

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Årsredovisning

2024 Bergs kommun

Innehållsförteckning

1 Förvaltningsberättelse	4
1.1 Översikt över verksamhetens utveckling	4
1.2 Koncernen	5
1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	8
1.4 Händelser av väsentlig betydelse.....	13
1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	13
1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	14
1.6.1 <i>Samlad bedömning</i>	14
1.7 Måluppföljning.....	14
1.7.1 <i>Uppföljning av inriktningsmål</i>	14
1.7.2 <i>Ekonomisk resultatuppföljning</i>	39
1.7.3 <i>Driftsutfall i förhållande till budget 2024</i>	41
1.7.4 <i>Känslighetsanalys</i>	42
1.7.5 <i>Investeringar</i>	42
1.7.6 <i>Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning</i>	42
1.8 Balanskravsresultat.....	43
1.9 Väsentliga personalförhållanden	44
1.10 Förväntad utveckling.....	52
2 Ekonomisk redovisning	54
2.1 Resultaträkning	54
2.2 Balansräkning	54
2.3 Kassaflödesanalys	56
2.4 Nothänvisningar	57
2.5 Driftsredovisning 2024	63
2.6 Resultaträkning VA-verksamhet.....	64
2.7 Resultaträkning Avfall/Slamverksamheterna	65
2.8 Investeringsredovisning	66
3 Verksamhetsberättelse	67
3.1 Kommunstyrelsen	67
3.1.1 <i>Stabsavdelningen</i>	67
3.1.2 <i>HR-avdelningen</i>	69
3.1.3 <i>Tillväxtavdelningen</i>	71
3.2 Miljö- och byggnämnden	73
3.2.1 <i>Miljö- och byggavdelningen</i>	73
3.3 Utbildningsnämnden	76
3.3.1 <i>Utbildningsavdelningen</i>	76

3.4	Vård- och socialnämnden	80
3.4.1	<i>Socialtjänst</i>	81
3.4.2	<i>LSS</i>	84
3.4.3	<i>Vård och omsorg</i>	86
3.5	Fastighetsnämnden	89
3.5.1	<i>Fastighetsavdelningen</i>	89

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

I flerårsöversikten i nedanstående tabell ges en snabb och översiktlig bild av Bergs kommun och kommunkoncernens ekonomiska ställning för verksamhetsåret 2024 samt i jämförelse med de fyra närmaste föregående åren. Nedan kommenteras ett par av nyckeltalen, i övrigt hänvisas till detaljerade analyser längre fram i årsredovisningen. För de nyckeltal som redovisas per kommuninvånare har folkmängden i kommunen per 31:e december respektive år använts.

I tabellen framgår att kommunkoncernen redovisar ett negativt resultat för året på -10,4 mkr. Resultatet för kommunkoncernen är svagare än föregående årsresultat på +20,7 mkr och beror dels på ett sämre resultat för kommunen men delvis även för koncernbolagen.

Kommunens resultat uppgår till -24,2 mkr. Årets resultat har påverkats framför allt av kostnader som kraftigt har ökat under året, men som delvis har mötts av högre skatteintäkterna än vad som har budgeterats.

Verksamheternas nettokostnad har ökat med 5,6 % jämfört med föregående år, vilket är orsakat främst av kostnadsökningar drivna av den tidigare höga inflationen. Skatter och utjämningsbidrag har ökat med 2,5 % jämfört med året. Diskrepansen mellan kostnadsökningar och ökningen av skatteintäkter och statsbidrag är generellt den stora ekonomiska utmaningen för kommun och regionsektorn i hela landet för 2024 och i ännu större utsträckning än för 2023, medan 2025 prognostiseras bli betydligt bättre.

Nettoinvesteringar i kommunen uppgår till 25,8 mkr och är den tredje högsta investeringsnivån under den senaste femårsperioden. Året innan var investeringsnivån för perioden och uppgick då till 32,9 mkr och året innan 34,7 mkr. Trots att investeringsnivån varit hög de senaste åren så har kommunens låneskuld inte ökat förrän under 2024 och uppgår nu till 90 mkr, en ökning med 45 mkr jämfört med året innan.

Fem år i sammandrag

belopp i mkr	2024	2023	2022	2021	2020
Antal invånare 31 december	7 108	7 140	7 176	7 135	7 120
Genomsnittlig utdebitering per 100 kr	34,22	34,22	34,22	34,22	34,22
<i>varav kommunalskatt</i>	22,52	22,52	22,52	22,52	22,52
Skatteintäkter	347,6	341,6	325,6	309,2	294,7
Statliga utjämningsbidrag	289,6	280,0	259,3	246,4	241,6
Kommunen					
Årets resultat	-24,2	0,7	14,3	0,6	8,9
Nettoinvesteringar	25,8	32,9	34,7	22,8	15,9
Låneskuld, långfristig 1)	170,7	125,1	124,6	127,1	120,8
Personalkostnader inkl sociala avgifter 2)	490,5	509,7	478,2	460,7	437,2
Koncernen					
Årets resultat	-24,2	20,7	43,8	38,0	42,7
Låneskuld, långfristig, inkl övriga långfristiga skulder	673,2	676,9	722,8	679,9	706,2
Personalkostnader inkl sociala avgifter 2)	523,3	549,3	507,2	489,3	462,8

2) I personalkostnader ingår löner för tillsvidareanställda, objektanställda och visstidsanställda (inte arvoden till förtroendevalda).

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation som är uppdelad i avdelningar, samt i tre helägda bolag varav det ena är ett helägt holdingbolag (Bergab AB) som äger dotterbolagen Bergs Tingslags AB samt Bergs Hyreshus AB. Kommunen är dessutom ägare till 33% av Vatten och Miljöresurs som är det samägda driftsbolaget för VA och avfall som ägs tillsammans med Härjedalens kommun och Bräcke kommun.

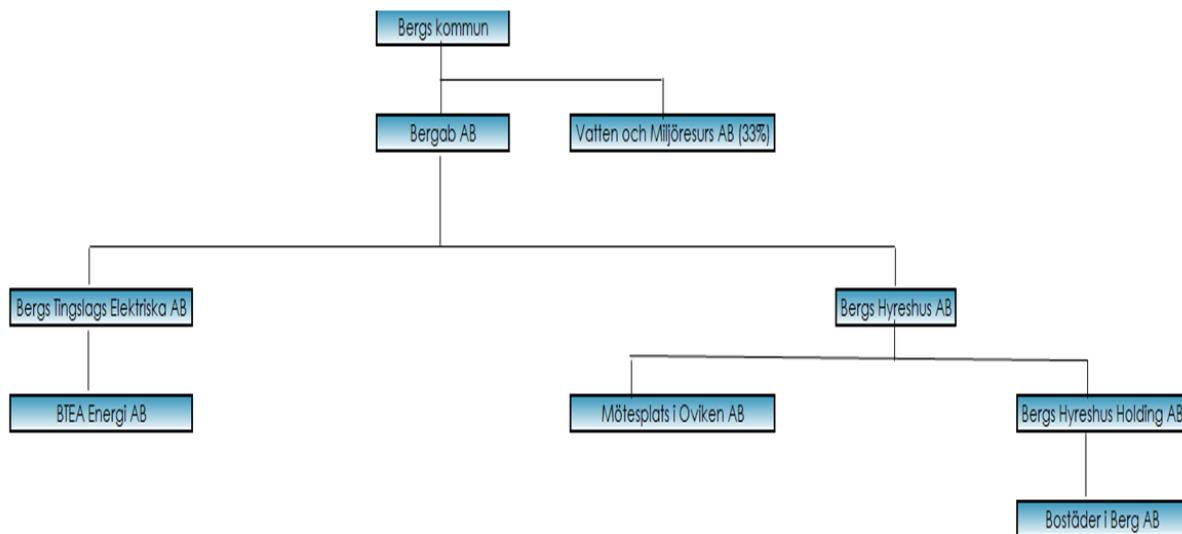
```

graph TD
    KF[Kommunfullmäktige] --- KS[Kommunstyrelsen]
    KF --- Val[Valnämnden]
    KF --- OFN[Överförmyndarnämnden  
(gemensam med Bräcke kommun)]
    KF --- FSN[Fastighetsnämnden]
    KF --- MBN[Miljö- och byggnämnden  
(gemensam med Härjedalens kommun)]
    KF --- UN[Utbildningsnämnden]
    KF --- VSN[Vård- och socialnämnden]
    
    KS --- KD[Kommundirektör]
    KS --- SA[Stabsavdelningen]
    KS --- TAV[Tillväxtavdelningen]
    KS --- HR[HR-avdelningen]
    
    VSN --- SJ[Socialtjänst]
    VSN --- VVO[Verkställighet Vård och omsorg]
    VSN --- VLSS[Verkställighet LSS]
  
```

The organizational chart for Bräcke kommun is structured as follows:

- Kommunfullmäktige** (Municipal Board)
 - Kommunstyrelsen** (Municipal Executive Board)
 - Kommundirektör (Municipal Director)
 - Stabsavdelningen (Staff Department)
 - Tillväxtavdelningen (Growth Department)
 - HR-avdelningen (HR Department)
 - Valnämnden** (Electoral Committee)
 - Överförmyndarnämnden** (Guardianship Board)
 - (gemensam med Bräcke kommun) (joint with Bräcke kommun)
 - Fastighetsnämnden** (Property Board)
 - Fastighetsavdelningen (Property Department)
 - Miljö- och byggnämnden** (Environment and Building Board)
 - (gemensam med Härjedalens kommun) (joint with Härjedalen kommun)
 - Miljö- och byggavdelningen (Environment and Building Department)
 - (gemensam med Härjedalens kommun) (joint with Härjedalen kommun)
 - Utbildningsnämnden** (Education Board)
 - Utbildningsavdelningen (Education Department)
 - Vård- och socialnämnden** (Health and Social Board)
 - Socialtjänst (Social Services)
 - Verkställighet Vård och omsorg (Municipal Health and Care)
 - Verkställighet LSS (Municipal LSS)

Bergs kommuns bolagskoncern

Årets resultat för bolagen inom koncernen Bergs kommun

Bergab AB: 8 115 tkr (7 362 tkr – 2023)

Bergs Tingslags Elektriska AB (BTEA): - 662 tkr (-1 190 tkr – 2023)

BTEA Energi AB: 2 tkr (132 tkr – 2023)

Bergs Hyreshus AB: -5 106 tkr (-7 479 tkr – 2023)

Mötesplats Oviken AB: -25 tkr (35 tkr – 2023)

Bergs Hyreshus Holding AB: -3 tkr (-2 tkr – 2023)

Bostäder i Berg AB: -5 tkr (-33 tkr tkr – 2023)

Vatten och Miljöresurs AB: 131 tkr (9 tkr – 2023)

Resultatet för Bergab koncernen: 13 780 tkr (19 996 tkr 2023).

Koncernen Bergs kommuns resultat för år 2024 är -10,4 mkr (+20,7 mkr 2023).

Bergab AB

Under året har bolaget haft särskilt fokus på dialog och uppföljning av dotterbolagen. Fortsatta möten planeras vid minst två tillfällen under 2025. Fokus har även legat på BTEAs expansiva investeringsplaner för de kommande åren och dess förutsättningar kring finansieringen av dessa investeringar. Dialog kring de ekonomiska målen för respektive dotterbolag har även hållits och ett arbete har inletts med att revidera nuvarande ägardirektiv under 2025.

BTEA AB

Under år 2024 tillkom 94 nya abonnenter, ca 20 fler än under 2023, vilket får ses som ett bra tillskott med tanke på den rådande lågkonjunkturen. Vid årsskiftet fanns 8 965 aktiva abonnemang, prognosen är att passera 9 000 under år 2025.

Den nya 52 kV ledningen mellan Rätan och Storhogna och det nya ställverket i Storhogna driftsattes under året och möjliggör vidare utveckling i fjällområdena. I Vemdalen by fortgick, och fortsätter även under 2025, BTEAs kanske hitintills största ombyggnationsprojekt.

All luftledning ersätts med markkabel och nya nätstationer med fjärrstyrning installeras för att säkerställa elleveranserna till kommande etableringar i området. Utbyte av oisolerade kabelskåp pågår - ett angeläget projekt för att höja personsäkerheten för elmontörerna.

Störningsmässigt har det varit ett relativt lugnt år. Det som stört elleveranser till BTEAs abonnenter mest är åskrelaterade fel som, under sommaren, slagit ut överliggande nät. Under året har det arbetats för att stärka varumärket och göra BTEA till en attraktiv arbetsgivare och samarbetspartner. En ny hemsida har tagits fram och bolagets logga har, med grund i den tidigare, uppdaterats för att ta bolaget in i framtiden.

Ekonomiska mål enligt ägardirektiven	Mål	Ufall 2024	Utfall 2023
Räntabilitet räknat som rullande 36-månaders	15%	14%	21%
Soliditet	40%	49%	58%

BTEA Energi AB

Under 2024 minskade energiomsättningen med 1 204 MWh, vilket kopplas till varmare väder än föregående år.

Under sommaren har keramiken i pannan i Svenstavik renoverats och ett helt nytt skrapssystem har installerats i flisfickan vilket förväntas medföra färre driftsstörningar.

Styrsystemet i Svenstavik havererade under sommaruppehållet och har bytts ut.

Bränslepriserna höjdes ytterligare med 6 % på spån och flis.

Under året genomfördes ett strategiskt köp av en grannfastighet till kontoret i Åsarna. Inom de närmsta åren kommer genomfarten genom Åsarna att göras om, vilket kommer försvåra möjligheten att underhålla ytorna runt befintlig fastighet.

Vidare är omklädningsmöjligheter och tillgång till lagstadgat vilrum ej tillfredställande i nuvarande byggnad, och möjlighet att eventuellt utveckla verksamheten i nuvarande lokaler är begränsad.

Det finns också ett behov att utöka med ytterligare parkeringsgarage då arbetsfordon idag inte får plats inom befintliga parkeringslösningar. När möjlighet fanns att förvärva fastighet i direkt anslutning till huvudkontoret togs tillfället i akt, då förvärvet kan lösa alla dessa behov. Rörelseresultatet på -634 tkr var lägre än förväntat och förklaringen till detta är bland annat lägre intäkter på grund av varmare väder under 2024, högre andel inköpt el på grund av havererat styrsystem samt fortsatt stigande fastbränslepriser. Målet i ägardirektivet på 10 % avkastning på totalt kapital har inte uppnåtts.

Ekonomiska mål enligt ägardirektiven	Mål	Ufall 2024	Utfall 2023
Uppvisa vinst efter finansnetto motsvarande % av nettoomsättningen	10%	-6%	7%

Bergs Hyreshus AB

Verksamheten har även haft förändringar på chefssidan. Vi har under året tagit in några extra resurser för att kunna hantera verksamheten bättre.

2024 har varit ett år med ökade kostnader på såväl byggmaterial, energi samt stigande räntor. Hyresförhandlingen för 2024 resulterade i en höjning på 5,5 % från 2024-04-01.

Bolaget har under året byggt om ett särskilt boende i Myrviken till ett Trygghetsboende med 10 lägenheter för boende från 70 år som vill bo med gemensamma ytor för samvaro.

Bolaget har också byggt om en lokal (f d Byggshopen) i Klövsjö Fjällhubben (företagshubb), en lokal uthyrd med kontorsplatser, vilket underlättar för mindre företag i området. I övrigt har bolaget haft lite byten bland våra lokalhyresgäster.

Under året har byggnation av förskolan Klövsjö pågått. Barn ska flyttas från Klövsjö skola till en nybyggd förskola centralt i Klövsjö.

Det har under 2024 planerats för ytterligare en förskola, i Hackås, som nu i början på 2025 lagt på is p g a sjunkande barnafödslar.

Två nya dataprogram Ekonomi och Fastighet, har införts senaste tiden och implementering har pågått under året.

Vakanserna i vårt bostadsbestånd är ökande. Vi följer beläggningen kontinuerligt. Det är samma trend i övriga Allmännyttan i Sverige.

På lokalsidan har bolaget en del lediga lokaler, men flera av dem behöver en uppfräschning innan de är uthyrningsbara.

Ekonomiska mål enligt ägardirektiven

De ekonomiska kraven från ägarna har räknats för 2024 och jämförelseåret 2023 inom parentes. Driftnetto uttryckt i procent för 2024 blev 18,7 % (17,7 %), kravet här är 25 % på en rullande femårsperiod. På direktavkastning finns ett krav på 5,5 % på en rullande femårsperiod, för 2024 blev detta 3,38 % (3,45 %). vilket nästan uppfylls med ett snitt på 5,48 %.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärlden och påverkan av skatteunderlaget

Global ekonomi har de senaste två åren präglats av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Bakgrunden är de störningar som rubbat utbud och efterfrågan och som utlöstes i och med Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari 2022, och som i sin tur förde med sig stora ränteökningar som i sin tur även har fört med sig att ekonomin bromsar upp rejält, främst genom att hushållens ekonomiska utrymme minskar rejält, samt att företagen blir återhållsamma kring investeringar och endera ställer in, alternativt skjuter upp investeringarna till framtiden p g a den höga inflationen samt de kraftigt ökade räntenivåerna.

Utöver de negativa ekonomiska konsekvenserna som inflationen och ränteökningarna lett till så har hela landets kommun- och regionsektor haft ytterligare tuffa ekonomiska förutsättningar de senaste två åren, och det beror på kraftigt ökade pensionskostnader fr o m 1/1 2023. De kraftigt ökade pensionskostnaderna beror dels av ett nytt pensionsavtal (AKAP-KR) men framför allt för att pensionerna är inflationsskyddade och därmed så stiger pensionskostnaderna mycket kraftigt när inflationsnivån legat på en exceptionell hög nivå.

Under de senaste två åren har kommunsektorns reala skatteunderlag varit negativt, d v s kommunernas plånböcker har krympt då de nominella skatteintäkterna inte har ökat i samma utsträckning som kostnaderna har ökat. Förutom generella kostnadsökningar av varor och tjänster i samhället så har kostnaderna i ännu större utsträckning ökat p g a de kraftiga ökningarna av kommunernas pensionskostnader, dels beroende på det nya pensionsavtalet AKAP-KR, men framför allt beroende p g a den höga inflationen där kostnadsökningen består av att pensionerna värdesäkras. Av landets 290 kommuner så prognostiserade ca 200 kommuner under hösten att man kommer att redovisa ett ekonomiskt underskott för 2024. Av

förklarliga skäl så är inte heller Bergs kommun immun mot dessa makroekonomiska händelser utan detta har påverkat kommunens kraftigt de senaste två åren, och allra mest under 2024, som är det första året sedan 2008 som kommunen redovisar ett ekonomiskt underskott för året. Detta underskott kommer till stor del att täckas av de avsatta medlen till Resultat Utjämnings Reservsmedlen (RUR) som kommunen har avsatt under de senaste åren som syftar till att användas vid enskilda år med negativa resultat.

Perioden av hög inflation verkar åtminstone för stunden ha passerat globalt och i Sverige. Centralbankerna har börjat sänka sina räntor även om nuvarande stora globala osäkerheter har fått flera Centralbanker att pausa fortsatta räntesänkningar. Trots genomförda penningpolitiska lättnader förväntas inte den globala tillväxten öka markant på kort sikt. Geopolitiska risker, som konflikterna i Mellanöstern och Ukraina, samt globalt handelskrig skapar stor osäkerhet kring den globala tillväxtutsikten.

För Sveriges del har lågkonjunkturen vänts mot slutet av 2024, med BNP-tillväxt som stärkts tack vare inhemsk efterfrågan, särskilt hushållens konsumtion. Sysselsättningen förutspås inte öka i någon större utsträckning det närmaste året vilket bidrar till att konjunkturvändningen inte tar någon riktigt ordentlig fart det närmaste året.

Trots en allmän osäkerhet om de globala tillväxtutsikterna, inklusive osäkerhet kring penningpolitikens och finanspolitikens effekter, förväntas att inflationen kommer att ligga rätt stabilt kring Riksbankens inflationsmål på 2 %.

Protektionismens påverkan och geopolitiska spänningar riskerar fortsatt att dämpa tillväxten globalt, samtidigt som en långsiktig nedgång i global BNP tillväxt förutses, delvis på grund av demografiska förändringar i stora tillväxtmarknader som Kina och Indien. För Sverige är det hushållens konsumtion som väntas driva tillväxten, med en klar förväntad förstärkning av köpkraften från och med 2025 till följd av lägre räntor och skatteminskningar.

Hushållens efterfrågan på bostäder ser ut att återhämta sig något, medan återhämtningen inom byggbranschen fortsatt går trögt, trots räntesänkningar och successivt bättre ekonomiska förutsättningar hos hushållen

Sveriges kommuner står inför stora demografiska utmaningar de kommande 10 åren, baserat på en åldrande befolkning, lågt barnafödande, urbanisering, migration och regionala skillnader. Genom att planera och anpassa sina strategier kan landets kommuner möta dessa utmaningar och säkerställa en hållbar utveckling.

Trots relativt positiva ekonomiska utsikter, beräknas de svenska offentliga finanserna visa på ett underskott nästan hela beräkningsperioden.

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorrigerad	0,0	0,6	2,7	2,7	1,9	1,7
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	1,4	-0,3	0,6	1,3	0,9	0,6
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,7	8,4	8,3	7,9	7,7	7,7
Befolkning, 15–74 år	0,5	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	5,3	3,6	4,5	5,1	4,7	4,4
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,8	3,8	3,6	3,5	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	3,8	4,0	3,5	3,5	3,5	3,5
Inflation, KPIF	6,0	1,9	2,2	1,9	2,0	2,0
Inflation, KPI	8,5	2,8	0,4	1,8	2,1	2,3
Inflation, KPI, juni	9,3	2,6	0,2	1,9	2,1	2,3
Prisbasbeloppet, tusental kronor	52,5	57,3	58,8	58,9	60,1	61,3
Inkomstbasbeloppet, tusental kronor	74,3	76,2	80,6	83,6	86,8	89,8
Styrränta, värde vid årets slut, procent	4,00	2,75	2,00	2,00	2,15	2,30

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Befolkningsutvecklingen

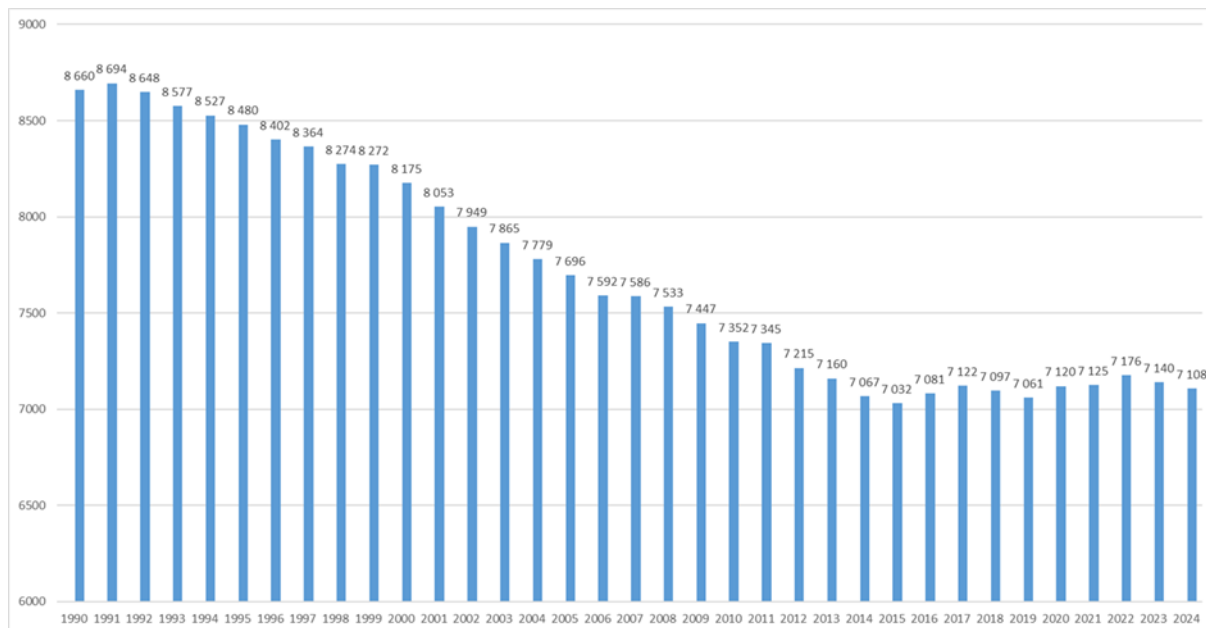
De senaste årens positiva befolkningsutveckling har haft en förhoppningsvis tillfällig dipp under senare delen av 2023 samt under 2024 vilket dels beror på ett rekordlångt barnafödande, inte bara i kommunen utan i hela landet. Barnafödandet i Sverige har inte varit lägre sedan 1749, och förutspås av SKR hålla i sig den kommande 10 årsperioden. Förutom ett rekordlångt barnafödande så är även inflödet av nya människor i landet lägre än på väldigt länge p g a den strama migrationspolitik som numera råder för Sverige.

Befolkningsmålet att det ska finnas minst 7 600 invånare 2030 i Bergs kommun är det högst prioriterade politiska målet som kommunen fokuserar väldigt mycket på för att uppnå genom väldigt många aktiviteter och för att skapa förutsättningar för att kunna nå det målet. Ett arbete som pågått under flertalet år är att skapa förutsättningar för att kunna bosätta sig i kommunen, ett arbete som bland annat skett genom att samarbeta med andra aktörer för att bygga bostäder, där det nya Trygghetsboendet i Svenstavik med 24 nya lägenheter är det största samarbetsprojektet. Ett samarbete som har inneburit att 24 nya lägenheter stod inflyttningsbara i mitten av december 2023. Glädjande nog ser kommunen behovet av dessa lägenheter redan i skrivande stund då endast en lägenhet är ledig. Utöver det så arbetas det bland annat fortsatt med olika detaljplaner, nya exploateringsområden varav ett av dem nu har börjat att bebyggas (Backstabränna, Klövsjö) där den första tomten är såld, bebyggd och inflyttning har skett. Fler detaljplaner för ökat bostadsbyggande är i Myre (Myrviken) och Blåsippebacken (Hackås) En ny förskola i Klövsjö har också under året börjat byggas för att skapa förutsättningar för att möta ett kommande ökande behov.

Invånarantalet var den 31 december 7 108 invånare, vilket är en minskning jämfört med samma tidpunkt året innan (7140 invånare) men en ökning jämfört med halvårsskiftet där befolkningstalet uppgick till 7 083 invånare. I Jämtlands län har befolkningen minskat i ungefär hälften av länets kommuner under 2024. De kommande åren är utmanande sett till SCB:s prognos för befolkningsutvecklingen gör hela landet, dock visar historien att det med ett aktivt målmedvetet arbete går att få utvecklingen att gå åt ett annat håll jämfört med prognoserna från

SCB. Ett tydligt exempel på det är prognosen från SCB som gjordes för 10 år sedan som förutspådde ett invånartal på ca 6 800 invånare i Bergs kommun 2024 jämfört med utfallet på drygt 7 100 invånare samma tidpunkt.

Befolkningsutveckling 1990–2024

Arbetsmarknad

Arbetsmarknadsfakta för Bergs kommun 2024 jämfört med Jämtlands län och riket.

Den lägsta arbetslösheten i länet har Krokom, där 3,1 % av arbetskraften var inskrivna som arbetslösa under det fjärde kvartalet 2024. Även Åre och Härjedalen tillhörde de kommuner i länet där arbetslösheten var som lägst, 3,7 respektive 3,7 %. I Bergs kommun har arbetslösheten ökat från 4,9 % 2023 till 5,4 % 2024. Antalet inskrivna arbetssökande i riket var under samma tid 7,1 %. Lägst arbetslöshet hade Norrbottens följt av Västerbottens och Jämtlands län. De högsta arbetslöshetsnivåerna var Skåne, Södermanlands och Gävleborgs län.

Arbetslösheten är generellt sett högre bland ungdomar än bland befolkningen i stort, och ungdomar tenderar också att påverkas tidigt vid både positiva och negativa konjunkturförändringar.

Den lägsta ungdomsarbetslösheten i Jämtlands län under det fjärde kvartalet 2024 hade Åre, 4,1 %, följt av Krokom och Härjedalen som hade 5,9 respektive 6,4 %. Strömsund var den kommun som hade den högsta ungdomsarbetslösheten under perioden, 8,7 %. Därefter Ragunda och Bräcke där nivån var 8,4 respektive 8,3 %. Störst minskning har skett i Strömsund, där arbetslösheten bland unga har minskat med 1,5 %-enheter mellan det fjärde kvartalet 2023 och samma period 2024. I Bergs kommun har det skett en ökning från 6,2 % 2023 till 7,8 % 2024. I riket uppgår ungdomsarbetslösheten till 8,3 %.

Det tar tid att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden, och arbetslösheten är därför högre bland utrikes än bland inrikes födda. Den relativa arbetslöshetsnivån bland utrikes födda var 16,1 % i Jämtlands län under det fjärde kvartalet 2024. Bland inrikes födda var arbetslöshetsnivån 4,6 %. Ragunda kommun hade länets högsta arbetslöshetsnivå bland utrikes födda, 22,3 %, följt av Berg och Strömsund kommun med arbetslöshetsnivåer på 21,8 respektive 21,1 % bland utrikes födda under perioden.

Bergs kommun och arbetsförmedlingen har identifierat att gruppen utrikesfödda är överrepresenterade i Bergs kommun när det gäller etableringen på arbetsmarknaden jämfört

med övriga kommuner i länet. Orsaken till detta är i huvudsak avsaknad av körkort och bristande progression i det svenska språket. Tillsammans med arbetsförmedlingen kommer Bergs kommun rikta insatserna för gruppen för att stärka deras etablering på arbetsmarknaden. Det har också påbörjats ett internt arbete i fråga om samverkan med SFI kombinerat med praktikplatser inom den kommunala organisationen.

När det gäller den ökande ungdomsarbetslösheten i Berg så ger ett relativt litet antal ungdomar högt utslag rent procentuellt. Under de senaste två åren har vi arbetat i ett ungdomsprojekt där 42 ungdomar deltagit varav 27 fått arbete eller påbörjat studier. En fjärdedel av dessa ungdomar har aldrig varit inskrivna på arbetsförmedlingen vilket de numera är. Den gemensamma nämnaren för dessa ungdomar är att flertalet saknar fullgjord gymnasieutbildning vilket också är den grupp som drabbas först i en svag konjunktur.

Pensioner och pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den sk blandmodellen, vilket innebär att pensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen för pensionsskulden intjänad före 1998 uppgår den 31 december 2024 till 182,5 mkr inklusive löneskatt. (179,7 mkr 2023)

I balansräkningen är en avsättning upptagen för pensioner som avser ÖK-SAP om 9,9 mkr. ÖK-SAP står för överenskommelse om särskild avtalspension samt avsättning för vissa förmåner före 1998.

Kommunen har inte avsatt några särskilda medel för att täcka vare sig ansvarsförbindelsen eller avsättning. Utbetalning till pensionärer av pensionsskulden före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen liksom även den del som arbetstagarna själva förvaltar.

Låneskuld

Koncernen totala låneskuld exklusive anslutningsavgifter uppgår till 592,5 mkr (fg år 588,4 mkr) plus pensionsskuld intjänad före 1998 i form av ansvarsförbindelse som redovisas utanför balansräkningen på motsvarande 182,5 mkr. (fg år 179,2 mkr) Den största anledningen att inte den långsiktiga låneskulden har ökat mer trots nyupplåning av både kommunen och BTEA AB jämfört med året innan, beror på en omklassificering mellan korta och långfristiga skulder hos Bergs hyreshus från Kommuninvest. I övrigt så har Bergs hyreshus amorterat 1,3 mkr från sina lån från kommunen, samt Bergab har amorterat av 0,3 mkr av sina lån från kommunen. Bergs hyreshus har amorterat 2,9 mkr på sina lån mot externa långgivare.

Nyupplåning motsvarande 60 mkr har skett hos BTEA AB under året med anledning av deras stora investeringsnivå under den kommande flerårsperioden. Kommunen har även lånat upp 45 mkr under året delvis med anledning av byggnationen av en ny förskola i Klövsjö.

En finanspolicy för hela kommunkoncernen har antagits av kommunfullmäktige i början av 2015 som syftar till att:

- Fastställa finansverksamhetens mål
- Fastställa ramar och riktlinjer kring hur finansverksamheten skall organiseras
- Fastställa ramar och riktlinjer kring begränsningar av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

De senaste två årens oro och turbulens i omvärlden har haft stor påverkan på världsekonomin samt ekonomin i landet, vilket även har påverkat förutsättningarna på kommunalekonomi, främst orsakat av den höga inflationen och den höga räntenivån som orsakar höga kostnadsökningar för kommunen.

Under året så har den nya målstyrningsmodellen implementerats i organisationen. Målstyrningsmodellen innehåller 16 inriktningsmål som är knutna mot våra tre hållbarhetsprogram samt kommunen som arbetsgivare och organisation. Av de 16 inriktningsmålen så har politiken beslutat om 5 inriktningsmål med särskilt fokus för 2024.

Förutom en ny målstyrningsmodell så har även kommunen tagit beslut kring en styr- och ledningsmodell som gäller för hela organisationen som innehåller dels vilken struktur som vi ska förhålla oss till i organisationen, dels vilken kultur som vi ska arbeta efter i Bergs kommunorganisation.

Flera boendeprojekt är pågående och totalt så gäller det ca 200–300 bostäder spridda över kommunen. Arbetet med att skapa flera bostäder bedrivs i flertalet olika projekt. Arbetet med det nya Trygghetsboendet i Svenstavik som är ett samarbete tillsammans med Riksbyggen och omfattar 24 nya lägenheter slutfördes i slutet av 2023 och glädjande så påbörjades inflyttning av de nya hyresgästerna strax innan årsskiftet. Under 2024 har 23 av totalt 24 lägenheter fyllts vilket är mycket glädjande och visar att det har funnits ett stort behov av motsvarande lägenhetstyper. Dessutom har många hus sålts, och lägenheter har frigjorts av de som har flyttat in i det nya trygghetsboendet, vilket var ett av de allra största syftena innan beslutet om att tillskapa dessa nya lägenheter. Trygghetsboendet är ett samarbete med Riksbyggen där en Kooperativ hyresgästförening bildats och som äger och driver föreningen tillsammans. Utöver det så har arbetet med kommunens bostadsprojekt fortsatt men bland annat exploatering och markarbeten där området Backstabränna nu är färdigställt och har börjat att bebyggas. Ytterligare bostadsprojekt pågår även i kommunens norra delar framför allt i Myrviken och Hackåsområdet.

De senaste årens flerdubbling av bygglovsärenden vände ned under 2022 och fortsatte ned även under både 2023–2024 med anledning av den kraftiga nedgången i byggbranschen i hela landet. Förutom att det påverkat ett mindre antal byggnationer och med stor sannolikhet befolkningsutvecklingen, så har det även framför allt påverkat vår tillsammans med Härjedalen, gemensamma Miljö-och byggavdelning i form av kraftigt minskade bygglovsärenden med följd av kraftigt minskade intäkter. Detta har lett till att ett omställningsarbete har skett för att anpassa verksamhetens kostnader. Eftersom det inte går att se en tydlig återhämtning inom byggbranschen, så kommer omställningsarbetet att fortsätta under det kommande året.

Antalet födda och inflyttade barn i behov av förskoleplats har föranlett ett ökat behov av förskolelokaler de senaste åren. Under det senaste året har en ny förskola börjat byggas i Klövsjö och den beräknas vara färdig för inflytt under sommaren/hösten 2025.

Enligt politiska satsningar har under året två fritidsgårdar invigts i Svenstavik och i Myrviken. Utöver det så har även satsningar på utökade öppettider på kommunens bibliotek samt badhusverksamhet skett under året.

1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens verksamheter styrs genom budget/verksamhetsplan för året, olika beslutade policys, en ny målstyrningsmodell fr o m. den 1/1 2024 med 16 inriktningsmål som är kopplade till våra 3 hållbarhetsprogram samt Bergs kommun som organisation och arbetsgivare. Den under året nya styr- och ledningsmodellen som innehåller både en struktur kring hur vi styr och följer upp, samt en del som innehåller vilken kultur som vi ska förhålla oss till, beskriver hur

organisationen ska styras, ledas och följas upp. Budgetramar, investeringsramar, mål, taxor och skattesats beslutas varje år under november månad i kommunfullmäktige samt detaljbudgetarna beslutas i varje nämnd under december månad inför det kommande budgetåret. De kommunala bolagen styrs genom ägardirektiv och följs upp vid varje årsbokslut. Utöver det så finns en internkontrollplan som följs upp årligen.

1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.6.1 Samlad bedömning

I årsredovisningen redovisas en bedömning av kommunens och kommunkoncernens utveckling avseende ekonomi och verksamhet, utifrån målen om god ekonomisk hushållning.

Bedömningen av god ekonomisk hushållning görs med utgångspunkt från de av Kommunfullmäktige beslutade målen för året.

God ekonomisk hushållning tar fasta på kommunens förmåga att bedriva en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. I bedömningen vägs den totala måluppfyllelsen ihop.

Årsredovisningen för 2024 visar att endast ett mål av tre mål har uppnåtts under året. Egna investeringar har finansierats med egna medel. Den utökade upplåningen är inte föranledd till kommunens egna investeringar. Resultatmålet för både kommunen och koncernen har inte uppfyllts.

Den samlade bedömningen är att kommunen med anledning av de senaste två årens stora ekonomiska utmaningar, som man delar med övriga kommun- och region-Sverige, inte lyckats uppnå god ekonomisk hushållning för året.

1.7 Måluppföljning

1.7.1 Uppföljning av inriktningsmål

1.7.1.1 Bergs kommun som myndighet och arbetsgivare

1.7.1.1.1 Bergs kommun har en stabil ekonomi som ger förutsättningar för framtida välfärd och tillväxt

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
God ekonomisk hushållning för kommunen	700 Tkr	-24 207tkr	200 Tkr	 -24 407	Ekonomichef
God ekonomisk hushållning för koncernen	20 700 Tkr	-10 384tkr	25 000 Tkr	 -35 384	Ekonomichef
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	100 %	100%	100 %	 100%	SCB

1.7.1.1.2 Bergs kommun består av utvecklande och sunda arbetsplatser som skapas av engagerade och stolta medarbetare och en attraktiv arbetsgivare

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Organisatorisk och social arbetsmiljö					HR

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex		78	77	 101 %	HME

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Utvecklingen av sunda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare i Sverige har de senaste åren fått ökat fokus på arbetsmiljö, hållbarhet, jämlikhet och individens välbefinnande.

Arbetsgivare som prioriterar dessa områden uppfattas som mer attraktiva. Enligt nationella undersökningar är de som har ett stimulerande arbete i hög grad nöjda, men många upplever för höga krav och svårigheter att hantera arbetsuppgifter. Över hälften av de anställda har arbetat trots sjukdom eller har för mycket att göra.

För att skapa en bättre arbetsmiljö krävs nya arbetssätt och perspektiv. Forskning visar att organisationer med låg sjukfrånvaro ofta delar åtta gemensamma faktorer, som delaktighet, prioritering av arbetsuppgifter, tidiga insatser vid ohälsa och ett tillitsfullt ledarskap. Dessa friskfaktorer är välkända, men den nya utvecklingen handlar om att medvetet arbeta för att tillämpa och stärka dem.

Frågan om arbetstidsförkortning är åter aktuell i samhällsdebatten och lyfts av såväl fackförbund som politiska partier. Samtidigt råder det brist på arbetskraft, på hela arbetsmarknaden och inte minst i kommuner och regioner.

Processuppföljning

Bergs kommun har 62 aktiviteter utifrån detta inriktningsmål, av dessa är det dock vissa aktiviteter som förekommer flera gånger på olika nivåer vilket, tillsammans med andra faktorer, gör det lite omständligt att räkna fram ett egentligt antal. 41 av de registrerade aktiviteterna är markerade som genomförda, 61 är pågående, 20 är försenade. 5 är pausade, 2 är inte påbörjade och 1 aktivitet är avbruten. Under vissa av aktiviteterna har man skrivit kommentarer. Det är något som medför att man på ett tydligare sätt kan följa upp hur aktiviteten gått. Några av de registrerade aktiviteterna syftar i sig inte till att nå eller arbeta mot inriktningsmålet; APT, checklista, medarbetarsamtal, lönesamtal. Dessa ska genomföras som en del av arbetsmiljöansvaret och grunduppdraget för varje chef och säkerställs genom andra styrmodeller, såsom SAM och Risk & kontroll.

Resultatuppföljning

Kommunens två indikatorer under detta inriktningsmål är: Organisatorisk och social arbetsmiljö samt Medarbetarengagemang (HME). Gällande utfallet kring indikatorn ”organisatorisk och social arbetsmiljö” är det svårt att dra några slutsatser då det saknas tillgängliga data. Verksamheterna uppvisar dock flera bra exempel där man jobbat med aktiviteter som syftar till en ökad struktur och tydlighet i verksamheterna. Man ser även att det är flera aktiviteter som syftar till en ökad samverkan inom och mellan verksamheterna.

Värdet för HME stadigt ökar från år till år för riket medan länet såg en kraftig nergång 2018. Efter 2018 har kurvan varit jämnare fram till 2023 då det i stället skedde en kraftig uppgång. Under 2024 ligger länet i linje med riket. För kommunens HME hade vi 2024 ett mål för totalindex på 77, utfallet blev 78, vilket innebär att vi överträffade målet med knapp marginal.

Analys

Aktiviteter som ger en ökad ledning och styrning är helt i linje med inriktningsmålet. Samma gäller de aktiviteter som handlar om samverkan och kommunikation inom verksamheten och mellan verksamheterna. Det är ett högt engagemang med många aktiviteter för detta inriktningsmål jämfört andra mål inom fokusområdet. Det visar på att kommunens

verksamheter särskilt uppmärksammat politikens prioriterade inriktningsmål i planeringen av aktiviteter.

Det är många olika typer av aktiviteter. Vissa av dem är tydligt riktade direkt mot inriktningsmålet medan vissa andra aktiviteter inte har samma tydliga koppling och syftning. Detta identifieras som ett förbättringsområde inom målstyrningen i allmänhet. Möten som APT och medarbetarsamtal är något som verksamheterna förväntas hålla oavsett verksamhetsplaneringens innehåll. Ur den aspekten är det därmed inte aktiviteter som är föremål för måluppföljning eller analys per se. Om man däremot önskar utveckla dessa möten och önskar en progression blir syftet med aktiviteten relevant på ett annat sätt. Det är många pågående aktiviteter och svårt att överblicka, vilket försvårar bedömningen av effekt i verksamheterna.

I de fall man skrivit en kommentar till aktiviteten underlättar det uppföljning och värderingen av vad som gjorts. Där kan man utläsa vad aktiviteten gett för genomslag och om man har följt upp resultatet av aktiviteten. Socialtjänsten har väl utformade kommentarer vilket underlättar uppföljningen av valda aktiviteter, hur utfallet blivit och vad man kan dra för slutsatser av resultatet. Fastighetsavdelningen har också ofta kommentarer till sina aktiviteter vilket gör det enkelt att utläsa hur arbetet med aktiviteterna har gått.

Vissa av aktiviteterna är väldigt specifika medan andra är mer generella. De aktiviteter som är specifika är ofta lättare att följa upp. Det är många aktiviteter till inriktningsmålet. Väljer man att i stället arbeta med färre aktiviteter är det lättare att följa upp under tidens gång samt arbeta vidare mot målet. Blir det för många aktiviteter är det svårare att ha en följsamhet och uppföljning av hur arbetet med aktiviteterna går.

Man kan välja att upprätta aktiviteter som leder till utveckling och progression av verksamheten för att få bättre fokus på att nå inriktningsmålet. I stället för att ha aktiviteter som handlar om att genomföra olika typen av möten så som APT och medarbetarsamtal. Om cheferna i större utsträckning arbetar med kommentarer till aktiviteterna blir det lättare att följa upp och se hur arbetet med aktiviteterna gått.

Identifierade förbättringsområden:

- Integrera friskfaktorer i framtagande och utvecklandet av insatser och aktiviteter
- En tydligare och mer strukturerad uppföljning av aktiviteter i verksamhetssystemet

1.7.1.1.3 Bergs kommun uppmuntrar till delaktighet och kännetecknas av inflytande, tillit och transparens

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024		Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Medborgarundersökningen - Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	45 %	40 %	45 %		89 %	SCB
Delaktighet i föreningslivet						
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	24,9	21,3	24,9		86 %	SCB
Medborgarundersökningen - Man kan generellt lita på människor, andel (%)	64,4	66,1	64,4		103 %	SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

De senaste årens nationella trend är att förtroendet för myndigheter och institutioner minskat i befolkningen. Det är därför av stor vikt att kommunens arbete präglas av transparens och delaktighet. Transparens innebär att kommunens arbete är öppet och att beslutsprocesser kan granskas av allmänheten. Att arbeta med delaktighet genom att skapa möjligheter till dialog stärker tilliten till kommunen och till myndigheter och institutioner generellt. Tydlig information om beslut, processer och möjligheter till påverkan, tillsammans med erkännanden av olika behov och åsikter ökar känslan av rättvisa och delaktighet. Ett behov finns av att förbättra förutsättningarna för de förtroendevalda i kommunen. Hittills under denna mandatperiod har drygt 22 % av de förtroendevalda i kommunen av sagt sig sina uppdrag helt och 11 % delvis. Under hela föregående mandatperiod var motsvarande siffror 27,3 % som avsa sig sina uppdrag helt och 1,3 % delvis. Trenden går mot att avsäga sig specifika uppdrag. Mer än var femte ledamot i kommunfullmäktige i Sverige, 21 %, hoppade av sitt uppdrag under förra mandatperioden 2018–2022 enligt tidskriften Dagens samhälle. Det är 1 %-enhet mindre än mandatperioden 2014–2018. Kvinnor hoppar oftare av uppdragen än vad män gör, men könsgapet minskar.

Processuppföljning

Av 26 planerade aktiviteter har 13 genomförts, och 5 är pågående. Resterande 8 aktiviteter är antingen försenade, avbrutna, ej påbörjade eller pausade. Några är uppenbart genomförda men inte uppdaterade i Stratsys. Flera genomförda aktiviteter, såsom genomförandeplan inom hemtjänsten och vårdplan inom HSL, tillhör kommunens grunduppdrag. Andra, såsom korrekt information om socialtjänsten i informationskanaler, arbete med klarspråk, medborgardialog i samtliga tätorter, anordnande av ungdomsdemokratidagen och informationsmöte kring Fjällglimtens nya utformning, är specifika insatser för att förbättra inflytande, tillit och transparens. Få aktiviteter har kommentarer eller utvärderat utfall, men utifrån de kommentarer som finns verkar bland annat kommunens arbete med medborgardialog vara en stabil och framgångsrik källa till medborgarinflytande.

Resultatuppföljning

Av de fyra beslutade indikatorerna har tre kunnat bedömas. Det handlar uteslutande om resultat från medborgarundersökningen. Andelen positiva svar sjönk 2023 från 45 % till 40 % för 2024. Här har kommunen under flera år kunnat uppvisa klart högre siffror än länet och riket, dock visar utfallet under 2024 på nivåer likt genomsnittet för riket i övrigt. Det är framför allt kvinnor som upplever ett försämrat deltagande i utvecklandet av kommunen. Kvinnors svar blir mindre och mindre positiva, medan männens går svagt uppåt. Det sticker ut att både unga tjejer och unga killar är mycket mer positiva än resten av befolkningen.

Andelen positiva svar har minskat från 24,9 % till 21,3 % för *Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)*. Även här är kvinnorna mer negativa än männen, och ungdomar upplever också större inflytande och insyn. Från att kvinnor och män haft relativt likartade svar 2023 har männen blivit svagt mer positiva och kvinnorna mycket mindre positiva. Det kan bero på undersökningens utformning, med relativt få respondenter. Bergs kommun har haft bättre resultat än riket och länet, men det gäller nu inte längre befolkningen som helhet samt kvinnor i kommunen.

Andelen positiva svar för *Medborgarundersökningen - Man kan generellt lita på människor, andel (%)* har ökat från 64,4 % till 66,1 %. Kvinnor har svagt återfått förtroendet för andra människor medan männens kurva fortfarande lutar svagt nedåt. Det som verkligen sticker ut är att unga tjejer i kommunen är mycket mindre benägna att lita på andra människor än övriga respondenter. Den fjärde indikatorn, *Delaktighet i föreningslivet*, har inga tillgängliga data.

Analys

Vad gäller aktiviteterna märks det att 2024 är det första året som aktiviteter lagts in, både i form av vad som lagts in och hur resultaten rapporterats. Verksamheterna kan behöva mer stöd i vad som är lämpligt att lägga in som en målaktivitet i Stratsys, samt hur de bör följas upp. Indikatorernas resultat ger ett viktigt underlag för fortsatt arbete. Ungdomar verkar ha en ganska positiv bild av kommunen men ger uttryck för brist på förtroende för samhället i stort. Kvinnor har däremot ganska gott förtroende för människor i allmänhet men anser sig ha sämre möjlighet till inflytande i kommunen. Trenden med minskat förtroende i samhället märks även i Berg, och här kan specifika politiska beslut ha gett utslag på 2024 års resultat, i frågan om insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. Förutsättningar för de förtroendevalda är värd att uppmärksammas. I omvärldsanalysen slås det fast att under innevarande mandatperiod har drygt 20 % av de förtroendevalda i kommunen avgått och flera fyllnadsval har skjutits fram. De som väl engagerar sig kan då få många olika uppdrag, vilket ställer krav i att balansera privatliv och arbetsliv mot den uppmärksamhet som uppdragen kräver. Därutöver kan det finnas anledning att reflektera över antalet nuvarande råd och deras syften. Om strukturen förbättras kan det uppnå bredare representativitet och delaktighet.

Det kan finnas ett behov av att fördjupa kunskapen om invånarnas uppfattning gällande möjligheten till att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen. Har de specifika erfarenheter av till exempel medborgardialog och ungdomsdemokratidagen eller är det mer en känsla av inflytande eller brist på detsamma? Delaktighet i föreningslivet är svårt att analysera utan tillgängliga data. Här kanske indikatorn skulle bytas ut till en som är lättare att följa.

Identifierade förbättringsområden

- Riktade insatser för unga kvinnors tillit och förtroende.
- Breda insatser för att stärka tilliten till kommunen som institution och myndighet.
- Tillämpa och följa upp risk- och konsekvensanalyser inför förändringsarbeten för känsla av rättvisa och delaktighet.
- Förbättra förutsättningar för förtroendevalda.
- Öka delaktigheten i grupper med sämre representativitet, såsom utlandsfödda kvinnor och äldre över 80 år. Fyller nuvarande råd sina syften, eller kan strukturen förbättras för att uppnå bredare representativitet och delaktighet?

1.7.1.1.4 Bergs kommun präglas av gott och respektfullt bemötande, god tillgänglighet och hög servicenivå

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Internt bemötande, (1–5)		4			Intern enkät
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen, andel (%)	88,7	75,3	88,7	 85 %	SCB
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	86,2 %	86,3 %	86,2	 100 %	SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Under de senaste åren har offentlig verksamhet i Sverige sett förändringar inom dimensionerna bemötande, tillgänglighet och service. Fler initiativ och utvecklingstrender

kring digitalisering och teknologiska innovationer har här haft stor inverkan, bland annat genom maskininlärning och artificiell intelligens. Många offentliga förvaltningar har intensifierat sina digitaliseringsinsatser för att förbättra tillgängligheten och effektiviteten i sina tjänster. Bergs kommun har arbetat med utvecklingen av digitala tjänster för olika ändamål under de senaste åren. De teknologiska framstegen bjuder på såväl möjligheter till att förbättra tjänsteutbudet som utmaningar för individer vilkas största erfarenheter bygger på analoga upplevelser.

Processuppföljning

Av 94 planerade aktiviteter har 36 genomförts, 18 försenade, 2 pausade och 1 avbruten och 37 har fortfarande status pågår i Stratsys. Många av aktiviteterna som genomförts kan komma påverka uppfyllelsen av inriktningsmålet.

Resultatuppföljning

Samtliga indikatorer för målet är hämtade från Medborgarundersökningen. Indikatorn *Internt bemötande* visade på ett högt värde om 4,27 på en femgradig skala. Det finns inget tidigare värde att jämföra med då det inte gjordes någon medarbetarundersökning kring internt bemötande 2023. Indikatorn *Bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen* såg ett stort fall från 2023 på 92,7 % till 75,3 %, jämfört med riket 81,7 % och länet 82 %. Tittar man på de underliggande värdena så har det hänt mycket de senaste åren med mäns och kvinnors uppfattningar kring bemötandet från politiker, där kvinnor upplevde försämrats under de två senaste åren samtidigt som männen upplevt en stor förbättring under 2023 för att sedan dyka under 2024. Medborgarnas upplevelser av *Bra bemötande vid kontakt med tjänstemän i kommunen* har också sjunkit från 2023 på 95,9 % till 86,3 % men ligger bättre jämfört med riket 82,37 % och länet 85,33 %.

Indikatorerna visar sammantaget att det interna bemötandet har ett mycket bra resultat. Bemötandet från kommunens politiker har visat ett sämre utfall för 2024 som kan ha påverkats av flera stora beslut som mött kritik.

Analys

Det har genomförts en betydande mängd aktiviteter för att nå målet på olika sätt inom kommunens verksamheter under 2024. Detta återspeglar den prioritering den politiska majoriteten gjort kring inriktningsmålet. Bemötandes betydelse har diskuterats på APT och vissa har det som en stående punkt. En stående punkt på APT visar på en medvetenhet och ett engagemang för att förbättra bemötandet, vilket är en grundläggande aspekt för att skapa en positiv och effektiv kommunikation och samverkan. För att utveckla arbetet vidare och kunna följa upp insatsen skulle man behöva redogöra för hur man metodiskt vill försöka arbeta med att förbättra bemötandet, genom exempelvis tillgängliga modeller eller metoder. För att mäta bemötande och service har man exempelvis inom Miljö- och bygg genomfört en kundnöjdhetsmätning, via Origo Group. Att som några verksamheter aktivt erbjuda olika kontaktvägar och skapa fler kanaler och vägar för dialog kan bidra till en bättre upplevelse för både medborgare och medarbetare, vilket leder till en ökad känsla av tillit och samarbete.

Utvecklingen av växelfunktioner tillsammans med att anpassa och justera telefontider har också stärkt möjligheten att bättre möta medborgarnas förväntningar och behov av tillgänglighet. Genom att samla växelfunktionerna och kundservice till ett gemensamt kundcenter för alla verksamheter finns möjlighet till ökad tillgänglighet och service för medborgare och intressenter. Kundcenter kan med rätt förutsättningar guida medborgare, intressenter och verksamhetsutövare i de olika processerna och svara på enklare frågor för att frigöra tid till kärnuppgifterna för verksamheterna. Det har och pågår fortfarande ett arbete med att förbättra det webbaserade intranätet både tekniskt och designmässigt för att öka nyttan för de kommunanställda. Ett mer användarvänligt intranät ger medarbetarna enklare tillgång till nödvändig information och resurser, vilket i sin tur gör det lättare att effektivisera

arbetet och i förlängningen förbättra servicen för medborgarna. Stödet i framtagandet av nya webbplatser för Bergfast och Fjällgymnasiet är exempel på specifika åtgärder som gör det enklare att kommunicera och tillhandahålla information till rätt målgrupper. För att säkerställa att arbetet följer gemensamma riktlinjer och processer har man arbetat med att utveckla och revidera styrdokument, rutiner och mallar. Genom att skapa tydliga riktlinjer för arbetsprocesser kan effektiviteten öka, och i ett större perspektiv förmedla en transparent och rättvis process som medborgarna kan lita på.

De blandade resultaten för medborgares upplevelse av bemötandet kan ha flera orsaker. Kommunen har de senaste åren fattat en del beslut kring flera av kärnverksamheterna vilka väckt stor uppmärksamhet. Sammanfattningsvis har det genomförts en rad insatser för att öka tillgängligheten, förbättra bemötandet och stärka samverkan både internt och externt. Genom att arbeta med digitala lösningar, förbättrad kommunikation skapas en bättre upplevelse för både medborgare och medarbetare.

Identifierade förbättringsområden:

- Att kommunen har ett likvärdigt bemötande över hela tjänstemannaorganisationen.
- Kontaktcenter för alla verksamheter – En väg in till Bergs kommun.
- Öka kunskapen internt om vanligt förekommande frågor
- Ett fortsatt arbete med hur vi förbereder och arbetar med olika politiska förslag och öka kunskapen om hur de kommuniceras på ett sätt som skapar delaktighet.
- Ett fortsatt arbete mot en informativ, tydlig, lättnavigerad och tilltalande hemsida.

1.7.1.2 Social hållbarhet

Beskrivning och syfte

En socialt hållbar kommun erbjuder människor ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Det är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

1.7.1.2.1 Bergs kommun utbildar och utvecklar sina invånare till starka individer som kan göra skillnad för sig själv och andra

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Barn 3–5 år inskrivna i förskola, andel (%)	100 %	100%	100 %		Skolverket, SCB
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	79 %	70 %	79 %	 89 %	Skolverket, SCB
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	84 %	75 %	84 %	 89 %	SCB
Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)					MUCF

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Utbildning ses såväl globalt som nationellt som en av de absolut viktigaste förutsättningarna för en god hälsa och generella livsvillkor. I nationella sammanhang bedömer man och

klassificerar utbildning inom befolkning utifrån hur många års studier olika grupper har genomgått och utifrån hur avancerad utbildning som genomförts. Samtidigt kan utbildning och utveckling definieras utifrån en betydligt bredare horisont, där individen stärker sin kompetens och förmåga genom hela livet. Denna process sker genom att utbyta erfarenheter med andra, fördjupa kunskaper och lära in nya färdigheter.

I Bergs kommun ligger den generella utbildningsnivån långt under snittet i riket för åldrarna 25–65 år. Utvecklingen kring hur många som uppnår behörighet för gymnasiestudier bland unga pekar nedåt, vilket innebär att ovan nämnda siffror prognosticeras bli sämre med tiden. Möjligheter till vuxenstudier kan kompensera detta till viss del, men oklart huruvida det ger några större effekter på generell nivå. Det finns vidare stora skillnader i utbildningsnivå mellan grupperna kvinnor och män avseende högre utbildning, där män procentuellt har lägre utbildningsnivå. Bland unga med gymnasiebehörighet finns det även där stora skillnader avseende utbildningsresultat. Nationellt sett ligger pojkar som grupp långt under flickors studieresultat, men i Berg har det de senaste åren varit motsatt resultat där flickor i årskurs nio har lägre resultat än pojkar.

Processuppföljning

Det är en stor mängd aktiviteter i sammanställningen i analysunderlaget. De aktiviteter som presenteras är oftast ottydligt kopplade till hur dessa faktiskt leder till högre måluppfyllelse och utifrån de kommentarer som finns (ej analyser) är det svårt att göra en övergripande analys. Därmed är det ytterst oklart om exempelvis de aktiviteter som utförts leder till högre måluppfyllelse för eleverna i åk 9. För att veta om aktiviteterna har lett till högre måluppfyllelse, oavsett aktivitet, skulle exempelvis ett delmål eller en annan indikator uppsatt för att se om aktiviteten gör att inriktningsmålet är på väg att nås behövas. Nu finns en hög risk att det utförs en mängd arbete utan att veta om aktiviteten leder till högre måluppfyllelse.

Resultatuppföljning

Det finns fyra indikatorer för inriktningsmålet varav två har uppdaterade värden. Utfallen för de två indikatorerna vittnar om en kraftig försämring och målen nås därför inte.

Analys

Inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete så redovisar grundskolans kvalitetsrapport att ett flertal av de elever som inte nådde gymnasiebehörighet våren 2024 indikerade redan i åk 3 att de inte klarade kraven för flera av de nationella delproven i matematik och svenska. Det har väckt frågor om hur övergångar ser ut mellan årskurser/läraryten, men också vad som görs när en elev inte når målen. Vilka insatser utförs och sätts rätt form av stöd in? Något som också uppmärksammas tidigare är att när en elev inte når målen i ett ämne så är det en hög risk att eleven inom tid kommer inte att nå målen i fler ämnen.

Tydligare mål/indikatorer/delmål behövs för att kunna göra en analys. Hur ska vi arbeta med målstyrning? Hur säkerställer vi att uppföljning och till slut utvärdering görs?

Respektive avdelning behöver göra en övergripande analys för att kunna göra en kommunövergripande analys.

Identifierade förbättringsområden

- Arbeta för ökad behörighet enligt skollagens krav för lärare.
- Arbeta med såväl breda insatser för att stärka elevers räkne-, läs- och skrivförmåga som enligt läsa-skriva-räkna garantin för att sätta in åtgärder i tid och eventuellt fördjupat stöd.
- Förbättra övergångar mellan stadier och skolbyten.
- Öka samverkan med hemmen.

- Förstärkt satsning på föräldraskapsstöd- och utbildning.
- Prioritera insatser för att öka skolnärvaron.
- Öka kunskaper inom neuropsykiatriska funktionsvariationer.
- Utvärdera tidigare insatser för att kunna prioritera främjande satsningar framåt.

1.7.1.2.2 Bergs kommun arbetar för god folkhälsa avseende fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Hur nöjd är du med ditt liv över lag?	95 %	94,5 %	95 %	 99 %	SCB
Invånare 16–84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)		86,2 %	86 %	 100 %	FHM
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel (%)			39 %		FK

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

I en nationell jämförelse av folkhälsan placerar sig Bergs kommun inom samma intervall som flertalet andra kommuner. Inom vissa undersökningsområden, såsom deltagande i idrottsföreningar, ligger kommunen något under rikssnittet.

Invånarnas uppfattning om sin egen hälsa har varit nedåtgående under flera år, men en försiktig förbättring har noterats på senare tid. Jämfört med snittet i länet upplever Bergs kommuns invånare en något bättre hälsa, men i förhållande till riket som helhet är hälsoläget svagare. En betydande folkhälsoutmaning är den förtida dödligheten, som trots en positiv utveckling och en minskning mot rikssnittet, fortsatt utgör en central utmaning.

Utvecklingen av förutsättningarna för god folkhälsa har varit varierande under de senaste åren, och nya utmaningar har vuxit fram. Rökvanor i kommunen ligger på en genomsnittlig nivå, men användningen av tobaksrelaterade produkter, såsom snus och e-cigarett, har ökat, särskilt bland unga. Samtidigt har konsumtionen av traditionella cigaretter minskat. Vad gäller inkomststandard ligger kommunen i linje med riksgenomsnittet.

Processuppföljning

Under 2024 omfattade kommunens arbete med folkhälsa totalt elva verksamhetsaktiviteter. Genomförandet har varierat: en aktivitet kring lyftteknik har försenats, medan en föreläsning om hälsa genomfördes redan under 2023. De flesta aktiviteterna är fortfarande pågående, trots att deras planerade slutdatum passerats. Det kan finnas en brist i uppföljningen, där statusuppdateringar inte kommunicerats tillräckligt tydligt. Några aktiviteter har en planerad genomförandeperiod som sträcker sig in i andra kvartalet 2025. Aktiviteterna varierar i innehåll. Flera insatser syftar till att öka fysisk aktivitet och stärka autonomi hos äldre invånare, medan andra handlar om att utveckla kommunens insatser för att göra hälsofrämjande stöd mer tillgängligt. Ytterligare aktiviteter fokuserar på att främja välbefinnandet hos personal som arbetar med unga. Utvärderingen av aktiviteternas effektivitet är bristfällig på grund av otydlig kommunikation. Därför blir bedömningen av insatsernas påverkan på folkhälsan mer generell och baserad på etablerad kunskap. De flesta insatser riktar sig mot fysiska hälsobefrämjande åtgärder, vilket enligt forskning kan ge positiva effekter både fysiskt och psykiskt.

Resultatuppföljning

Medborgarnas nöjdhet med sina liv var 2024 i stort sett i linje med de uppsatta målen. Statistik kring långtidssjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa har inte uppdaterats sedan 2022. Tidigare trender visade en negativ utveckling för kvinnor, men med ett trendbrott det senaste året, medan män uppvisade motsatt utveckling. Upplevelsen av välbefinnande bland invånarna visade en marginell förbättring under 2024.

Analys

Resultaten avseende folkhälsan bör tolkas med viss försiktighet, eftersom kommunens låga befolkningsunderlag gör statistiken mer känslig för variationer. Trots detta ger insamlad data en värdefull inblick i invånarnas hälsa och kan bidra till att styra framtida insatser. Särskilt intressant är utvecklingen av ungas välbefinnande, där flickor generellt rapporterar sämre hälsa än pojkar. Detta mönster kvarstår upp i vuxen ålder, där kvinnor i högre utsträckning upplever psykisk ohälsa, medan män i högre grad drabbas av svår psykisk sjukdom och suicid. Eftersom indikatorn för psykisk sjukdom inte har uppdaterats sedan 2022, finns behov av att utveckla en ny indikator för att följa denna utveckling. Att arbeta förebyggande med psykisk ohälsa är en prioriterad uppgift för kommuner och regioner, vilket betonas i den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention. Det är centralt att höja kunskapen om psykisk hälsa och tillhandahålla insatser så nära medborgarna som möjligt.

En av de viktigaste bestämningsfaktorerna för en god hälsa är utbildning, vilket i detta sammanhang mäts genom andelen elever som genomför grundskolan med godkända betyg. Utbildningens roll i folkhälsan bör därför fortsatt vara en central och prioriterad del av kommunens strategiska folkhälsoarbete.

Sammanfattningsvis kan konstateras att kommunens folkhälsoarbete sträcker sig över alla områden inom social hållbarhet. Dock finns en viss obalans mellan insatser riktade mot fysisk respektive psykisk hälsa. För att uppnå en mer jämlik folkhälsa är det av vikt att skapa en mer balanserad strategi där båda dessa aspekter får ökat fokus tillsammans med upplevt välbefinnande.

Identifierade förbättringsområden

- Tydligare kommunikation kring att verksamhetsaktiviteter behöver följas upp, statusändras och utvärderas av aktivitetsansvarig.
- Prioritera insatser som riktar sig mot att öka kunskaper om psykisk hälsa och suicidprevention.
- Utveckla en centralt förankrad strategi som hjälper unga medborgare att klara sin skolgång.
- Kunskapshöjande insatser som förebygger ANDTS – särskilt vitt snus och E-cigarett.
- Fördjupa kunskaper kring hur kvinnor upplever sin tillvaro kopplat till arbetet.
- Insatser för fler tidiga sociala insatser och skyddsfaktorer – nya lagkrav och förväntningar på utvecklingen av social välfärd.

1.7.1.2.3 Bergs kommun kännetecknas av jämlikhet och jämställdhet och motverkar aktivt diskriminering

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet beaktas				—	Demokratist öd

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
vid politiska beslut av strategisk karaktär					
Ginikoefficient - förvärvsinkomst, index	0,35		0,347		SCB
Medborgarundersökningen - Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	87 %	88,1 %	87 %	 101 %	SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

I Sverige har vi ett övergripande mål att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det följs upp genom sex jämställdhetspolitiska delmål, makt och inflytande, ekonomi, utbildning, obetalt hem- och omsorgsarbete, hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Under 2024 har Sverige upplevt en negativ utveckling inom både jämlikhets- och jämställdhetsområdena. Flera undersökningar visar att förutsättningarna för en rättvis fördelning av resurser mellan olika befolkningsgrupper och kön har försämrats och Bergs kommun ligger under både rikssnittet och länsnittet vad gäller flera jämställdhetsindikatorer.

Processuppföljning

Under året har kommunen genomfört fem aktiviteter och ett uppdrag med syfte att stärka jämlikhet och jämställdhet. Fyra av dessa aktiviteter har slutförts, medan en är försenad. Socialtjänsten har genomfört som aktivitet att vid verksamhetsuppföljningar systematiskt söka omotiverade skillnader mellan män och kvinnor och olika åldersgrupper. Att se skillnader i behov, bemötande och eventuella olikheter i hur vi som kommun agerar beroende på vem vi möter är avgörande i arbetet med att säkerställa ett rättvist, jämställt och jämlikt samhälle för våra medborgare. Attraktion och livsmiljö har arbetat med att synliggöra "Digitala hjälpen" i syfte att stärka det digitala innanförskapet. Miljö- och byggavdelningen har genomfört en genomgång av gällande policy vid arbetsplatsträffar (APT). Det saknas dock en tydlig uppföljning av hur detta påverkar medborgarna och verksamhetens arbete, vilket behöver utvecklas. Vård och omsorg har satt som verksamhetsmål att motverka diskriminering kopplat till kön, etnicitet och religion. Dock saknas en tydlig redovisning av hur detta arbete bedrivs och vilka konkreta resultat det genererat.

Resultatuppföljning

Bergs kommun har genomfört aktiviteter för att stärka jämlikhet och jämställdhet. Det finns ett fortsatt behov av fördjupade insatser för vissa grupper, tydligare uppföljning och utvärdering. Genom förbättring av uppföljningssystemen kan insatserna ges möjlighet till ett större genomslag och kontinuerligt förbättringsarbete. Ett fortsatt arbete med jämlikhet och jämställdhet är centralt för en rättvis och inkluderande kommun där alla medborgare ges utrymme att nå sin fulla potential. Kommunens indikatorer visar att vissa utfall ligger nära uppsatta mål, andra pekar å andra sidan på en ojämn utveckling. Ginikoefficienten för förvärvsinkomst hade målet 0,347, medan utfallet blev 0,35 (2023), vilket innebär att kommunen är relativt nära målsättningen. Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva hade ett målvärde på 87 %, där kommunen nådde 88,1 %. De underliggande siffrorna vittnar om en ojämn utveckling mellan olika grupper, män och unga killar ligger på en stigande linje medan kvinnor och unga tjejer får allt sämre resultat.

Identifierade förbättringsområden

- Indikatorn ”Jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet beaktas vid politiska beslut av strategisk karaktär” behöver utvecklas på ett sätt som gör den möjlig att mäta och följa upp.
- Insatser för kvinnor i alla åldrar i syfte att öka känslan av att få vara och leva som man vill. Arbetet behöver ske i samverkan mellan flera verksamheter och kommunövergripande.
- Utökad information till vårdnadshavare om frisk- och riskfaktorer för psykisk hälsa redan i tidig ålder.
- Öka förståelsen för funktionsvariationer och främja inkludering.
- Strukturerade utbildningsinsatser för barn, unga och vårdnadshavare om psykisk hälsa.
- Ökat fokus på att säkerställa att personal inom verksamheter med barn och ungdomar vågar och kan göra orosanmälningar samtidigt som arbete sker med relationen till vårdnadshavare.
- Systematiskt söka omotiverade skillnader mellan olika kön, åldersgrupper och etniciteter.

1.7.1.2.4 Bergs kommun är trygg och säker att leva, verka och vistas i

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Hur orolig är du för din egen och bekantas utsatthet för våld i nära relationer?	90,5 %	92,3 %	90,5 %	 101,99 %	SCB. Procentsatsen anger hur många som svarat "Inte så orolig" eller "Inte alls orolig".
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 invånare	812	886	812		SCB
Medborgarundersökningen - Låg oro för att bli utsatt för hot och trakasserier på nätet, andel (%)	89,5 %	87,6 %	89,5 %	 98 %	SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Att vara en trygg och säker kommun återspeglas inte sällan av en låg brottslighet och en väl grundad upplevelse av trygghet hos medborgarna avseende kommunen som fysisk plats. Under 2024 anmäldes knappt 1,48 miljoner brott, vilket innebar en minskning med 21 760 brott (-1 %) jämfört med året innan. Det visar den preliminära statistiken över anmälda brott för 2024. Antalet skjutningar har också sett en nedgång medan antalet explosiva brott i form av sprängningsdåd sett en tydlig ökning. Justitiedepartementet arbetar intensivt med frågan om organiserad gängkriminalitet.

Bergs kommun har under 2024 haft 542 anmälda brott, vilket är i paritet med andra landsbygds- och småkommuner i landet. Bergs kommun placerar sig i mitten i en jämförelse med länets övriga kommuner avseende anmälda brott/100 000 invånare. I den nationella trygghetsundersökningen står det klart att upplevelsen av trygghet i Bergs kommun i många avseenden vittnar om en trygg miljö. Oro för att utsättas för brott har väldigt liten påverkan på invånarnas tendens till undvikande beteenden. Upplevelsen av problem med brott inom gängkriminalitet, öppen narkotikahandel och skadegörelse är också låg. Dock är samtidigt förtroendet för rättsväsendets institutioner generellt sett lågt. Kommunen har därtill

socioekonomiska utmaningar och förutsättningar som i andra kommuner inte sällan leder till utvecklandet av gängkriminalitet och organiserad brottslighet. Det finns dock svaga belägg för att påstå att kommunen har någon etablerad gängkultur eller omfattande organiserad brottslighet. Sammantaget kan det sägas att förekomsten av brott har en mindre inverkan på samhället än i andra kommuner, då oron för brott generellt inte påverkar livskvaliteten i någon större utsträckning för innevanarna i Berg.

Polisen har mot bakgrund av de medborgarlöften man har avlagt genomfört trafikövervakning med fokus på nykterhet, så även hastighet och trafikbeteende. Vid misstanke om rattfylleri har kontakt erbjudits med öppenvården i kommunen.

Kommunen och polisen har samverkat i möten både digitala och fysiska för att hantera ANDT frågor och brottsförebyggande frågor gällande ungdomar och unga vuxna i Bergs kommun. Polisen har genomfört konsekvensföreläsningar för elever i årskurs 8. Polisen har därtill besök och sök av narkotikahund. Information om bedrägerier har spridits på olika sätt. Antalet grannsamverkansområden i kommunen har fortsatt att öka som en produkt av polisens arbete.

Processuppföljning

16 aktiviteter har pågått under 2024 varav 2 avbrutna, 4 genomförda, 4 är ej påbörjade och 6 pågående (varav några kan ha glömts ändra status för). Vissa av aktiviteterna har en tydlig fokus på att stärka den fysiska säkerheten och upplevda tryggheten runt offentliga platser, t ex skolmiljön. Där verkar aktiviteten dragit ut på tiden men det kan ha naturliga orsaker, som t ex tjäle, och kommentaren klargör att aktiviteten kommer slutföras under våren. En av aktiviteterna avser 2023 och har möjligen därför avbrutits. Ett trygghetsboende har invigts för att stärka möjligheten till trygga boendeplatser i kommunens tätorter. En trygghetsvandring har genomförts i Svenstavik, dock har aktiviteten ej följts upp vilket gör insatsen svår att utvärdera. Arbetet med TIF har varit pågående under 2024 där två träffar genomförts med postombud, informationen finns dock endast registrerad i en minnesanteckning från Folkhälsorådet/BRÅ med en planerad uppföljning som inte blev av. Några av insatserna har en något sekundär påverkan mot inriktningsmålet när det gäller att utveckla e-tjänster för utbildning i frågor om serveringstillstånd. Det kan dock finnas argument för att de som ansvarar för servering av alkohol ska kunna hålla sådan redlighet och ordning på serveringsställen i sådan utsträckning att den förhöjda risken för olika våldsbrott som uppstår vid servering av alkohol minimeras. Äldreomsorgen har därtill arbetat med målsättningen att skapa större trygghet för äldre medborgare. Där skulle en uppföljning tillföra värdefull kunskap i arbetet med att tillskapa beprövad erfarenhet för andra att lära av.

Resultatuppföljning

Oron för att utsättas för våld av någon man känner eller har en nära relation till minskar något 2024 jämfört med tidigare. Dock finns en ökad oro och upplevd otrygghet med att utsättas för trakasserier eller hot på nätet. Antalet barn som varit aktualiserade för våld inom kommunens socialtjänst uppgår till 55 för 2024. Antalet vuxna där det kommit in en anmälan om våld är 7 st. För de som ansökt själv om stöd för problem relaterat till våld uppgår siffran till 6. Antalet anmälda våldsbrott har ökat något från 2023.

Analys

Övergripande har kommunen ett bra utgångsläge och utfall för 2024 avseende säkerhet och upplevd trygghet. Problematiken kring att bli utsatt för brott och kränkningar över nätet är svår att behandla från ett lokalt perspektiv då kränkningarna sker digitalt och är till stor del oberoende av rum och tid. Det krävs större gemensamma insatser på nationell/internationell nivå för att möta den typen av problematik, förutom då lokalt förmedlade insatser som går ut på att stötta och förmedla kunskap om hur det går att förhålla sig till den typen av beteenden. Antalet anmälda våldsbrott har ökat från 2023, någon analys här är svår att göra. Det går att spekulera kring om merparten av de anmälda våldsbrotten berör misshandel vid enstaka

tillfällen om man samtidigt tittar på och jämför mot de ärenden där en anmälan gått till socialtjänsten, där det är mer sannolikt att det rör sig om ett återkommande och systematiskt våld, där barn själva varit utsatta eller bevittnat våldet. Över lag vittnar underlaget om att Polisen till stor del uppfyllt sina medborgarlöften, det vore vidare önskvärt med en tydligare sammanställning av kommunens involvering och insatser i arbetet som gjorts. Detta skulle förbättra analysen av det pågående och genomförda arbetet och vara en hjälp i att prioritera insatser för ökad säkerhet och trygghet i kommunen. En redovisning av den utförda trygghetsvandringen skulle vara ett värdefullt bidrag till att synliggöra hur medborgare ser på trygghetsskapande insatser i våra tätorter.

Identifierade förbättringsområden

- Ta fram lägesbilder tillsammans med polis för att arbeta systematiskt med brottsförebyggande arbete.
- Arbeta för ökad trygghet inom skola och äldreomsorg.

1.7.1.2.5 Bergs kommun ger goda förutsättningar för meningsfull fritid och ett aktivt liv

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024		Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Medborgarundersökningen: Vad tycker du om tillgängligheten av ställen att träffas på i kommunen?	41,4 %	42 %	41,4 %		101,45 %	SCB
Medborgarundersökningen: I vilken utsträckning upplever du att du har goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv?	77,5 %	82,7 %	77,5 %		107 %	SCB
Medborgarundersökningen: I vilken utsträckning upplever du en bra balans mellan arbete och fritid?	66,6 %	67,3 %	66,6 %		101 %	SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Ett aktivt liv har betydande inverkan på både vår upplevda livskvalitet samt på fysisk och psykisk hälsa. Stillasittandet i befolkningen är klart lägre än rikssnittet. Inom olika fritidsaktiviteter finns stora skillnader, som kanske delvis kan förklaras av olika geografiska förutsättningar, och utbudet av olika aktiviteter. Deltagandet i idrottsföreningar är nära hälften av riksmedelvärdet. Det är dock i jämförbar nivå med länets kommuner och andra mindre kommuner.

En central verksamhet gällande kommunens offentliga utbud av fritid och kultur är de kommunala biblioteken. De offentliga biblioteken har i uppdrag att verka för läsfrämjande, kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken har därmed en viktig funktion som mötesplats och som arena för det offentliga och fria samtalet. Kommuninnevånarnas engagemang i biblioteksverksamheten ligger ungefärligt lika länet och riket i övrigt. Kommunens aktivitetstillfällen för barn och unga har historiskt varit överlägsen i en nationell kontext men dök under pandemin till en lägre nivå än rikssnittet för att studsa tillbaka upp till den övre tredjedelen bland Sveriges kommuner. De senaste åren visar på en vikande trend avseende fysiska besök vid kommunens bibliotek, något som till viss del kanske skulle kunna förklaras av nybyggnation och geografisk flytt av två av biblioteken. Låneverksamheten är dock 50 % högre än snittet i riket.

Processuppföljning

22 aktiviteter, varav 7 är pågående, 7 genomförda, 4 ej påbörjade, 4 försenade. Två nya fritidsgårdar har etablerats, vilket skapat mötesplatser för ungdomar på flera platser i kommunen. Det finns tecken som visar på att detta haft en mycket positiv inverkan på ungdomars tillgång till ställen att träffas på. Flera av aktiviteterna inom målet är daterade 2023 och uppföljda under början av 2024 vilket gör det svårt att bedöma om verksamheterna avser 2023 eller 2024. Under 2024 flyttade Svenstaviks bibliotek till nya lokaler, något som verkar ha ökat både besöksantalet och utlåningen. För vissa aktiviteter verkar det inte vara helt tydligt kring ansvarsfrågan, vilket kan ha haft inverkan på hur väl aktiviteten lyckats genomföras och följas upp.

Resultatuppföljning

Medborgarna upplever totalt sett förbättrade möjligheter till en meningsfull fritid och ett aktivt liv jämfört med 2023. De underliggande siffrorna visar dock på att gruppen ungdomar visar på en tydlig försämring jämfört föregående år. Gruppen unga tjejer skattar sämre förutsättningar än alla andra grupper, följt av kvinnor. Gruppen unga killar upplever bäst förutsättningar även om en försämring skett under 2024. Deltagandet i idrottsföreningar är betydligt lägre än rikssnittet och behöver analyseras. Det kan bero på utbud, kostnader eller brist på information.

Analys

Även om fritidsgårdarna upplevs positivt av ungdomarna i kommunen, så är de begränsade till två av kommunens många byar. Detta kan skapa utmaningar med att transportera sig till och från fritidsgårdarna för ungdomar i andra delar av kommunen. Flytten av Svenstaviks bibliotek har ökat utlåningen och generat fler besök. Förklaringen skulle kunna ligga i att ett centralt beläget bibliotek skapar bättre tillgång för barnfamiljer, äldre och ungdomar, samtidigt som det bidrar till ett mer levande centrum. Det är samtidigt viktigt att biblioteken finns tillgängliga på flera orter i kommunen för att säkerställa likvärdig service.

Avseende fördelningen av antalet genomförda och försenade aktiviteter så kan förklaringar finnas i vad olika verksamheter och enheter fått för initial information kring hur aktiviteter ska följas upp och hur information ska struktureras. Detta är ett utvecklingsområde för kommande verksamhetsår.

Identifierade förbättringsområden

- Insatser för att öka den fysiska aktiviteten hos unga och äldre, både som organiserad form och spontanaktivitet.
- Fortsatt arbete med att inventera och kartlägga mötesplatser, idrottsplatser, motionsspår, badplatser och övrig kulturverksamhet.
- Undersöka orsaker kring lågt deltagande i idrottsföreningar.
- Konkret hjälp och resurser till föreningar för utveckling.
- Marknadsföra Naturkartan mer aktivt.
- Stärka bibliotekens roll som demokratibärare.

1.7.1.3 Ekonomisk hållbarhet

Beskrivning och syfte

Med en ekonomiskt hållbar kommun avses att befolkningsutvecklingen balanseras avseende ålders- och könsfördelning, att alla medborgare har möjlighet att försörja sig samt att kommunen säkerställer god ekonomisk hushållning för framtida investeringsbehov.

1.7.1.3.1 Bergs kommuns befolkning ökar och bidrar till ekonomisk hållbarhet och demografisk balans

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Befolkning 1 november	7 114	7 101	7 200	 99 %	SCB
Demografisk försörjningskvot	1,05	1,03	1,05	 102 %	SCB
Medborgarundersökningen - Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%)	65,6 %	62,6 %	65,6 %	 95 %	SCB
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	92,9 %	91,7 %	92,9 %	 99 %	SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

En ny demografisk situation med mindre barnkullar, marginellt fler i arbetsför ålder och en ansevärd ökning av äldre innebär stora utmaningar för landets kommuner och regioner. När befolkningen förändras påverkar det välfärdens förutsättningar. Andelen människor 65 år och äldre har ökat stadigt under de senaste decennierna, och enligt prognoser kommer denna utveckling att fortsätta. År 2024 var andelen personer 65 år och äldre omkring 21 % av den totala befolkningen, och denna andel förväntas öka ytterligare fram till 2050, vilket medför ökade krav på äldreomsorg.

Vid slutet av 2024 var 10 587 700 personer folkbokförda i Sverige. Under 2024 blev vi 36 000 personer fler i Sverige vilket motsvarar en ökning på 0,3 %, detta trots att det under året föddes färre barn än under de senaste 22 åren. Det föddes 98 500 barn samtidigt som det avled 91 300 personer så födelsenettot var positivt. Det invandrade 116 200 personer medan antalet utvandrade var 86 400 så även flyttnettot var positivt. Den största invandrargruppen var personer födda i Ukraina vilket förklaras av att personer som haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, fr o m juni 2024 haft möjlighet att ansöka om att bli folkbokförda i Sverige.

Befolkningsutvecklingen ser olika ut beroende på var i Sverige man befinner sig. Storstadsregionerna, särskilt Stockholm, Göteborg och Malmö, har haft en stark befolkningstillväxt och fortsätter attrahera människor från andra delar av landet men även från andra länder. På landsbygden och i mindre kommuner är befolkningstillväxten betydligt svagare. Det är vanligt att unga människor söker sig till större städer för utbildning och arbete, vilket gör att landsbygden ofta förlorar en stor del av sin unga befolkning och får en annan demografisk balans.

I Bergs kommun minskade befolkning 2024 till 7 108 personer jämfört med 7 140 året innan. Befolkningstrenden i Bergs kommun följer den nationella trenden med en åldrande befolkning men andelen äldre är högre här än snittet i riket vilket också innebär att den demografiska försörjningskvoten i kommunen är ogynnsam.

Processuppföljning

Det finns totalt 21 aktiviteter och av dem så har 3 genomförts, 10 är pågående, 5 försenade, en är pausad tills vidare och 2 ej påbörjade.

Det är svårt att avgöra vilken effekt dessa aktiviteter haft för måluppfyllnaden. Ett flertal av aktiviteterna är inte direkt kopplade till att inriktningsmålen utan är mer långsiktiga och i en del fall mer riktade för intern utveckling. Svårt att mäta utfallet av aktiviteterna eftersom det är få som är genomförda och nästan 50 % är av den karaktären att de sker över längre tid.

Resultatuppföljning

Endast en indikator har ett bättre utfall 2024 än 2023 och det är demografisk försörjningskvot som har minskat från 1,05 till 1,03. Det är en trend som går åt rätt håll men den behöver fortsätta minska ner till under 1,0 för att vara hållbar. Befolkningssiffran 1 november var 7 101 och målet 2024 var satt till 7 200 utifrån det långsiktiga målet som är 7 600 år 2030.

Indikatorn Andel som kan rekommendera andra att flytta till kommunen har minskat, mål 65,6 % och utfall 62,6 %. Män totalt har ökat från 65,6 % till ca 70 % (utfall unga killar har minskat jmf 2023 med ca 8 %-enheter till 58 %) medan kvinnor har minskat från 65,6 % till 55 % och bland unga kvinnor har siffran minskat från 59 % till 50 %. Indikatorn "Andel som tycker att kommunen är en bra plats att bo och leva på" har ett utfall på 91,7 % vilket är väldigt högt snitt även om det minskat från 92,9 % 2023. Även här ser vi att männen har ett högre utfall än 2023 medan utfallet för kvinnor minskar från 93 % till 89 % och unga kvinnor minskar från 84,5 % till 78,2 %.

Analys

Bergs Kommun har minskat i befolkning 2024 (-32 personer) och 2023 (-36 personer) men dessförinnan ökade befolkningen tre år i rad. Det totala antalet inflyttade per år är i snitt 444 st i Bergs Kommun under de senaste 10 åren och siffran för 2024 är 446 och flyttnettot +23. Det går att se en liten ökning i inflytt från övriga kommuner i länet, flyttnetto +2 och en mer än fördubblad inflytt från utlandet mellan 2023 och 2024 (flyttnetto +33) Inflytt från övriga Sverige minskar och har ett flyttnetto på -12. Den trend som syns nationellt med ökad invandring 2024 ser vi även i Bergs Kommun.

Födelsenettot för Bergs Kommun har varit negativt en längre tid, men -53 är det lägsta födelsenettot sedan 2013. Antalet avlidna är relativt konstant, men antalet födda har minskat årligen under de senaste 4 åren, 2024 var det 101 avlidna och bara 48 födda. Det är lägsta födelsetalet sedan 2013 då det var 46 födda.

Demografiskt följer Bergs kommun den nationella trenden med en åldrande befolkning, 29,7 % av befolkningen är 65 år eller äldre, nationellt är siffran 20,8 %. Befolkning mellan 20–64 år är 49,2 % i Bergs kommun medan den nationella siffran är 57,2 %. Barn och ungdomar 0–19 år utgör 21,1 % av befolkningen i Bergs Kommun, nationellt är andelen 22 %.

För att nå en ökad befolkning och en demografi i balans så behöver vi behålla våra medborgare som redan bor i vår kommun samtidigt som vi behöver arbeta med fortsatt inflytt. Vi har en stor andel inflytt från utlandet, hur möter vi behoven i dessa grupper? De bygger i kommunen som ökar i befolkning mellan 2023 och 2024 är Rätan, Klövsjö och Hackås där Rätan ökar både antalet barn/unga och de 19–65 medan antalet 65 och äldre minskar. I Klövsjö och Hackås ökar antalet invånare 19–65 samt 65 och äldre medan barn och ungdomar minskar,

Då våra viktigaste ambassadörer i att välja att bo i Bergs Kommun är våra medborgare behöver vi titta på varför siffrorna sjunker på frågan om man kan rekommendera andra att flytta till kommunen, där utfallet hos främst kvinnor sjunker. Här behövs insatser för att bli mer nöjda.

En analys kring användandet av systemet är att aktiviteter behöver anpassas för att vara tidsbestämda och då under en kortare tid som gör det möjligt att mäta och utvärdera aktiviteten. De behöver dessutom vara tydligt kopplade till de indikatorer som bestämts och som är mätbara.

Identifierade förbättringsområden

- Befolkningsutveckling för att nå 7 600 invånare, tydliggöra.
- Strategi för marknadsföring/marknadskommunikation behöver tas fram - identifiera vilka våra målgrupper är.
- Budskap och aktiviteter kopplade till målgrupper.
- Arbeta för att stärka platsvarumärket Bergs kommun och även fokusera på de geografiska områden som har störst potential.
- Fokusera insatser mot kvinnor för att nå målen i Medborgaundersökningen (rekommendera samt bra plats att bo och leva på) Många av våra medarbetare, speciellt kvinnor, är medborgare och unga kvinnor träffar vi i våra skolor. Kan vi göra insatser som arbetsgivare för att de ska trivas bättre i vår kommun?
- Skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen samt bostäder. Arbetstillfällen genom utveckling av befintliga samt etablering av nya företag.
- Tillskapa bostäder i attraktiva områden genom att arbeta för ökad flyttrörelse inom kommunen. Tex. bostäder för äldre så att villor/gårdar kan försälas/överlåtas till yngre generationer.
- Tidsbegränsade aktiviteter som går att mäta (årsbasis). Ska ha tydlig och direkt koppling till indikatorer och inriktningsmål.
- Utvärdering och resultat ska kopplas till aktiviteten.
- Tydliggöra hur viktiga alla medarbetare är för att nå målen.
- Ta fram ett material utifrån målstyrning att jobba med på APT.

1.7.1.3.2 Bergs kommun har ett livskraftigt näringsliv som ger förutsättningar för fler arbetstillfällen och hög sysselsättning

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Företagsklimat - Svenskt Näringslivs undersökning (sammanlagt omdöme)	3,75	3,38	3,75	 90 %	Svenskt näringsliv
Förvärvsarbetande dagbefolkning, antal					SCB
Arbetskraftsdeltagande totalt 20–64 år, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), andel (%)	88 %		88		SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Under 2024 har Sveriges näringsliv upplevt en återhämtning efter en period av lågkonjunktur. En blygsam ekonomisk tillväxt med utmaningar på arbetsmarknaden och för företagens expansionsmöjligheter. En under året sjunkande inflation ledde till en mer expansiv penningpolitik med offentliga investeringar för att stärka landets infrastruktur och försvarskapacitet. Bergs kommun har en hög andel egenföretagare jämfört med övriga Sverige. Enligt siffror från 2024 ligger kommunen högt i sammanlagda omdömet för företagsklimat jämfört med övriga länet. Majoriteten av dessa företag är dock små och ofta enmansföretag, vilket innebär begränsade möjligheter att anställa personal.

Processuppföljning

Inriktningsmålet har haft 12 aktiviteter under 2024, varav 7 är genomförda, 3 är försenade och

I avbruten. Kommunens arbetsmarknadsenhet AME arbetar med kommuninvånare som står långt från arbetsmarknaden och behöver hjälp och stöttning för att närma sig arbete och egen inkomst. Bergs kommun har dessutom riktade insatser mot ungdomar vilket ger dem möjligheter att få en ingång på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsenheten erbjuder riktade insatser för ungdomar både genom projekt och genom det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och har ett tätt samarbete med både grundskola och gymnasieskola. Specifika insatser som görs där är bland annat genom insatser som STAR som är ett samordningsprojekt för individer med många myndighetskontakter där de får hjälp att samordna dem med målet att nå egen självförsörjning. Samverkan har pågått mellan AME och SFI för att hjälpa människor som är redo för arbetsmarknaden men som behöver extra stöttning i språket.

De flesta aktiviteter i Stratsys fokuserar på företagandet i Bergs kommun, vilket är positivt för det lokala näringslivet. Genom att också få in aktiviteter kopplade till arbetsmarknadsinsatser som rustar människor att ta sig in på arbetsmarknaden kan det bidra till en bredare helhetsbild av kommunens hållbarhetsarbete kopplat till arbetsmarknad och näringsliv. Bergs kommun har under 2024 arrangerat företagarrukost hos olika företag i småbyar runt om i kommunen. Detta ger möjligheter till att identifiera behov av anställning, arbetsträning eller praktikplatser. Uppföljning behövs för att kunna utvärdera hur aktiviteten bidrar till att uppfylla målet.

Resultatuppföljning

- Företagsklimat – Svenskt Näringslivs undersökning (sammanlagt omdöme). Utfallet för 2024 blev 3,38. Målet var 3,75.
- Förvärvsarbetande dagbefolkning, antal. År 2021 var det 3 004. Mål saknas. Andelen förvärvsarbetande dagbefolkning i Bergs kommun ligger något under snittet sett till riket, med siffror från 2021. En betydande del av de långtidsarbetslösa i kommunen saknar körkort, vilket medför geografiska begränsningar i arbetssökandet samt svårigheter att ta sig till eventuella praktikplatser eller arbetsträning.
- Arbetskraftsdeltagande totalt 20 - 64 år, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), andel (%). År 2023 var det 88 %. Mål saknas.

Analys

För att uppnå god ekonomisk hållbarhet kopplat till näringsliv och arbetsmarknad krävs att hela arbetsmarknaden inkluderas – inte bara de som redan är på arbetsmarknaden. För att skapa en mer inkluderande arbetsmarknad och främja ekonomisk hållbarhet är det viktigt att underlätta kompetensförskjutning. Detta innebär att arbetsplatser, både kommunala och externa arbetsgivare, kan erbjuda möjligheter för individer med begränsad erfarenhet eller kompetens att utföra enklare arbetsuppgifter och gradvis lära sig arbetet över tid. I detta avseende är insatser mot förstärkning av språkinläring genom AME/SFI-samverkansprojekt för nyanlända av stor vikt. Andra möjliggörande insatser är förbättrad lokaltrafik inom kommunen samt till grannkommuner. Detta breddar det geografiska området för arbetssökande som ej har körkort. Lönestödsanställningar via Arbetsförmedlingen skulle möjliggöra anställning av personer som står långt från arbetsmarknaden.

Genom att kommunen samtidigt blir mer självförsörjande gällande lönestödsanställningar kan man skapa en stabilare och mer långsiktig lösning för att inkludera fler individer på arbetsmarknaden. Att omvandla ekonomiskt bistånd till anställning ger betydande positiva effekter både ur ett socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv. Genom dessa insatser kan Bergs kommun inte bara bidra till en mer inkluderande arbetsmarknad, utan även stärka den ekonomiska hållbarheten genom att investera i medborgarnas kompetensutveckling och arbetsmöjligheter.

Identifierade förbättringsområden:

- Bättre samverkan med Arbetsförmedlingen för att anställa personer med anställningsstöd som står långt från arbetsmarknaden.

- Kommunen tar fram egna typer av lönestödsanställningar, omvandling av ekonomiskt bistånd till anställning.
- Bredda fokus till att inkludera hela arbetsmarknaden inom målet, även de som behöver stöttning för att komma in på arbetsmarknaden i Bergs kommun.
- Främja företagares villkor och förmåga att delta och lyckas i upphandlingar genom utbildning och information.
- Förbättrad lokaltrafik inom kommunen och till grannkommunerna.
- Fortsätta arbetet med specifika program som sommarlovsentreprenörskap och feriearbeten för ungdomar.
- Underlätta kompetensförskjutning genom att erbjuda möjligheter för individer med begränsad arbetslivserfarenhet eller kompetens att utföra enklare arbetsuppgifter.
- Kompetensförsörjning, upprätta en plan för att identifiera kommande behov hos kommunen och våra företagare

1.7.1.3.3 Bergs kommun har attraktiva boendemiljöer och god infrastruktur

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Hur nöjd är du med ditt nuvarande boende?	94,1 %	96,6 %	94,1 %	 103 %	SCB
Medborgarundersökningen - Möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafik för vardagliga resor är bra, andel (%)	22,8 %	26,9 %	22,8 %	 118 %	SCB
Medborgarundersökningen - Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	64,8 %	55,6 %	64,8 %	 86 %	SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Inflyttningen till större städer och storstadsregioner dominerar fortfarande i Sverige, där områden som Stockholm, Göteborg och Malmö lockar unga vuxna och familjer som söker jobb och hög livskvalitet. Samtidigt ökar intresset för mindre städer och landsbygdsområden, särskilt tack vare förändrade arbetsmönster som distansarbete och möjligheten att få större bostäder till lägre priser. För att attrahera inflyttare till dessa områden är det viktigt att skapa både bra arbetsmöjligheter och attraktiva boendemiljöer. Flera kommuner satsar på att bygga fler bostäder och förbättra kollektivtrafik och näringsliv för att skapa hållbara och inkluderande samhällen. Det är också avgörande att samverka mellan stat, regioner och kommuner för att utveckla dessa områden och skapa förutsättningar för en mer balanserad inflyttning i hela landet. Även Bergs kommun gör satsningar inom dessa områden för att såväl fortsätta locka inflyttare till kommunen som att skapa en trivsamt och hållbar miljö för befintliga medborgare.

Processuppföljning- Det har genomförts 20 aktiviteter under 2024 där hälften är genomförda och övriga är fortfarande pågående och några är försenade. Många aktiviteter har fokus på att skapa nya boendemiljöer i kommunen med bland annat arbete kring riktlinjer för god bebyggd miljö och projekt kring befintliga och kommande tomtområden för nybyggnation. Endast ett fåtal har fokus på infrastruktur och attraktiva boendemiljöer för de som redan bor i Bergs Kommun

Resultatuppföljning

Den första indikatorn har fortsatt att öka i värde, 96,6 % är nöjda med sitt nuvarande boende, män är mer nöjda än kvinnor men båda grupperna är mer nöjda 2024 än de var 2023. Den

andra indikatorn om kollektivtrafik har också förbättrats sedan mätningen 2023. Bergs kommun ligger strax under snittet för länet men betydligt lägre än snittet i riket. Även här är utfallet bättre 2024 än 2023 och målet uppnått. Våra ungdomar som svarat på frågan är nöjdare än snittet vilket skulle kunna bero på att skjutsar i samband med skoldagen fungerar bra. Den tredje indikatorn har sjunkit sedan 2023, 55,6 % anser att skötsel av allmänna platser fungerar bra, motsvarande siffra 2023 var 64,8 %. Utfallet är lägre än både länet och riket.

Analys Utifrån resultatuppföljningen kan vi konstatera att vi har goda resultat på 2 av 3 indikatorer. Den som har blivit sämre är skötsel av allmänna platser, här kan det finnas en otydlighet i vem som ansvarar för olika platser men vi som kommun bör ha ett intresse i hur det sköts även om det inte är vi som ansvarar för skötseln.

Identifierade förbättringsområden

- Öka fokus inom detta mål på befintliga invånare i kommunen.
- Tydliggöra vilka som är vår målgrupp när det kommer till inflytt, då kan vi rikta vår marknadsföring mot dem och säkerställa att vi har attraktiva boendalternativ som passar målgruppen.
- Hur skiljer vi oss från alla andra kommuner som vill öka sin befolkning?
- Fortsätta jobba med god infrastruktur och bra kollektivtrafik i samråd med Regionen och Trafikverket.
- Uppmärksamma och stärk förutsättningarna för medborgare som är särskilt aktiva i olika delar av civilsamhället.

1.7.1.4 Ekologisk hållbarhet

Beskrivning och syfte

I en ekologiskt hållbar kommun arbetar kommun och medborgare aktivt för att minska användningen av icke-förnyelsebara naturresurser och förebygga föroreningar, kontinuerligt minska energianvändningen och öka andelen förnybar energi, bevara den biologiska mångfalden samt bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga.

1.7.1.4.1 Bergs kommun bevarar biologisk mångfald och värnar robusta ekosystem

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Egna åtgärder för biologisk mångfald				—	
Skyddad natur totalt, andel (%)	4,82 %		4,8 %	—	SCB
Hållbart skogsbruk, andel av eget innehav				—	

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Biologisk mångfald är livets många olika former på jorden. Det kan förenklat beskrivas som ett mått på hur många olika levande organismer det finns och innefattar allt i naturen.

Biologisk mångfald innebär att naturen är rik på variation – att vi har flera olika ekosystem och naturtyper som utgör livsmiljöer; många olika arter i livsmiljöerna och ekosystemen; och dessutom genetisk variation inom varje art. Begreppet biologisk mångfald omfattar allt i naturen – som skogar, ängar och sjöar, tallar, gullvivor och blåbär, älgar, skalbaggar och

amöbor.

Arbetet med biologisk mångfald ingår i flera internationella åtaganden och är även en del i det nationella arbetet för att nå Sveriges 16 nationella miljö kvalitetsmål och Sveriges friluftsmål.

Processuppföljning

Av 7 planerade aktiviteter har 2 genomförts, 3 blivit försenade, 1 pausad och 1 avbruten. Av planerade aktiviteter skulle några kunna få stor betydelse för arbetet mot målet. Att öka andelen skog med frivilliga avsättningar för naturvårdsändamål kan ha stor betydelse om skogsmarken redan har stor betydelse för bevarande av biologisk mångfald, ligger i eller i anslutning till en grön infrastruktur med sammanhängande skog med höga naturvärden / inom en värde trakt.

En annan aktivitet som har haft stor betydelse och kan komma att ha stor betydelse framöver är kalkningen i våra vattendrag. De ekonomiska medel som länsstyrelsen har tilldelats för detta har minskat och man har fått prioritera de viktigaste vattendragen både i Berg och Härjedalen.

Resultatuppföljning-

Av de tre beslutade indikatorerna har det blivit ett svagt positivt resultat endast på **indikator 1** – egna åtgärder. **Indikator 2** – ingen skillnad på areal skyddad natur mellan sista december 2022 och sista december 2023. Arealen skyddad natur i kommunen är 29 598 ha vilket utgör 4,8 % av kommunens yta. Länets genomsnitt ligger på 11,2 %. Av de 72 skyddade områdena är Vålådalens naturreservat störst. Det är landets femte största naturreservat (totalt 121 100 ha).

Andra kommuner som sticker ut vad gäller skyddad natur är Salems kommun i Stockholms län med 59 % av arealen som skyddad. Sorsele i Västerbotten har 56 %. Jokkmokk i Norrbotten har 51 %. Älvdalens kommun i Dalarna har 29 %.

Skyddad natur som indikator borde bara användas om kommunen har egna aktiviteter eller mål kring att skydda mer natur. I nuläget finns inga kommunala naturreservat. Endast Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har skyddat natur. Indikatorn hållbart skogsbruk skulle kunna få avgörande betydelse om åtgärder genomförs med goda kunskapsunderlag och om skogarna hör till en större sammanhängande grön infrastruktur. En tydlig definition av ”hållbart skogsbruk” skulle underlätta planering av konkreta åtgärder.

Analys

Generellt har inte mycket genomförts för att jobba mot målet att bevara biologisk mångfald och värna robusta ekosystem. Det finns en stor potential till förbättring. Man behöver analysera varför åtgärder inte är genomförda. Beror det på resursbrist, bristande förankring, eller saknas rådighet? Åtgärder som planeras behöver även beskriva vilka effekter mot målet som förväntas, på kort och lång sikt. Är det direkta effekter eller stöd för framtida effekter?

Indikator för skyddad natur bör bara finnas kvar om det finns en ambition att påverka arealen skyddad natur.

Indikator 1 och 3 bör finnas kvar och fler egna åtgärder bör föreslås för att förbättra resultatet.

Bruttolista

Insatser med prioritering som finns i ett beslut från UU KS2023/27 att ta fram en plan för och göra en kostnadsuppskattning kring gällande detta inriktningsmål:

- Kunskapsunderlag om viktiga miljöer för biologisk mångfald.
- Ta fram ansvarsarter för Bergs kommun.
- Riktlinjer för hantering av naturvärden i samhällsplanering.
- Kartläggning av invasiva arter inom Bergs kommun.

- Inventering av kommunens eget markinnehav.

1.7.1.4.2 Bergs kommun värnar hälsosam livsmiljö med ren luft, mark och vatten

Indikatorer	Senaste Utfall	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	100%		100%	—	Länsstyrelsen
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	28%		28%	—	Länsstyrelsen
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv	4,55%		4,55	—	RKA, SCB

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Endast en liten andel av sjöar och vattendrag i Sverige har god ekologisk och kemisk status. Fysisk påverkan, övergödning, miljögifter och försurning orsakar problem. Men för Bergs kommun har alla uppmätta vattendrag god kemisk och kvantitativ status.

Luftföroreningar påverkar miljön men även hälsan. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. En mängd olika aktiviteter i samhället bidrar till att luftföroreningar uppstår. De bildas bland annat vid förbränning, uppkommer i processutsläpp vid industrier eller vid damning från bergshantering. Trafiken orsakar utsläpp av gaser och partiklar från förbränning i motorn samt partiklar från förslitning av bromsar, hjul och vägbanan. Småskalig förbränning är vid sidan av vägtransporter den största källan till utsläpp till luft i Bergs kommun.

Processuppföljning

Av 10 planerade aktiviteter har 5 genomförts, 4 är pågående och 1 ej påbörjad. Av de genomförda aktiviteterna saknas kommentarer om utfall vilket gör det svårt att bedöma om de har fört oss närmare målet. En genomförd aktivitet är uppföljning kalkning där man följt upp utförda kalkningar med kalkgrusgenom utökad provtagning av vattenkemi och biologi.

Resultatuppföljning

Indikatorn grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status har Bergs kommun 100 % där motsvarande siffra för riket är 93,84 % och länet har 97,81 %. Vattendrag med god ekologisk status har bergs kommun 28,01 % medan länet har 24,52 % och riket 15,13 %. Indikatorn utsläpp till luft har ett utfall på 4,55 % medan länet har 4,02 % och riket 2,74 %.

Analys

Aktiviteter som gjorts är svår att utvärdera huruvida de lett oss närmare målet och indikatorerna är svåra att påverka på kort sikt. För att känna större rådighet har ett antal aktiviteter tagits fram och prioriterats bland för genomförande 2025 där att förebygga luftföroreningar är det man jobbar vidare med genom att göra en informationsinsats kring småskalig vedeldning med syfte att minska utsläpp från hushållens vedeldning, framför allt fritidshusen där vedeldning inte sker kontinuerligt. Åtgärden åligger även kommunen i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vattenförvaltningen.

Identifierade förbättringsområden

- Aktiviteter inom inriktningsmål hälsosam livsmiljö.
- Förebygga luftföroreningar.

1.7.1.4.3 Bergs kommun är resurseffektiv och uppmuntrar till hållbara beteenden

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Energiförbrukning i kommunförvaltningen				—	
Återbruk, andel inom kommunal verksamhet				—	
Kommunens egen kravställan på hållbarhet vid upphandlingar, andel				—	

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

För att nå de nationella miljömålen behöver vi ställa om till ett resurseffektivt och giftfritt samhälle med cirkulära flöden där vi hushållar med energi, nyproducerat material, mark och vatten. Eftersom dagens produkter blir morgondagens avfall behöver produkter designas så att de har lång livslängd, går att reparera och uppgradera, för att minimera den totala mängden avfall samt att de designas för materialåtervinning, så att vi kan återcirkulera resurser mer effektivt. De miljö- och hälsoskadliga ämnen som redan finns spridda i miljön behöver hanteras så att de inte fortsätter att cirkulera i samhället. Det sker genom en ansvarsfull avfallshantering och genom att sanera förorenade områden.

Processuppföljning-

26 aktiviteter har registrerats varav hälften har genomförts. Många verksamheter har haft aktiviteter för att minska förbrukning av olika slag samt aktiviteter kring källsortering. Även återbruk pågår på flera områden vilket känns rätt i tiden då vi behöver jobba mer hållbart.

Resultatuppföljning

Ingen av de framtagna indikatorerna för detta inriktningsmål har konkretiserats eller mätts under 2024 så det går inte att se några resultat eller förändringar under året.

Analys

Indikatorerna behöver ses över och antingen börja mätas eller bytas ut mot mer relevanta. De aktiviteter som finns har få kommentarer om hur det har gått vilket gör att det är svårt att se om de bidragit till arbetet mot målet

Bruttolista

Insatser med prioritering som finns i ett beslut från UU KS2023/27, att ta fram en plan för och göra en kostnadsuppskattning kring gällande detta inriktningsmål:

- Stötta verksamheter att komma i gång med beslutade åtgärder
- Ta fram en plan inklusive finansieringsbehov kring hur det kommunala återbruket kan ökas

Ytterligare förslag utgår från kretsloppsplanen, här finns beslutade åtgärder utfördelade per verksamhet. Där finns t ex:

- Källsortering
- Återbruk i olika former
- Upphandling /Inköp, se över utifrån ett hållbart perspektiv
- Minska matsvinnet

1.7.1.4.4 Bergs kommun arbetar med minimal negativ klimatpåverkan

Indikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Måluppfyllnad 2024	Datakälla
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv.				—	RKA, SCB
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	21 %		21 %	—	Miljöfordon Sverige
Installation av solceller på kommunala byggnader, andel				—	

Resultat, analys och utvecklingsbehov

Omvärldsanalys

Vår klimatpåverkan i Sverige är avsevärt högre än det globala genomsnittet. Klimatpåverkan i Sverige är idag i snitt åtta ton koldioxidekvivalenter per person och år. Parisavtalets mål är att hålla den globala medeltemperaturökningen långt under två grader och sträva mot att hålla temperaturökningen under 1,5 grader. För att klara 1,5-gradersmålet behöver de genomsnittliga globala utsläppen vara högst ett ton per person år 2050. Kommuner och regioner har en nyckelroll i Sveriges klimatomställning och gör stora insatser för att minska klimatpåverkan och anpassa samhället till klimatförändringen.

Processuppföljning

Av 12 planerade aktiviteter har 1 genomförts, en är ej genomförd och 10 har fortfarande status pågår i Stratsys. Det är i praktiken 3 aktiviteter varav en har skjutits ut till samtliga enheter/funktioner inom staben i att införa ”Mina meddelanden” vilket är en digital brevlåda med syfte att minska användningen av papper och kuvert, samt spara på portokostnader.

Övriga aktiviteter är deltagande i projekt Tråd tillsammans med Åre kommun, Östersunds kommun och Trondheims kommun. Syftet är att bygga nätverk och samla kunskap kring omhändertagande och återvinning av textilt avfall samt att prioritera inköp av elbilar inom byggenheten. Ingen av dessa aktiviteter har någon kommentar på hur utfallet blivit så det är svårt att dra någon slutsats i hur de påverkat vårt arbete mot inriktningsmålet.

Resultatuppföljning

Av de tre beslutade indikatorerna har det blivit ett svagt positivt resultat på indikator 1 och 2. Den första indikatorn Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv. där har vi ett utfall 2022 på 6,26 jämfört med rikets 5,88 och länets 4,42. Dock har vårt utfall minskat varje år där den största minskningen skedde mellan 2015 och 2018 där siffran sjönk från 10,07 till 7,03. Den andra indikatorn Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen andel i % där har vi 21 % i utfall 2023 jämfört med rikets 54,28 % och länets 33,1 %. Vårt utfall här har ökat från 14 % 2022 vilket är en större förändring än både länet och riket. Den tredje indikatorn Installations av solceller på kommunala byggnader finns det ingen data på. En tydlig definition av denna indikator behövs för att planera insatser.

Analys

Generellt har inte mycket genomförts för att jobba mot målet, även här finns en stor potential till förbättring. Man behöver analysera varför aktiviteter inte är genomförda. Beror det på resursbrist, bristande förankring, eller saknas rådighet? Åtgärder som planeras behöver även beskriva vilka effekter mot målet som förväntas, på kort och lång sikt. Är det direkta effekter eller stöd för framtida effekter?

Identifierade förbättringsområden

- För att kunna öka andelen fossiloberoende fordon i organisationen behövs ett

övergripande synsätt på vilka fordon som ska användas och detta ska inte styras utifrån enskilda verksamheters ekonomiska möjligheter. Det här är en indikator som vi har rådighet över och kan förändra om vi lägger resurser här.

- Om indikatorn solceller på kommunala byggnader ska finnas kvar behöver detta prioriteras och resurssättas.

1.7.2 Ekonomisk resultatuppföljning

Bergs kommuns resultat för år 2024 uppgår till -24,2 mkr jämfört med fjolåret (+0,7 mkr). Den största anledningen till det försämrade resultatet är de kraftigt ökade kostnaderna som den höga inflationen har fört med sig, även högre utfall i årets lönerörelse jämfört med vad som budgeterats i löneökningar för året, har bidragit till högre kostnader under året.

Resultatet för **Vård och socialnämnden** visar ett knappt underskott jämfört med budget på -3,8 mkr. Underskottet går till stor del att härleda till Socialtjänsten som uppvisar ett underskott på ca -11,4 mkr, där placeringskostnader är fortsatt den delen som bidrar till ett stort underskott inom socialtjänsten, främst inom vuxna missbruk och institutionsvård barn och unga, men även placeringar avseende kontraktsvård och skyddat boende är också en del som ökar. Skyddat boende har gått från tre placeringar 2023, till 11 placeringar 2024. Vård och missbruk är majoriteten av ärendena inom Socialtjänsten. Avseende barn i familjehem har antalet placering minskat under perioden. Andra ärenden där öppenvården har arbetat intensivt i familjer har medfört en ökning av kostnader avseende personal. Hastiga händelser i familjer, observationer i familjer som medfört arbete på kvällar, helger och i vissa fall även nätter har inneburit övertid på ordinarie personal och anställningar på visstid.

Vård och omsorg uppvisar ett underskott på ca -2,2 mkr för året. Verksamheten har stora utmaningar med att få scheman och bemanning att bli så resurseffektiv som möjligt. Den ”gröna tiden” är den tid som inte läggs in i graf och merkostnaderna för denna landade på ca 2,8 mkr. I början av året såg det ut som att summan skulle bli ca 3 mkr och minskningen kommer sig av att viss grön tid gjorts om till exempel aktivitetstid eller administrationstid. Hemtjänsten har störst utmaningar och där ökar behoven samtidigt som deras scheman är svårast att få till. En stor del av avdelningens underskott härrör från hemtjänsten och halvårsprognosen var betydligt sämre än vad utfallet på helår blev. Hälso- och sjukvården har också bidragit till underskott och under senhösten gjordes en genomlysning med fokus på mertid, övertid och bemanning vilket snabbt gjorde att utfallet ändå blev bättre än väntat. Under hösten så måste verksamheten dra ner på timanställningar och bättre utnyttja de resurser som finns. Lönekostnader i budget var 2,5 % och resultatet för de flesta avtalsområden blev 3,3 vilket har inneburit merkostnader på ca 1 mkr enbart för Vård och omsorg.

Resultatet för LSS-verkställighet blev +4,1 mkr. Överskottet beror till största del på att det blivit förändringar inom främst personlig assistans. Ett kommunalt ärende fick personlig assistans via Försäkringskassan i början av året vilket ger ett positivt ekonomiskt resultat.

Daglig verksamhet ger ett överskott beroende på att verksamheten inte nyttjat resurser som bedömdes behöva användas eftersom vi fick 3 nya brukare inför sommaren. Sedan har verksamheten en handikappbuss budgeterat som ännu inte är levererad till verksamheten.

Största orsaken till att LSS-verksamheten gått med ett överskott är att:

- 1 brukare som fått beslut enligt Försäkringskassan.
- Överskott på daglig verksamhet.
- Effektiv resurshantering inom hela verksamheten.

Centrala medel för Vård-och socialnämnden motsvarande 5 mkr har lämnats oanvända som en sparåtgärd under året. Medlen var avsedda för ett nytt psykiatriboende i Svenstavik.

Utbildningsnämnden redovisar ett underskott på ca -3,2 mkr för året.

Förskolans resultat visar ett underskott på ca 1,2 mkr varav ca 0,6 mkr av underskottet består av ökade kostnader för köp av utbildningsplats hos andra huvudmän och resterande underskott kommer från förskolor i kommunen. Barnomsorgstaxan och försäljningen av förskoleplatser till barn från andra kommuner genererar högre intäkter än budgeterat, men även personalkostnaderna är högre främst p g a höga kostnader för sjuklön och vikarier.

Grundskolans resultat för året uppgick till +2,1 mkr. Överskottet beror främst på vakanser och att det under årets varit svårigheter att rekrytera inom grundskolan vikarier, skolpsykolog och specialpedagoger vilket då innebär avsaknad av specialistkompetens och högre arbetsbelastning på befintlig personal.

Gymnasiet och vuxenutbildningen har ett resultat på 0,3 mkr i överskott. Fjällgymnasiets redovisar ett underskott på ca 0,8 mkr som främst beror på lägre elevintäkt än budgeterat.

Kostnaden för samtliga Bergselevers gymnasieutbildning kostar ca 0,9 mer än budgeterat. Stor del av underskottet beror på att inackorderingsbidragen kostar mer och andra halvan beror på ökade elevkostnader.

Vuxenutbildningarna har ett resultat på ca 2 mkr i överskott då statsbidrag motfinansieras med genomförda studiepoäng.

Kök har ett resultat på -1,9 mkr vilket beror på ökade kostnader på livsmedel, trots att budgeten förstärktes med 1 mkr extra inför året, vilket motsvarade en uppräknings av livsmedelsbudgeten med 10 % inför 2023 men den verkliga kostnadsökningen är betydligt högre. Intäkter och personalkostnader ligger enligt budget.

I budgeten för Utbildning finns även ett överskott på 1,0 mkr kr som avser en budget för kostnader i samband med etablering av nya förskolor och där har det inte funnits några kostnader under året.

Kommunstyrelsen redovisar ett minusresultat i förhållande till budget för 2024 motsvarande -3,0 mkr. Den främsta anledningen är mycket högre kostnader för företagshälsovård än budgeterat, som till stor del är drivet av ökade sjuktal. För att minska kostnaderna för företagshälsovården behövs ett tydligt fokus på att hitta och motverka orsakerna till de höga behoven. Detta är ett arbete som behöver göras tillsammans med hela chefsgruppen och dess medarbetare. Arbetet kommer att utgå från den centrala avsiktsförklaringen kring friskfaktorer i välfärden och det arbetsmaterial som tagits fram av Sunt Arbetsliv.

Stabsavdelningen har både haft vakanser samt överanställningar i samband med rekrytering och kan redovisa ett överskott på delramsnivå. Teknisk verksamhet redovisar ett överskott då leasingbilar avyttras i högre grad än som budgeterats. Politik redovisar ett underskott pga. omställningsstöd. KS gemensamt har ett överskott på 1 402 tkr avseende oanvända medel för kommunstyrelsens oförutsedda kostnader.

Den största anledningen till underskottet beror på att verksamheterna för Vatten/Avlopp samt Avfall och slam redovisar betydligt högre kostnader än vad som har budgeterats. För avfallsverksamheten så beslutades en taxeökning för årets andra halvår som till viss del bromsade underskottet men fick bara en halvårseffekt, Inom stabsavdelningen så har det varit en övertalighet under året motsvarande en tjänst, tjänsten finns med i budget för 2024. Höga kostnader för företagsvård delvis beroende på ett dyrare upphandlat avtal än tidigare, men även p g a fler insatser från företagshälsovården än föregående år.

De flesta verksamheter inom Tillväxtavdelningen följer budget utan avvikelser. Utfallet för året slutade med att avdelningen redovisar ett överskott på ca +2,1 mkr, bl a beroende på en

vakant MEX-tjänst och att det funnits medel från Tillväxtverket att använda under året.

Den tillsammans med Härjedalen kommun gemensamma **Miljö- och byggnämnden** redovisar ett underskott på totalt -8,1 mkr, varav Bergs kommuns andel uppgår till -3,3 mkr. Intäkterna för byggverksamheten når inte budget och är den största anledningen till nämndens underskott. Intäkterna för livsmedel samt miljö hälsa enheten når inte heller budget.

Avvikelsen beror på avdelningens intäktsstapp i förhållande till budget. Intäkterna på byggverksamheten beror på en svag byggmarknad. Intäktsstappet på livsmedel beror på att man infört en ny avgiftsfinansieringsmetod, vilket innebär mindre tillsyn. Miljö och hälsas intäktsstapp beror på att man haft färre inspektörer i tjänst jämfört med budget.

Nämndens kostnader har minskat i förhållande till budget. De kostnadsbesparingar som har genomförts under 2024 är: permanent minskning i ledningsgruppen, ingen vikarie för tjänstledig GIS-ingenjör (2,5 år), inte ersätta bygginspektörer som slutar, övergång av 1 medarbetare från kundservice/admin till tillväxt. Kursbudget minimerad. Friluftsdag genomfördes med egen medtagen mat. Inga träffar med övernattnig. Vid behov av större lokaler än de som finns tillgängliga i kommunens mitt nyttjas hembygdsgårdar med låg hyra. Översyn över hur vi nyttjar poolbilar har genomförts och resulterat i minskade kostnader. Mindre fysiska träffar har genomförts till förmån för digitala träffar för att minska resekostnader.

Trendspaning genomförs med tidshorisonten 5 år för att kunna göra rätt åtgärder och säkerställa rätt storlek på personalstyrkan.

Underskottet i **Fastighetsnämnden** uppgick för året till -0,4 mkr,

Fastighet: Det har varit högre personalkostnader än budgeterat. Det finns även ett litet överskott som beror på det statsbidrag som fastighet tillsammans med socialtjänsten fått för projektet Bostad först, vilket inte är inräknat i budget.

Lokalvård: Avvikelsen beror på att verksamheten inte längre erhåller viss ersättning från arbetsförmedlingen samt ökade kostnader för förbrukningsmaterial i förhållande till budgeterat. Vissa externa uppdrag har inte genomförts delvis på grund av att verksamheten haft frånvaro så personalen fått täcka upp för varandra i det dagliga uppdraget.

1.7.3 Driftsutfall i förhållande till budget 2024

nettokostnad mkr inkl interna poster	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Kommunstyrelse	96,6	93,6	-3,0	92,5
Utbildningsnämnd	261,6	258,3	-3,3	248,9
Vård- och socialnämnd	263,7	259,9	-3,8	256,7
Miljö- och byggnämnd	6,9	3,6	-3,3	8,1
Fastighetsnämnd	-2,1	-2,5	-0,4	-1,9
Summa	626,7	612,9	-13,8	604,3

1.7.4 Känslighetsanalys

Vad innebär ...

- 1 kr i förändring på kommunalskatten	+/-16,2 Mkr
- 1 % löneförändring	+/-5,2 Mkr
- 1 % hyresförändring	+/-0,6 Mkr
- 1 % förändring övriga kostnader	+/-3,4 Mkr
- 1 % ränteförändring (koncern)	+/-6,7 Mkr

1.7.5 Investeringar

Årets nettoinvesteringar uppgår till 25,8 mkr jämfört med budgeterade 41,1 mkr. Årets investeringsnivå är fortfarande högre än kommunens normala investeringsnivå och är en medveten politisk satsning på framför allt att tillgodose fler bostadsmöjligheter i kommunen samt medföljande infrastruktur kopplat till det, med anledning av efterfrågan av bostäder. En större del av investeringarna kopplat till exploateringarna har klassificerats som omsättningstillgångar fram till försäljning.

Bland de enskilt största investeringarna för året är investeringar inom VA-/Avfallsverksamheten. Det finns ett stort framtida behov av återinvesteringar inom Vatten och Avlopp. Kommunens driftsbolag har tidigare beräknat att återinvesteringstakten beträffande VA-nätet länge har legat på 1 000 år vilket är ca dubbelt så lång återinvesteringstakt jämfört med snittet för landet. Efter en medveten rejäl ambitionsökning från kommunens sida så har nu återinvesteringstakten mer än halverats. Totalt investerades ca 6,9 mkr i VA-/Avfallsverksamheten under 2024.

Fortsatta investeringar kring kommunens satsningar kring olika exploateringsområden i syfte till att skapa attraktiva bostadsområden har fortsatt under året, och totalt sett så investerades ca 1,4 mkr för detta ändamål.

Arbetet med en ny energibruksplan har fortsatt under 2024, där det har investerats för ca 1,7 mkr under året.

Investeringar av möbler inom både skola och äldreomsorg är även bland de enskilt större investeringarna under året. Fortsatta IT-investeringar inom skola/barnomsorg har genomförts även under 2024 och planeras att fortsätta även det kommande året.

Fortsatta investeringar för att utveckla nya bostadsområden i syfte för att möta efterfrågan för inflyttning, fortsätter även under kommande år.

1.7.6 Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Koncernens resultat har under sedan lång tid varit mycket god trots det ekonomiska resultatet för 2024. Fortsatt starka resultat uppnås för kommunens elnätsdotterbolag BTEA vilket bedöms kunna fortgå samt växa ytterligare fortsatt i framtiden.

Kommunens betalningsförmåga på kort sikt är god, och soliditeten är fortsatt stabil.

Kommunkoncernen visar på en hög skuldsättning med merparten av lånen placerade i kommunens fastighetsbolag Bergs hyreshus. Koncernen står inför stora investeringar också kommande flerårsperiod, framför allt inom BTEA AB men även i Bergs hyreshus för att möta behov av fler bostäder, och investeringar i både befintliga och nya kommunala verksamhetslokaler. Finansieringen kommer inte att kunna ske i form av egna medel för koncernen i samma utsträckning som de senaste åren. Efter en dialog tillsammans med Kommuninvest höjdes kommunkoncernens låneutrymme med drygt 300 mkr under föregående år. Det utrymmet bedömdes föregående år täcka hela koncernens investeringsbehov de kommande 3 åren. Bedömningen nu är med anledningen av ännu större investeringsbehov att låneutrymmet inte kommer att räcka till koncernens investeringsbehov den kommande 3-årsperioden vilket kommer att innebära en minskad investeringsambition alternativt begära ett högre låneutrymme.

Kommunen har relativt goda förutsättningar för fortsatta år med god ekonomi förutsatt att kostnadsutvecklingen inte drivs på onormalt mycket på nytt genom en stigande inflationen och stigande räntor, samt att befolkningsutvecklingen kan fortsätta att vara gynnsam även och att befolkningsminskningen under året var en tillfällig nedgång.

Med anledning av osäkerheten i omvärlden kring det geopolitiska läget på många håll i världen som vid en eskalering av handelskrig, alternativt militärt krig, med stor säkerhet kommer att påverka ekonomin runt om i världen så innebär det att den fortsatta ekonomiska utvecklingen för närvarande är svårare att göra än normalt.

1.8 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

Belopp i tkr	2024-12-31
Årets resultat	-24 208
<i>Avgår samtliga realisationsvinster</i>	
<i>Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter</i>	
<i>Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter</i>	
<i>Orealiserade förluster i värdepapper</i>	
<i>Återföring av orealiserade förluster i värdepapper</i>	
Årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR	-24 208
<i>Medel till resultatutjämningsreserv (RUR)</i>	
<i>Medel från resultatutjämningsreserv (RUR)</i>	19 231
Årets balanskravsresultat efter avsättning/användande till/från RUR	-4 977

För 2024 redovisar kommunen ett negativt balanskravsresultat efter balanskravsjusteringar på -4 977 tkr. Det negativa balanskravsresultatet planeras att återställas inom 3 år. Någon specifik åtgärdsplan för det bedöms inte behövas med anledning av det relativt låga beloppet i förhållande till kommunens totala budgetomslutning över en treårsperiod, samt att kommunen budgeterar ett positivt resultat redan 2025 på + 10 mkr.

1.9 Väsentliga personalförhållanden

Personalekonomisk redovisning

PERSONALEKONOMISK REDOVISNING 2024

Sammanfattning

- Antalet tillsvidareanställda i stort sett oförändrat i förhållande till 2023.
- Antalet timanställda omräknat till helårsarbetare har ökat.
- Kostnaden för timanställningar har ökat.
- Kostnaden för sjuklön har ökat.
- Större andel kvinnor än män söker lägre sysselsättningsgrad.
- Den totala sjukfrånvaron i organisationen ökar.
- Långtidssjukfrånvaron i förhållande till den totala sjukfrånvaron har ökat.

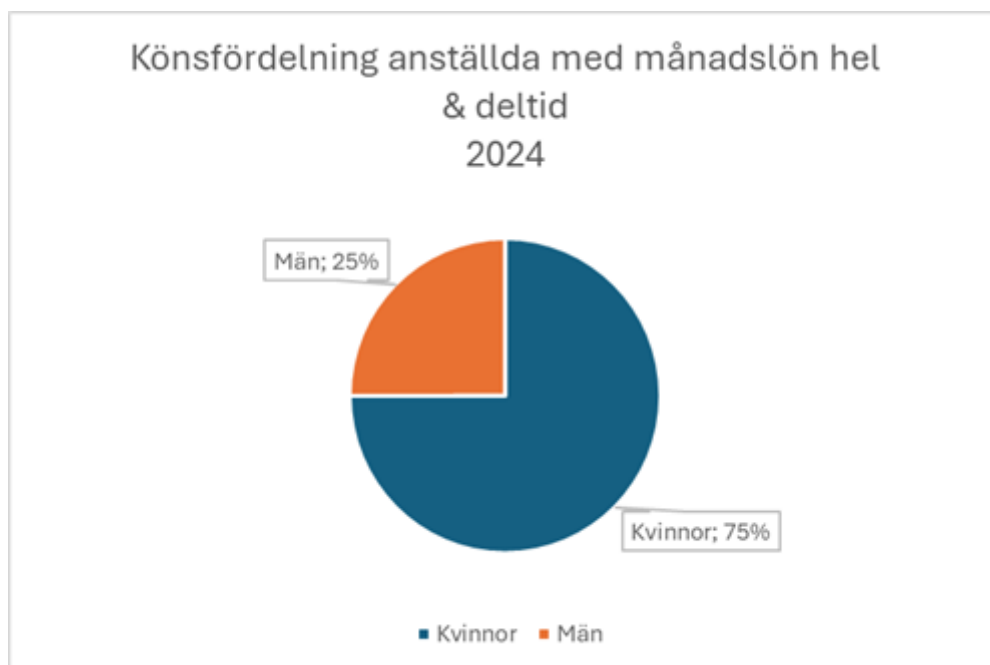
Anställda i Bergs kommun

Könsfördelning bland anställda med månadslön, hel- och deltid (*tabell 1*). De anställda med månadslön kan vara både tillsvidareanställda och visstidsanställda tex vikarier.

Totalt omfattar tabellen 879 personer, 659 kvinnor och 220 män, mätdatum den 31 december 2024.

Andelen män respektive kvinnor i har förändrats marginellt sedan 2023 – förhållandet var då 26 % män och 74 % kvinnor.

Tabell 1

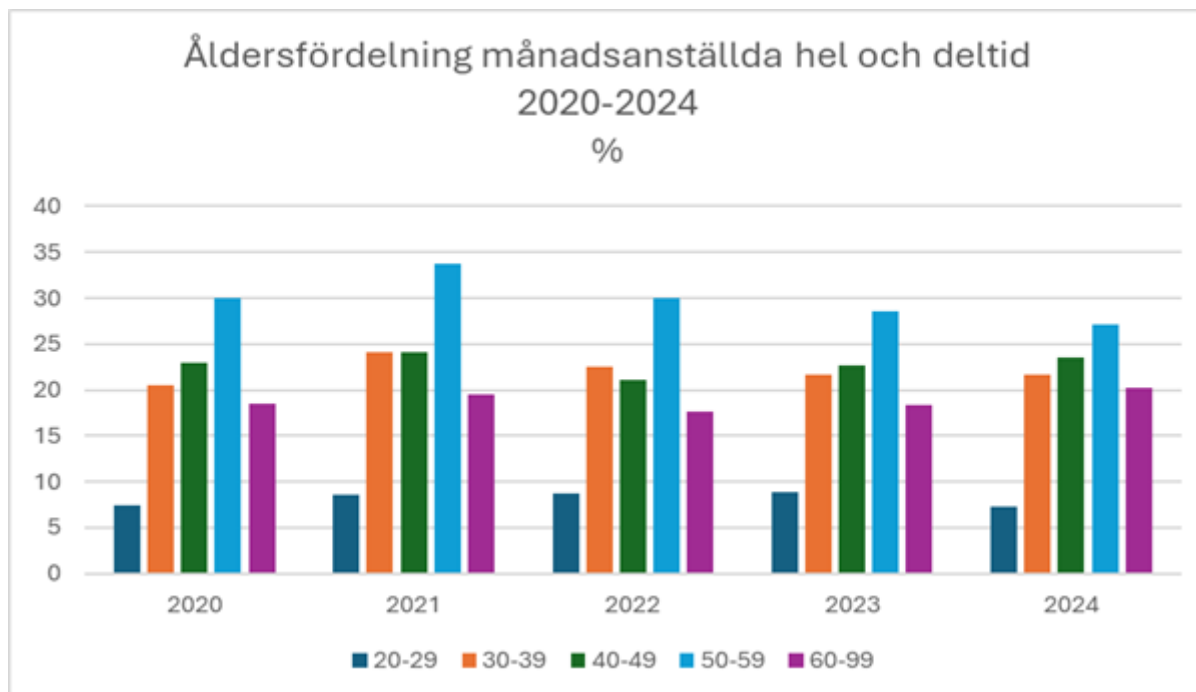
Medelåldern bland anställda i organisationen är 48,36 år vid uttag i januari 2025 – en liten ökning från uttag i början av 2024. Medelåldern för kvinnor är 48,16 år – en lite högre medelålder än året innan, och för män 48,9 år – vilket är en även det är en lite högre medelålder än vad förra årets mätning visade.

Tabell 2 visar åldersfördelningen bland månadsanställda, med historik tillbaka till 2020 för jämförelse. Inga stora förändringar kan noteras i fördelningen mellan åldersgrupperna.

Pensionsavgångar

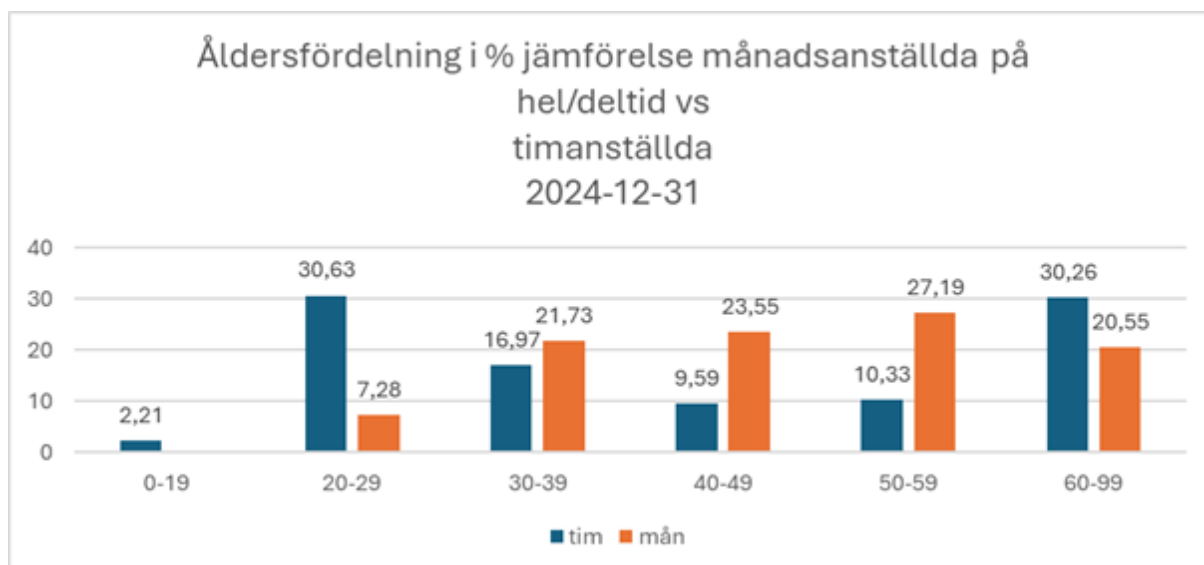
Under 2024 avgick 17 personer med pension.

Tabell 2

Tabell 3 visar hur månadsanställda respektive timanställda fördelas över åldersgrupperna. Den stora mängden timanställda finns i åldersgrupperna 20–29 och 60–99. Bland de månadsanställda är åldersgruppen 50–59 störst. Åldersfördelningen bland månadsanställda respektive timanställda har inte förändrats nämnvärt i förhållande till hur det såg ut vid motsvarande mätning 2023.

Tabell 3

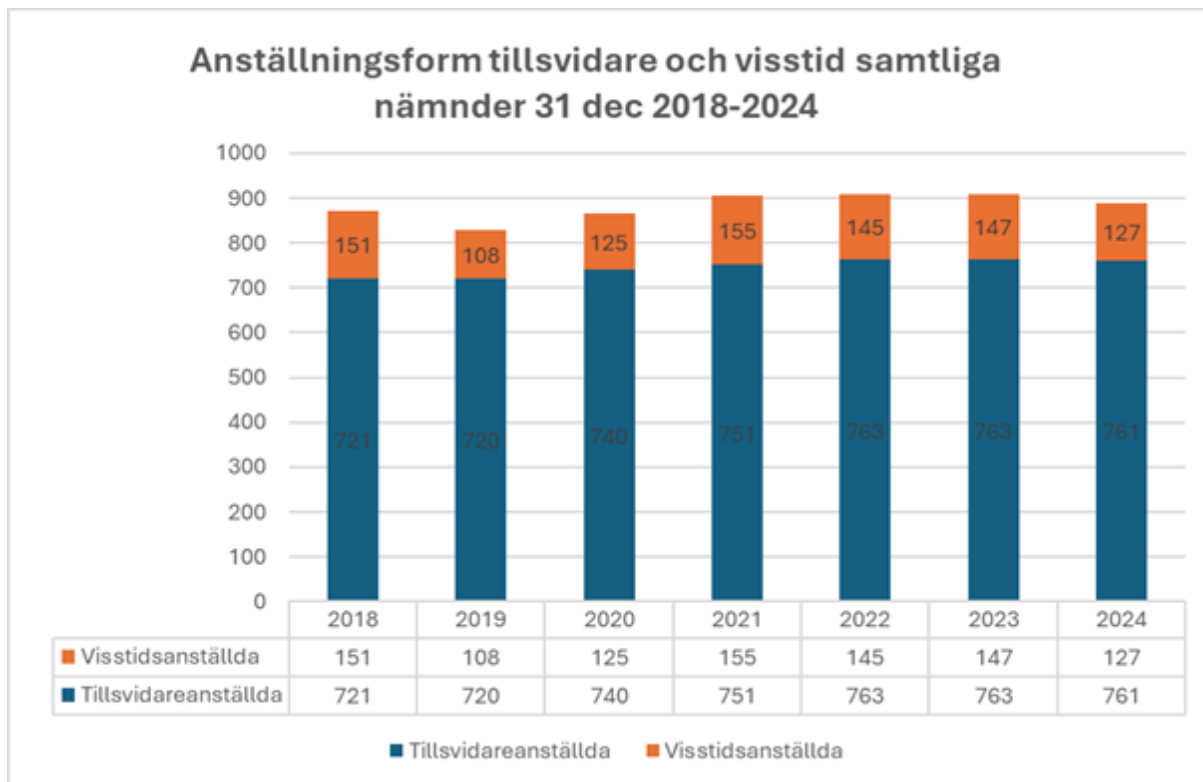
Antal anställda samt anställningsformer

Tabell 4-redovisar antalet tillsvidare-, respektive visstidsanställda personer vid mättillfället den 31 december under åren 2018 – 2024.

Hela organisationen omfattas.

Antalet tillsvidareanställda är marginellt mindre än vid mätdatum 2023. Antalet visstidsanställda har ökat en något mellan 2023 och 2024. Antal timanställda omräknade till helårsanställda (*Tabell 5*) har ökat.

Tabell 4

Timanställda

Tabell 5 visar antal timanställda omräknade till helårsanställda under åren 2018 - 2024. 2023 motsvarade de timanställda 70,59 helårsanställda. 2024 har siffran ökat motsvarande knappt 6 årsanställda, till 76,03 helårsanställda.

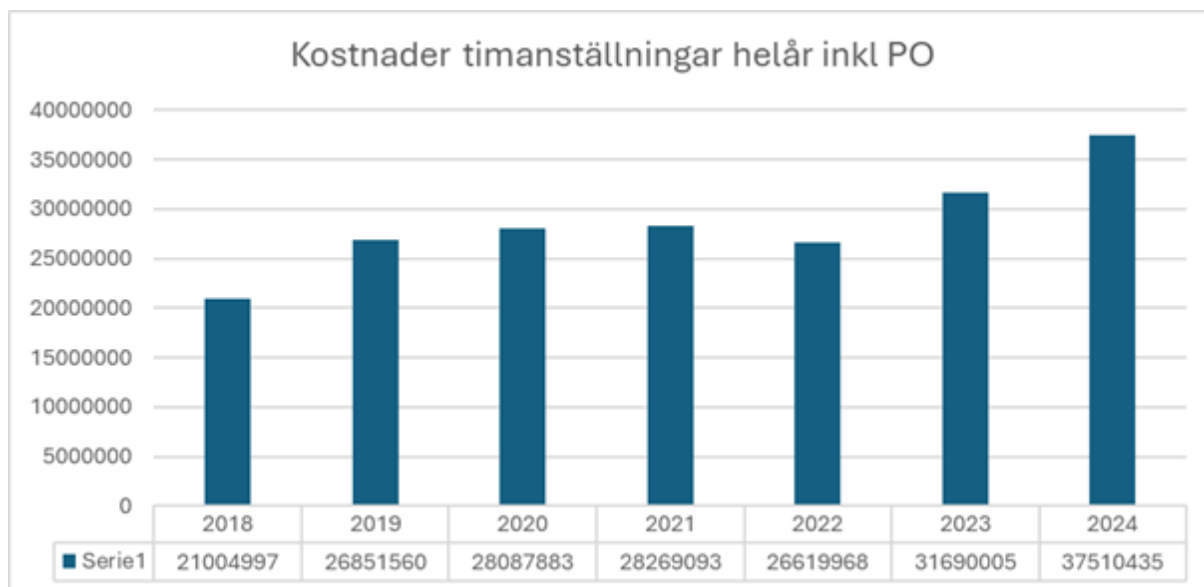
Tabell 5

Kostnader för timanställda redovisas i *tabell 6*, och uppgår till 37 510 435 kr inklusive PO, för 2024. Fler timanställda (omräknade till helårsanställda), högre löner och höjd PO kan

förklara den ökade kostnaden. Arbetsgivaravgiften (PO) har för 2024 beräknats till 45,75 procent (jfr 2023; 44,53 %).

Tabell 6

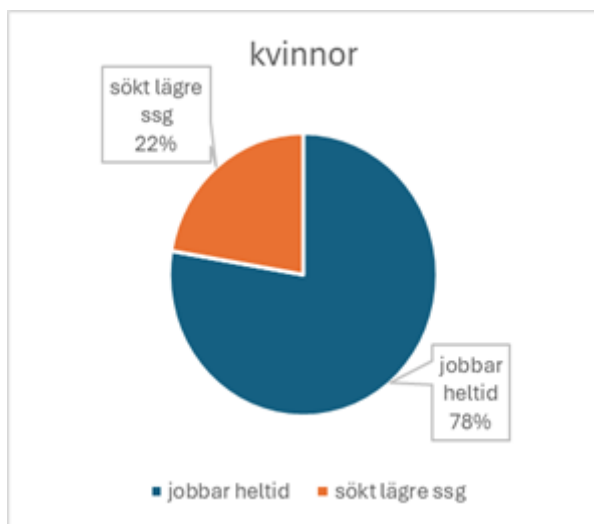
Heltidsanställning i relation till att faktiskt arbeta heltid

Införandet av heltidsanställningar som regel startade under 2012 och omfattar idag hela organisationen med några undantag. Möjlighet att söka lägre sysselsättningsgrad hanteras för närvarande genom ett temporärt tillägg till kommunens tjänstledighetspolicy; möjligheten omfattar samtliga anställda inom Kommunals avtalsområde. 391 personer omfattas av skrivningen i tjänstledighetspolicyn. 17 (13 kvinnor, 4 män) av dem har dock en lägre sysselsättningsgrad i sin anställning, på grund av sjukersättning etc

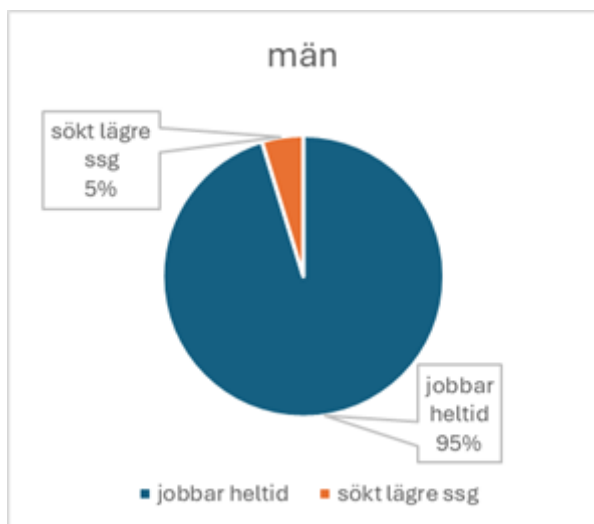
374 personer (269 kvinnor och 105 män) omfattas av policyn och har en heltidsanställning. Av dem har 65 (60 kvinnor, 5 män) nyttjat möjligheten att söka lägre sysselsättningsgrad, enligt mätning vid årsskiftet 2024–2025. Av de kvinnor som har en heltidsanställning och omfattas av rätten till heltid har 22 % valt en lägre sysselsättningsgrad. Motsvarande värde bland män är 5 %.

Tabellerna 7.1 och 7.2 visar i vilken utsträckning kvinnor respektive män söker lägre sysselsättningsgrad.

Tabell 7.1

Tabell 7.2

Sjukfrånvaro

Redogörelse för sjukfrånvaro i Bergs kommun redovisas med utgångspunkt i *Lagen om kommunal redovisning*. Lagen trädde i kraft den 1 juli 2003.

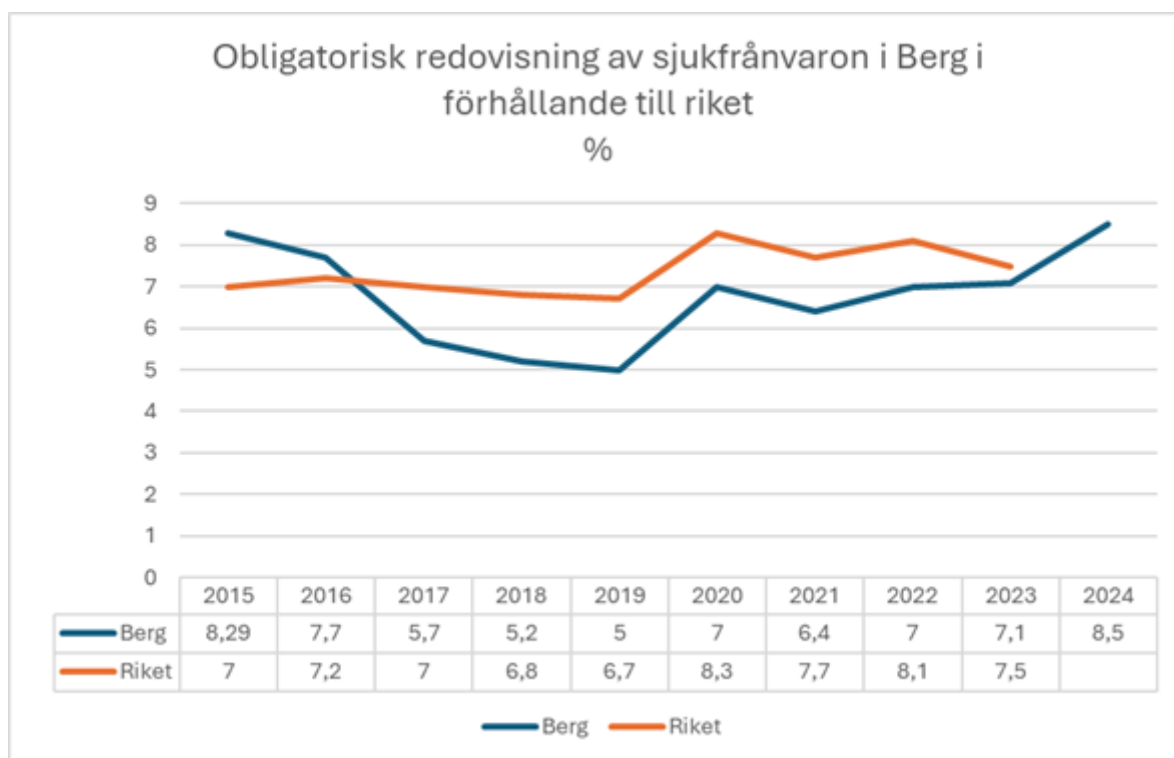
Tabell 8 visar en sammanställning - inklusive definitioner, av de uppgifter som redovisas till SKR, avseende sjukfrånvaro 2024.

Tabell 8

<u>Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro</u>	
Total sjukfrånvaro Total sjukfrånvarotid / sammanlagd ordinarie arbetstid = nyckeltal i procent	8,5 %
Långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) Summa tid med långtidssjukfrånvaro / total sjukfrånvarotid = nyckeltal i procent	49,6 %
Sjukfrånvarotid för kvinnor Summa sjukfrånvarotid för kvinnor / sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor = nyckeltal i procent	9,1 %
Sjukfrånvarotid för män Summa sjukfrånvarotid för män / sammanlagd ordinarie arbetstid för män = nyckeltal i procent	6,9 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre / sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 29 år eller yngre = nyckeltal i procent	10,8 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år / sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 30-49 år = nyckeltal i procent	6,5 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre / sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 50 år eller äldre = nyckeltal i procent	9,8 %

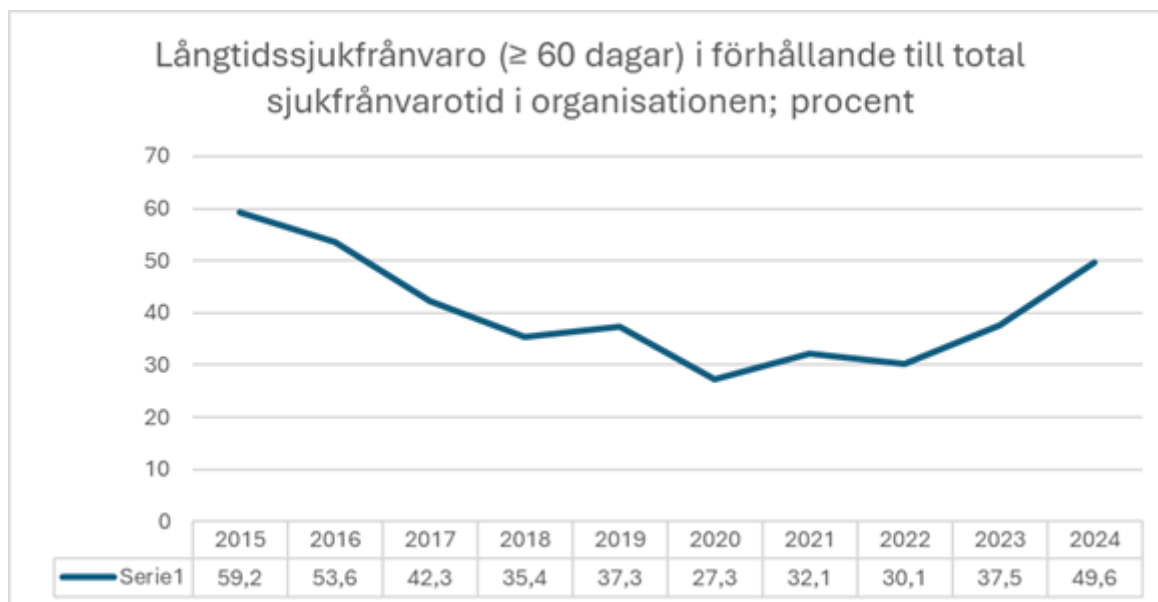
Tabell 9 visar den totala sjukfrånvaron i organisationen Bergs kommun för åren 2015 - 2024, och i förhållande till riket fram till och med 2023 – rikets siffror för 2024 har ännu inte publicerats av SKR vid färdigställandet av denna rapport. Sjukfrånvaron i organisationen har ökat i förhållande till 2023 – från 7,1 % till 8,5 %.

Tabell 9

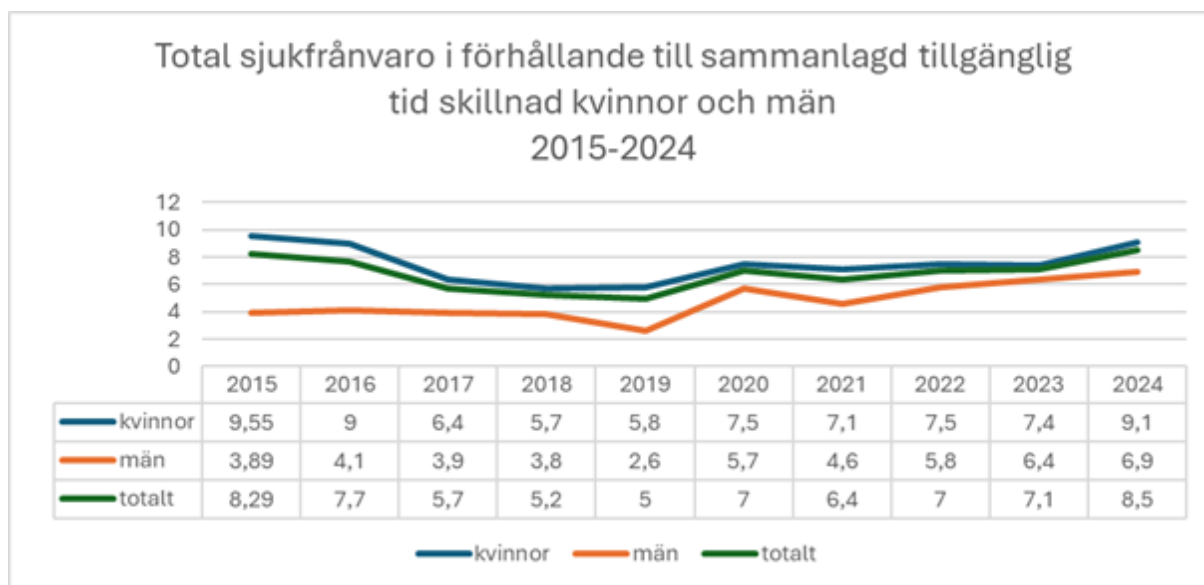
Tabell 10 visar långtidssjukfrånvaron (≥ 60 dagar) i förhållande till den totala sjukfrånvarotiden i organisationen åren 2015 - 2024.

Tabell 10

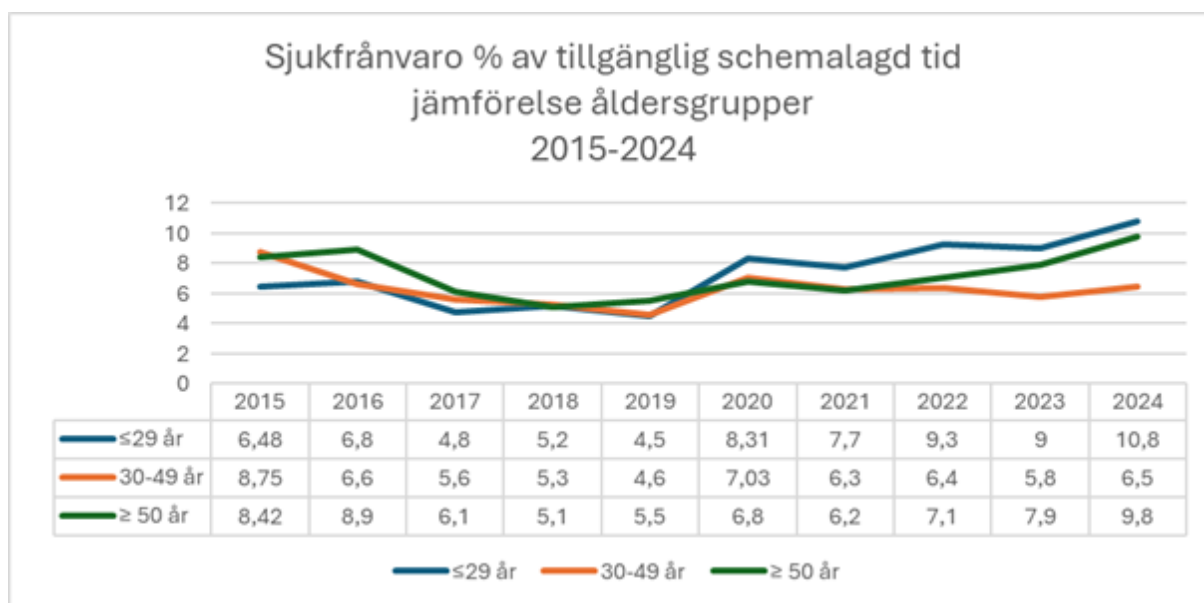
Tabell 11 visar kvinnors respektive mäns sjukfrånvaro i förhållande till den totala sjukfrånvaron i organisationen.

Tabell 11

I tabell 12 redovisas sjukfrånvaro i jämförelse mellan åldersgrupper. Mellan 2023 och 2024 ökar sjukfrånvaron i samtliga åldersgrupper, dock är ökningen i åldersgruppen 30–49 något mindre markant.

Tabell 12

Sjuklönekostnader

Sjuklönekostnaden har ökat i förhållande till 2023 – vilket kan kopplas till en ökning av den totala sjukfrånvaron från 7,1 % till 8,5 %, samt att antalet sjukfrånvarodagar i spannet dag 2–14 är ca 15 % högre för 2024 än för 2023, och det är de dagarna som arbetsgivaren betalar mest för. PO-pålägget 2024 var 45,75 %, att jämföra med 44,53 för 2023.

Sjuklönekostnaderna för åren 2015–2024 redovisas i *tabell 13*

Tabell 13

Arbetsmiljöinsatser/företagshälsovård

Under 2024 genomförde Bergs kommun tillsammans med kringliggande kommuner och ett flertal kommunala bolag en ny upphandling av företagshälsovård. Leverantör i det nya avtalet blev Bergs kommuns tidigare leverantör, Feelgood AB. Vi har under 2024 och början av 2025 sett en fortsatt hög efterfrågan av företagshälsovård, och ett ännu ytterligare behov hos enskilda medarbetare som inte fått hjälp via kommunens hälsocentraler, ett behov vi tyvärr inte kunnat tillgodose via företagshälsovården då medarbetarnas problematik inte varit arbetsrelaterad, men många gånger ändå lett till sjukskrivning då vård uteblivit. Totalt för 2024 blev kostnaden för företagshälsovård 2 588 tkr.

Arbetsgivaren strävar fortsatt efter att tidigt fånga upp tecken på ohälsa, och vi ser en försiktig positiv trend på många arbetsplatser. Organisationens chefer har gjort ett stort arbete med att hålla hälsosamtal, och att fortlöpande stämma av läget med sina medarbetare och arbetsgrupper. Det förebyggande och proaktiva arbetet fortsätter under 2025, och vi hoppas att dom samlade insatserna som arbetsgivaren gör för att förbättra arbetsmiljön för våra medarbetare ska ge ännu större effekt under det här året.

Vi har också fortsatt att utbilda verksamhetens skyddsombud och chefer i Systematiskt Arbetsmiljöarbete (SAM), och det gör vi enligt den partsgemensamma modellen från Sunt arbetsliv. Utbildningen har varit mycket uppskattad, och den lockar till många intressanta diskussioner och erfarenhetsutbyte mellan olika verksamheter.

1.10Förväntad utveckling

Nedan redovisas förhållanden som är kända om framtiden och förväntningar som berör kommunkoncernen och kommunen, direkt eller indirekt. Låga födelsetal under de senaste åren får påverkan på investeringsplanering kommande år för utbildningsverksamheten. Det låga barnafödandet påverkar också befolkningsutvecklingen och motverkar den positiva befolkningsutvecklingen som vi har upplevt flertalet av de senaste åren.

Demografin inom kommunen förändras och påverkas främst av att gruppen äldre än 80 år ökar även om ökningen förutspås något lägre än genomsnittet för landet. De demografiska

förändringarna tillsammans med det låga barnafödandet innebär en ännu större utmaning beträffande kommunens framtida kompetensförsörjning med anledning av att behovet inom olika sektorer kommer att förändras, och därmed uppstår även ett behov att eventuellt kompetensväxla mellan framför allt förskola och äldreomsorg. Utmaningen kring kompetensförsörjning är i övrigt även en generell utmaning för samtliga verksamheter i kommunkoncernen.

Efter att Sverige varit i en lågkonjunktur de senaste åren har bedömningen för perioden 2025–2026 varit att Sverige är i en svag högkonjunktur. Denna prognos är dock mer osäker än tidigare kring olika geopolitiska oroligheter, bland annat eventuellt globalt handelskrig vilket med stor sannolikhet skulle bromsa den begynnande konjunkturuppgången, samt driva på inflationen.

Investeringsbehovet är stort generellt i hela kommunkoncernen, både inom kommunen, samt inom dotterbolagen, BTEA, BTEA Energi samt i Bergs hyreshus och Vatten och Miljöresurs. Behovet överstiger möjligheten att i dagsläget finansiera samtliga investeringar, vilket innebär att både se över möjligheten att utöka kommunkoncernens låneram, samt göra en hårdare prioritering kring investeringsbehoven inom koncernen de kommande åren.

Något som också förväntas påverka kommunen de kommande åren är regeringens förslag om omfattande förenklingar av bygglovsprocesserna som kommer att innebära att taxefinansierade bygglovsärenden uppskattas minska med 30–40 % vilket skulle innebära kraftigt minskade intäkter, och som kan rendera i en motsvarande ökning av skattefinansiering av bygglovsverksamheten eftersom arbetsmängden inte förväntas minska i någon större omfattning, eftersom tillsynsärenden, rådgivning mm. förväntas öka kraftigt i stället, men som inte kan finansieras via taxor.

Utifrån de osäkra framtidsutsikterna som råder beträffande världsekonomin, och som kan komma att påverka framtida skatteintäkter så behöver kommunen vara följsam och vara förberedda på att behöva anpassa verksamhetskostnaderna de kommande åren.

Kommunen har ambitionen att fortsätta sin satsning på att skapa förutsättningarna att kunna flytta till kommunen och att kunna, bo, leva och verka i kommunen. Fortsatta satsningar på attraktiva boendemiljöer, förbättrade förutsättningar för arbetspendling samt bistå i utvecklingen av den pågående fiberutbyggnationen i kommunen är några av de främsta prioriteringar för de kommande åren.

För att säkra kompetensförsörjningen och finansieringen av välfärden, krävs fortsatt fokus inom flera områden:

- Fortsätta med att hålla tillbaka kostnadsutvecklingen genom effektiviseringar, förändrade arbetssätt och digitalisering.
- Prioritering av framtida investeringar.
- Minska sjuktalet till en nivå som förelåg innan pandemin och arbeta med förebyggande hälsa.
- Arbeta med tidiga och förebyggande insatser för bättre folkhälsa, med särskilt fokus på barn och unga
- Öka anställningsbarheten bland kommunens invånare.

2 Ekonomisk redovisning

2.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING externa poster i mkr					
	Kommun 2024	Kommunen budget 2024	Kommun 2023	Koncernen 2024	Koncernen 2023
Verksamhetens intäkter <i>Not 3</i>	215,6	212,9	215,1	456,8	447,4
Verksamhetens kostnader <i>Not 4</i>	-868,6	-838,9	-834,2	-1 039,2	-994,8
Avskrivningar <i>Not 5</i>	-20,2	-18,5	-18,7	-58,3	-55,8
Verksamhetens nettokostnader	-673,2	-644,4	-637,8	-640,7	-603,2
Skatteintäkter <i>Not 6</i>	347,6	348,2	341,6	347,6	341,6
Generella statsbidrag o utjämning <i>Not 7</i>	289,6	284,3	280,0	289,6	280,0
Verksamhetens resultat	-36,0	-11,9	-16,2	-3,5	18,4
Finansiella intäkter <i>Not 8</i>	14,7	13,0	18,9	15,8	18,6
Finansiella kostnader <i>Not 9</i>	-2,9	-1,0	-2,0	-22,7	-16,3
Resultat efter finansiella poster	-24,2	0,2	0,7	-10,4	20,7
Jämf.störande poster <i>Not 10</i>					
Årets resultat	-24,2	0,2	0,7	-10,4	20,7

2.2 Balansräkning

Balansräkning i mkr				
	Kommunen 2024	Kommunen 2023	Koncernen 2024	Koncernen 2023
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Rätt till ersättningskraft			108,7	108,7
Övriga immateriella anläggningstillgångar <i>Not 11</i>	5,0	5,1	5,0	5,1
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader o tekniska anläggningar <i>Not 12</i>	234,7	227,4	691,3	684,2
Maskiner o inventarier <i>Not 13</i>	31,0	31,5	537,3	487,0

Balansräkning i mkr

	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2024	2023	2024	2023
Pågående arbeten			61,2	45,9
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Långfristiga fordringar <i>Not 14</i>	48,8	49,8	3,3	2,3
Aktier och andelar <i>Not 15</i>	93,9	73,9	4,1	4,0
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	413,4	387,7	1 410,9	1 337,2
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Förråd			12,8	7,9
Exploateringsfastigheter <i>Not 16</i>	20,8	19,8	20,8	19,8
Kortfristiga fordringar <i>Not 17</i>	131,4	120,8	222,3	174,4
Kassa och bank <i>Not 18</i>	29,8	43,6	43,6	50,7
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	182,0	184,2	299,4	252,7
SUMMA TILLGÅNGAR	595,5	571,8	1 710,3	1 590,0
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital <i>Not 19</i>	282,1	281,4	488,7	477,0
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>	-	19,2	-	19,2
Årets resultat	-24,2	0,7	-10,4	20,7
SUMMA EGET KAPITAL	257,9	282,1	478,3	497,7
Avsättning för pensioner o liknande <i>Not 20</i>	9,8	6,7	135,4	126,9
Övriga avsättningar <i>Not 21</i>	12,8	13,1	12,8	13,1
SUMMA AVSÄTTNINGAR	22,6	19,8	148,2	140,0
SKULDER				
Långfristiga skulder <i>Not 22</i>	170,7	125,1	760,2	676,9
Kortfristiga skulder <i>Not 23</i>	144,3	144,8	323,6	275,4
SUMMA SKULDER	315,0	269,9	1 083,8	952,3
SUMMA SKULDER O EGET KAPITAL	595,5	571,8	1 710,3	1 590,0
<u>Ställda panter och ansvarsförbindelser</u>				
Bergs hyreshus AB, borgen	499,0	469,0		
Bergab AB, borgen	114,0	114,0		
BTEA AB	140,0	140,0		
BTEA Energi AB	13,0	-		
Inlandståget AB	2,6	2,6		
Kooperativ Hyresrättsförening, borgen	103,0	103,0		
Bo i Åsarna AB, borgen	6,0	6,0		
Pensionsskuld per 971231 som ej redovisats som skuld	146,9	144,6	146,9	144,6
Löneskatt på pensioner	35,6	35,1	35,6	35,1
Summa	1 060,1	1 014,3	182,5	179,7

2.3 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys i mkr

	Kommunen 2024	Koncernen 2024	Kommunen 2023	Koncernen 2023
Löpande verksamhet				
Årets resultat	-24,2	-10,4	0,7	20,7
Justering av ej likviditetspåverkande poster <i>Not A</i>	22,9	57,5	18,7	49,0
Övriga likviditetspåverkande poster				
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter	0,6	0,0	0,5	0,5
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-10,7	-47,9	-10,2	52,1
Ökning/minskning av förråd och varulager	-1,1	-6,0	-6,0	-10,3
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-0,5	48,2	21,8	72,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-13,0	41,4	25,5	184,0
Investeringsverksamhet				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar				
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-26,9	-131,0	-27,4	-151,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Investering i kommunkoncernföretag	-20,0			
Försäljning av kommunkoncernföretag				
Förvärv av finansiella tillgångar	-0,7	-1,0		
Avyttring av finansiella tillgångar	1,6	0,0	1,6	
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-45,9	-132,0	-25,8	-151,1
Finansieringsverksamhet				
Nyupptagna lån	45,0	84,8		
Förändring av skulder för finansiell leasing				
Förändring av långfristiga skulder		-1,5		-45,9
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	45,0	83,3	0,0	-45,9
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur				
Årets kassaflöde	-14,0	-7,3	-0,4	-13,0
Likvida medel vid årets början	43,6	50,7	44,0	63,7
Likvida medel vid årets slut	29,8	43,4	43,6	50,7
Not A				
<i>Av- och nedskrivning</i>	<i>20,1</i>	<i>50,7</i>	<i>18,7</i>	<i>55,8</i>
<i>Utdelning inom koncernen</i>		<i>-9,0</i>		<i>-15,0</i>
<i>Förändring av avsättningar</i>	<i>2,8</i>	<i>8,2</i>	<i>0,0</i>	<i>8,2</i>
Summa Not A	22,9	57,5	18,7	49,0

2.4 Nothänvisningar

(belopp i mkr)

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Nedan kommenteras några punkter.

RKR R2 Intäkter

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation om periodisering av skatteintäkter. Det innebär att skatten periodiseras och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av den skattskyldige. Den prognos som ska användas enligt rekommendationen och som har använts i årets bokslut är SKR:s decemberprognos.

Större investeringsbidrag (ca 500 tkr och uppåt) redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras under det antal år som överensstämmer med nyttjandeperioden för den tillgång bidraget avser.

Mindre investeringsbidrag och övriga investeringsinkomster nettoredovisas.

RKR R5 Redovisning av hyres-/leasingavtal

Kommunen leasar framför allt bilar och kopieringsmaskiner. Samtliga leasingavtal som kommunen har är 36 månader eller kortare. Vi bedömer att samtliga leasingavtal uppfyller kriterierna för korttidsinventarier eller inventarier av mindre värde, varför vi klassificerar dem som operationella leasingavtal.

Hyresavtal som avser lokaler med en löptid på längre än tre år klassificeras även de som operationella då mervärdet av informationen ej kan anses uppväga den administrativa hanteringen av finansiella avtal.

RKR R10 Pensioner och pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den sk blandmodellen, vilket innebär att pensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen för pensionsskulden intjänad före 1998 uppgår den 31 december 2024 till 182,5 mkr inklusive löneskatt.

I balansräkningen är upptagen en avsättning för pensioner som avser ÖK-SAP om 9,8 mkr. ÖK-SAP står för överenskommelse om särskild avtalspension samt avsättning för vissa förmåner före 1998.

Kommunen har inte avsatt några särskilda medel för att täcka vare sig ansvarsförbindelsen eller avsättningen. Utbetalning till pensionärer av pensionsskulden före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen liksom även den del som arbetstagarna själva förvaltar.

RKR R4 Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 20 tkr.

Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. Ej färdigställda investeringar balanseras som pågående arbeten. Finansiella anläggningstillgångar, mark och konst avskrivs inte.

Upplysningar lämnas om anskaffningsvärde, tillkommande och avgående tillgångar, årets avskrivningar och nedskrivningar samt ackumulerade av- och nedskrivningar i noter till balansräkningen.

Huvudsakligen tillämpas följande genomsnittliga avskrivningstider (linjär avskrivning):

Immateriella anläggningstillgångar: 5 år

Va-anläggningar, byggnadsstomme: 100 år

Va-anläggningar, tak: 40 år

Ventilation och styrutrustning: 30 år

El-installationer (VA-anl): 50 år

Ledningsnät (VA): 50 år

Pumpstationer: 50 år

Övriga byggnader och anläggningar: 20 - 40 år

Maskiner, fordon och inventarier: 5 år

Dataanläggningar/-utrustning: 3–5 år

Vi tillämpar fr o m 2019 komponentavskrivning för Va-anläggningar och renhållningsanläggningar, för de investeringar där skillnaden i förbrukningen av tillgångens betydande komponenter är väsentlig.

RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för utvecklingsarbete, licenser och likande rättigheter redovisas som immateriella tillgångar, med en avskrivningstid på 5 år.

Utgifter för upprättande av översikts- och detaljplan bokförs som anläggningstillgång, med hänvisning till att de har ett stort värde, sett över flera år i framtiden för kommunen och kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, i form av intäkter eller kostnadsbesparingar.

RKR R16 Sammanställd redovisning

Kommunen följer inte RKR:s rekommendation om sammanställd redovisning till alla delar, till exempel vad avser notupplysningar för koncernföretagen inom kommunkoncernen.

	Kommunen	Kommunen
	2024	2023
Not 2 Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	210,0	210,0
Förtroendevalda revisorer	40,1	42,8
Total kostnad för räkenskapsrevision	250,1	252,8
Övrig revision	637,1	590,8
Total kostnad för revision (tkr)	887,2	843,6
Not 3 Verksamhetens externa intäkter		
Försäljningsmedel	11,0	8,9
Taxor och avgifter	86,0	89,8
Hyror och arrenden	1,6	1,7
Driftbidrag från staten	43,6	47,6
Driftbidrag från Arbetsförmedlingen	4,7	6,0
EU-bidrag	2,8	3,1
Övriga bidrag	15,8	19,6

	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Försäljning av verksamhet o entreprenad	50,1	38,4
Reavinst vid försäljning av fastigheter och mark	-	-
Summa intäkter	215,6	215,1
Not 4 Verksamhetens externa kostnader		
Personalkostnader exkl. pensionskostnader	496,3	517,6
Lämnade bidrag	18,1	17,2
Köp av huvudverksamhet och konsultkostnader	132,4	131,7
Lokalhyror och fastighetsservice	64,4	56,8
Pensioner, fastighetsskatt och försäkringar	73,9	24,2
Övriga verksamhetskostnader	83,5	86,7
Summa kostnader	868,6	834,2
Not 5 Avskrivningar		
Avskrivningar enl plan		
Immateriella anläggningstillgångar	0,5	0,1
Inventarier	10,1	8,9
Fastigheter och anläggningar	9,6	9,7
Summa	20,2	18,7
Not 6 Skatteintäkter		
Preliminär kommunalskatt	348,1	334,2
Prognos slutavräkning 2022	-	1,8
Prognos slutavräkning 2023	-1,8	5,6
Prognos slutavräkning 2024	1,3	-
Summa	347,6	341,6
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämning	135,0	133,7
Kostnadsutjämning	68,9	69,7
Regleringsbidrag	21,7	16,7
Kommunal fastighetsavgift	34,3	28,0
Bidrag för LSS-utjämning	12,9	15,0
Övriga bidrag	16,8	16,9
Summa	289,6	280,0
Not 8 Finansiella intäkter		
Aktieutdelning	0,1	0,1
Utdelning från koncernföretag	9,0	15,0
Ränteintäkter	1,5	0,2
Ränta från kommunala bolag	1,4	1,4
Borgensavgifter	1,9	-
Övriga finansiella intäkter	0,8	2,2
Summa	14,7	18,9
Not 9 Finansiella kostnader		
Ränteuppräknings pensionsskuld	0,6	0,7
Räntor på lån	2,3	1,3
Summa	2,9	2,0

	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Not 10 Jämförelsestörande poster	0	0
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	5,7	1,0
Investerat under året	0,3	4,4
Byte av objektsgrupp	-	0,3
Utgående anskaffningsvärde	6,0	5,7
Ingående ack avskrivningar	-0,6	-0,5
Årets avskrivningar	-0,4	-0,1
Utgående ack avskrivningar	-1,0	-0,6
Utgående bokfört värde	5,0	5,1
Genomsnittlig nyttjandeperiod	13 år	5 år
Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	400,6	389,0
Investerat under året	16,9	11,2
Omklassificeringar o justeringar	-	0,4
Utgående anskaffningsvärde	417,5	400,6
Ingående ack avskrivningar	-173,2	-163,5
Årets avskrivningar	-9,6	-9,7
Utgående ack avskrivningar	-182,8	-173,2
Utgående bokfört värde	234,7	227,4
Genomsnittlig nyttjandeperiod	44 år	45 år
Not 13 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	124,6	115,2
Investeringar/inköp under året	9,5	11,8
Omklassificeringar o justeringar	-	-2,4
Utgående anskaffningsvärde	134,1	124,6

	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Ingående ack avskrivningar	-93,1	-84,2
Årets avskrivningar	-10,0	-8,9
Utgående ack avskrivningar	-103,1	-93,1
Utgående bokfört värde	31,0	31,5
Genomsnittlig nyttjandeperiod	9 år	11 år
Not 14 Långfristiga fordringar		
Bergs Hyreshus AB	16,7	18,1
Bergab AB	29,2	29,4
Insats Norrskog	0,1	0,1
Kommuninvest	1,8	1,2
Jämtlands Räddningstjänstförbund	0,2	0,2
Överskottsmedel pensioner	0,8	0,8
Summa långfristiga fordringar	48,8	49,8
Not 15 Aktier och andelar (tkr)		
Härjeåns Kraft AB (56 st)	3,5	3,5
Inlandsbanan AB (180 st)	180,0	180,0
Aktieägartillskott Inlandsbanan AB	1 932,7	1 932,7
Kommentus	1,1	1,1
Kommuninvest	344,8	344,8
Länstrafiken (248 st, 3,1 %)	248,0	248,0
Swedbank (225 st)	14,1	14,1
Handelsbanken (150 st)	5,0	5,0
Billerud (4 440 st)	97,9	97,9
Destination Vemdalen AB	20,0	20,0
Bergab AB (100 %)	20 000,0	20 000,0
Aktieägartillskott Bergab AB	70 000,0	50 000,0
Inera AB	42,5	42,5
Vatten- och Miljöresurs Mitt AB	1 000,0	1 000,0
Biogas i Jämtland-Härjedalen AB	-	0,5
Aktieägartillskott Biogas i Jämtland-Härjedalen AB	23,2	7,0
Summa (tkr)	93 912,8	73 897,1
Not 16 Exploateringsfastigheter		
Ingående balans	19,8	13,3
Omklassificeringar	-	0,4
Inköp av mark	-	0,1
Försäljning av mark	-1,8	-
Övriga åtgärder på exploateringsfastigheter	2,8	6,0
Utgående balans	20,8	19,8
Not 17 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	20,1	24,0
Upplupna intäkter o förutbetalda kostnader	96,6	87,0
Övriga kortfristiga fordringar	7,1	1,2
Momsfordran	7,6	8,6
Summa	131,4	120,8

	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Not 18 Likvida medel		
Bank, kommunens del i koncernkontot	29,8	43,6
Summa	29,8	43,6
Not 19 Eget kapital		
Ingående eget kapital	282,1	281,4
Årets resultat	-24,2	0,7
Utgående eget kapital	257,9	282,1
<u>Resultatutjämningsreserv (RUR)</u>		
(ingår i eget kapital ovan)		
Ingående balans	19,2	19,2
Avsättning till RUR	-	-
Utnyttjande av RUR	-19,2	-
Utgående balans	0	19,2
Not 20 Avsättningar för pensioner		
Avsatt till pensioner exkl. ÖK-SAP	9,8	6,7
Avsatt till pensioner ÖK-SAP	-	-
Summa	9,8	6,7
Beloppen är inkl löneskatt. ÖK-SAP står för överenskommen särskild avtalspension.		
Not 21 Övriga avsättningar		
Avsättning för soptippar/deponier	12,8	13,1
Summa	12,8	13,1
Not 22 Långfristiga skulder		
Kommuninvest, långfristig upplåning	90,0	45,0
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavg	79,8	79,2
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	0,9	0,9
Summa	170,7	125,1
Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på 20–40 år, vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för de VA-anläggningar de avser.		
Det offentliga investeringsbidraget från Trafikverket (1 040 585 kronor) periodiseras på 33 år, vilket är lika med nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser.		
Not 23 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	33,2	44,1
Momsskuld	1,4	2,7
Personalens skatter o avgifter	7,8	8,0
Pensionskostnad individuell del	13,8	12,7
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	73,5	60,6
Övriga kortfristiga skulder	14,6	16,7
Summa	144,3	144,8

Bergs kommun har i mars 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 291 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga dessa kommuner, landsting och regioner har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångar till 603 916 952 803 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 719 982 870 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 728 093 012 kronor.

2.5 Driftsredovisning 2024

Driftsredovisning per delram i tkr inkl interna poster	Nettokostn 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Nettokostn 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
Kommunstyrelsen						
Stabsavdelningen	18 260	18 838	578	30 082	28 498	-1 584
IT/Telefoni	10 896	9 752	-1 144	9 071	9 785	+714
HR-avdelningen	13 700	11 286	-2 414			
Tillväxtavdelningen	28 048	30 121	2 073	25 806	28 968	+3 162
Teknisk verksamhet	19 141	17 415	-1 726	14 295	13 760	-535
VA-verksamhet	-13 183	-15 234	-2 051	-8 919	-14 690	-5 771
Avfallsverksamhet	-2 385	-1 060	1 325	1 111	-1 023	-2 134
Politik och revision	5 085	4 743	-342	5 079	4 335	-744
Räddningstjänst	14 420	14 057	-363	14 325	13 588	-737
Gemensamt KS	2 618	3 683	1 065	1 690	3 158	-1 468
Summa Kommunstyrelsen	96 600	93 600	-3 000	92 540	86 379	-6 161
Miljö- och byggnämnd						
Miljö- och hälsoskydd	4 189	2 939	-1 250	4 848	2 409	-2 439
Bygg- och planverksamhet	4 929	-2 392	-7 321	10 525	2 634	-7 891
Miljö- och bygg gemensamt	-2 150	3 093	5 243	-7 246	-1 233	-6 031
Summa Miljö- och byggnämnd	6 968	3 640	-3 328	8 128	3 810	-4 318
Utbildningsnämnd						
Förskola	48 935	48 526	-409	48 592	47 431	-1 161
Grundskola	117 046	115 219	-1 827	107 698	109 832	+2 134
Gymnasium/Vux	49 551	50 181	630	48 299	48 610	+311
Kök	22 499	20 137	-2 362	21 278	19 419	-1 859
Gemensamt UN	22 387	22 979	592	21 858	22 169	+311
Politik UN	1 161	1 281	120	1 184	1 239	+55

Summa Utbildningsnämnd	261 579	258 323	-3 256	248 909	248 700	-209
Vård- och Socialnämnd						
Äldreomsorg H&S	166 150	163 997	-2 153	157 906	157 906	+0
LSS	44 771	48 871	4 100	50 043	53 289	+3 246
Socialtjänst myndighet	38 457	27 876	-10 581	36 407	27 421	-8 986
Socialtjänst verkställighet	8 302	7 496	-806	6 648	6 464	-184
Gemensamt Vsn	4 742	9 909	5 167	4 453	4 503	+50
Politik Vsn	1 357	1 716	359	1 318	1 654	+336
Summa Vård- och Socialnämnd	263 779	259 865	-3 914	256 775	251 237	-5 538
Fastighetsnämnd						
Fastighetsavdelningen	-3 984	-3 663	321	-3 378	-3 492	-114
Lokalvård	1 360	673	-687	993	642	-351
Politik FN	479	490	11	457	467	+10
Summa Fastighetsnämnd	-2 145	-2 500	-355	-1 928	-2 383	-455
SUMMA ALLA NÄMNDER	626 781	612 928	-13 853	604 424	587 743	-16 681

2.6 Resultaträkning VA-verksamhet

Resultaträkning VA-verksamhet i tkr	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter			
Brukningssavgifter	28 745	23 337	22 778
Periodisering anläggningsavgifter	4 376	4 197	4 129
Övriga intäkter			166
Summa intäkter	33 121	27 534	27 073
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader			
Köp av verksamhet	-19 933	-18 591	-16 561
Övriga verksamhetskostnader	-6	- 24	-630
Avskrivningar	- 5 429	-5 517	-5 671
Summa kostnader	-25 368	-24 132	-22 862
Verksamhetens nettokostnader	7 753	3 402	4 211
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader *	-5 550	-5 895	-5 136
Resultat före extraordinära poster	2 203	-2 493	-925
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat	2 203	-2 493	-925

* Bokfört värde x kommunens genomsnittliga upplåningsränta (3,74 % för 2024)

Per den 31/12 2024 VA-kollektivets ackumulerade resultat: +2 014 tkr

2.7 Resultaträkning Avfall/Slamverksamheterna

Resultaträkning Avfall/Slamverksamhet i tkr	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	18 627	14 706	12 738
Övriga intäkter	3 983		
Summa intäkter	22 610	14 706	12 738
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader			
Köp av verksamhet	-20 222	-15 798	-15 355
Övriga verksamhetskostnader	-3	-19	-5
Avskrivningar	-838	-680	-524
Summa kostnader	-21 063	-16 497	-15 884
Verksamhetens nettokostnader	1 547	- 1 791	-3 146
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader*	-450	- 482	-380
Resultat före extraordinära poster	1 097	-2 273	-3 526
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat	1 097	-2 273	-3 526
*Bokfört värde x kommunens genomsnittliga upplåningsränta			

* Bokfört värde x kommunens genomsnittliga upplåningsränta (3,74 % för 2024)

Per den 31/12 2024 Avfalls-kollektivets ackumulerade resultat: +666 tkr

2.8 Investeringsredovisning

INVESTERINGSREDOVISNING				
(belopp i tkr)				
	Nettoinvestering 2024	Budget 2024	Avvikelse	Nettoinvestering 2023
Kommunstyrelsen totalt	22 558	35 372	12 814	25 770
-varav VA-investeringar	6 535	7 000	465	6 568
-varav avfallsinvesteringar	980	1 000	20	1 718
-varav inv i föreningsägda anl	2 409	3 923	1 514	1 033
-varav mark, väg och planer	4 001	11 095	7 094	5 522
-varav IT-investeringar	4 447	4 460	13	5 082
Miljö- och byggnämnden totalt	71	200	129	164
-varav inventarier	71	200	129	0
Utbildningsnämnden totalt	2 112	4 110	1 998	2 304
-varav IT skola/barnomsorg	1 390	1 300	-90	1 259
-varav inventarier skola/barnomsorg	722	1 210	488	1 045
-varav etabl.kostn ny förskola	0	1 600	1 600	0
Vård- och socialnämnden totalt	1 030	1 400	370	4 612
-varav teknisk utveckling	269	358	89	319
-varav inventarier	761	1 042	281	677
-varav nytt verksamhetssystem				3 618
Fastighetsnämnden totalt	0	40	40	40
TOTALA INVESTERINGAR	25 771	41 122	15 351	32 890

3 Verksamhetsberättelse

3.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har gentemot nämnderna en ledande och samordnande roll samt en beredande funktion av ärenden till kommunfullmäktige. Nämnden har tre avdelningar – Stabsavdelningen, som är den samlade stödfunktionen för kommundirektör och övriga avdelningar, Tillväxtavdelningen, vars huvuduppgift är att skapa ökat ekonomiskt underlag för kommunen genom att arbeta för ökad befolkning, fler bostäder, fler jobb och ökad attraktion, samt HR-avdelning som hanterar personalfrågor och löner.

Även frågor på huvudmannanivå kring renhållning/slam och vatten och avlopp hanteras fr o m 2020-01-01 av kommunstyrelsen, men verksamheten organiseras inom det kommunala bolaget Vatten- och Miljöresurs Mitt AB (f d Vatten- och Miljöresurs Berg Härjedalen AB).

3.1.1 Stabsavdelningen

3.1.1.1 Verksamhet under perioden

Stabsavdelningen består av Demokratistöd, Ekonomistöd, IT-enhet, Teknisk enhet, Säkerhetsenhet samt Kommunikationsfunktion. Från september månad avvecklades Teknisk enhet och Kultur- och fritidsenheten tillfördes avdelningen.

Upphandling av e-arkiv slutförs under perioden med avtalsskrivning under kvartal 3.

Samisk koordinator fortsätter arbetet med att implementera lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Konsultationslagen trädde i kraft 1 mars.

Demokratistöds del främst präglats av arbete med valet till Europaparlamentet den 9 juni, med bland annat administration och planering, utbildning av röstmottagare och bemanning av förtidsröstnings- och vallokaler. Under våren har det rekryterats ny nämndsadministratör efter medarbetare som gått i pension. Det systematiska arbetet med GDPR har utökats.

Demokratistöd har under första halvåret administrerat 50 politiska sammanträden med kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, utskott och råd, vilket är en ökning med 9 % från samma period föregående år.

Ekonomistöd arbetar med kommunens övergripande ekonomi där det säkerställs att den hanteras på bästa sätt och att arbetsuppgifter kan utföras oavsett om personalen sitter på kontoret eller arbetar från annan plats. Fördelningen av vissa arbetsuppgifter förändrades i början av 2024 på grund av en pensionsavgång men även för att få ett bättre flöde på det som utförs. Några nya system på övergripande kommunnivå har tillkommit där ekonomistöd deltagit vid implementering.

IT-enheten har efter att flera stora IT-attacker i närområdet början på året lagt ner många timmars arbete för att säkerställa att kommunen inte varit drabbad. Enheten har sedan fortsatt jobbat med IT-säkerhet och förebyggande åtgärder för de krav inom cybersäkerhet som kommer i samband med NIS2 (EU direktiv som kommer ge en ny lag för cybersäkerhet 2025). Ombyggnationer har gjorts i kommunens datacenter och det har upprättats en sekundär, och påbörjats en tredje, sajt för lagring av vår backupdata. Enheten har efter önskemål från verksamheterna börjat se över hur en anpassning av arbetstider kan göras inom enheten samt eventuell beredskapstjänstgöring för att öka vår tillgänglighet.

Teknisk enhet har medverkat i ett antal lantmäteriärenden, förrättningar, fastighetsregleringar, markförvärv och försäljningar samt ansökt om ett ledningsrätter för VA.

Styrelsearbete i några samfällighetsföreningar. Besvarat remisser angående frågan om gruvbrytning i Oviken och Storsjö.

Upprättat avtal om nyttjanderätter och arrenden av kommunens mark.

Under många år har teknisk enhet haft och har ett omfattande arbete och krångel vid uppföljning av äldre exploateringsavtal i Storhogna. Problemen har tyvärr ökat på senare tid så området kommer även fortsättningsvis kräva omfattande arbetsinsatser.

Backstabränna, vägbreddning har genomförts under sommaren, utredning av förutsättningar för byggnation av bryggor. Kvarstår byggnation av servicebyggnad.

Skog, plantering, gallring, avverkning av väglinje samt avverkning längs befintliga skogsbilvägar för att bredda vägområdet. Arbete med ny skogsbruksplan pågår.

Bostadsanpassningen har ökat betydligt, ärendena har blivit mer komplicerade.

Säkerhetsenheten bildades under året, bestående av beredskapssamordnare, säkerhetssamordnare samt enhetschef med ansvar för enheten. Stort fokus har legat vid att skapa en tydlig struktur, träffar har ordnats med nästan alla ledningsgrupper, för att informera och starta upp en bättre dialog i frågor rörande säkerheten i kommunen. En ny säkerhetspolicy som ersätter all övrig dokumentation inom hela området säkerhet har tagits fram. Direktiv utifrån 6 huvudområden är under framtagande (brottsförebyggande, civil beredskap, informations- och IT-säkerhet, internt skydd och säkerhet, säkerhet i offentlig miljö samt säkerhetsskydd).

Kommunikationsfunktionen har under perioden lanserat Bergs hyreshus nya webbplats, innehåll på äldreomsorgens sidor på berg.se för att matcha nya kriterier, utvärdering samt fortsatt arbete med innehåll och webbutveckling av berg.se samt Insidan. E-tjänsteportalen fortsätter att växa. Under våren tillkom 19 e-tjänster, dessutom utveckling/vidareutveckling av många befintliga e-tjänster.

Allmänt kommunikationsarbete har exempelvis varit uppdatering av styrdokument kopplade till kommunikation, kommunikativt stöd och rådgivning kopplat till styrmodellen samt kommunikativt stöd kring organisationsförändring. Arbetsgruppen Det digitala Berg har startats upp för samverkan kring digitaliseringsfrågor, samt förberedelse för en särskild planering av extern marknadskommunikation.

Stöd kring rekrytering har bland annat varit målgruppsarbete och planering av långsiktig kampanj för rekrytering inom förskola, planering av rekryteringsinsatser kopplat till semestervikarier inom vård och omsorg.

3.1.1.2 Ekonomi

Utfall	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Stabsavdelningen	18 260,0	18 838,0	578,0
HR-avdelningen	13 700,4	11 286,0	-2 414,4
IT/Telefoni	10 895,8	9 751,0	-1 144,8
Tillväxtavdelningen	28 048,0	30 122,0	2 074,0
Teknisk verksamhet	19 140,9	17 415,0	-1 725,9
Politik/revision	5 084,5	4 743,0	-341,5
Räddningstjänst	14 420,5	14 057,0	-363,5
Gem KS	2 618,2	3 683,0	1 064,8
VA-verksamhet	-13 183,0	-15 234,0	-2 051,0
Avfall	-2 385,1	-1 060,0	1 325,1
SUMMA	96 600,2	93 601,0	-2 999,2

Analys och åtgärder

Stabsavdelningen har både haft vakanser samt överanställningar i samband med rekrytering och kan redovisa ett överskott på delramsnivå.

IT/telefoni: Kostnadskontrollen för system behöver utvecklas. Budgeten för 2024 blev för låg.

Teknisk verksamhet redovisar ett överskott då leasingbilar avyttras i högre grad än som budgeterats.

Politik redovisar ett underskott p g a omställningsstöd.

KS gemensamt har ett överskott på 1 065 tkr.

3.1.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Stabsavdelningen, och hela organisationen, har flera möjligheter och utmaningar att hantera inom IT och digitalisering. Det finns mängder av möjligheter till effektiviseringar genom att digitalisera interna och externa tjänster. Men det finns utmaningar att samordna digitaliseringsarbetet utan att avsätta nödvändiga resurser till det. Vidare finns det stora utmaningar att hantera säkerhetsaspekten (IT-säkerhet/cybersäkerhet). En annan utmaning och möjlighet är att effektivisera på systemsidan. Färre och smartare systemlösningar efterfrågas av kommunens verksamheter. AI står för dörren - där finns möjligheter bara vi lär oss att förstå hur.

Omvärldsutvecklingen med en instabil geopolitiskt säkerhetsläge ställer höga krav på kommunens förmåga inom säkerhets- och beredskapsområdet. Det kommer behövas göras flera operativa insatser för att skapa en trygg och säker kommun med hög beredskapsförmåga om det värsta tänkbara inträffar. Stabsavdelningen behöver driva det arbetet tillsammans med övriga verksamheter.

Aktiviteter för att nå befolkningsmålet till år 2030 behöver förbättras.

Teknisk enhet avvecklas som organisationsenhet avvecklas och förs över till samhällsbyggnadsavdelningen under 2024.

Nybildad kultur- och fritidsenhet tillförs stabsavdelningen i samband med avvecklingen av tillväxtavdelningen.

3.1.2 HR-avdelningen

3.1.2.1 Verksamhet under perioden

HR-avdelningen ansvarade under våren för genomförandet av årets löneöversyn, vilket var lite extra utmanande utifrån att fem av sex centrala avtal löpte ut och förhandlades om. Detta gjorde att tidsplanen inte riktigt kunde hållas men de flesta medarbetare fick sina nya löner utbetalade innan semesterperioden. En ny lönestrategi är under framtagande och ska beslutas under 2025. Arbete med att se över medarbetarpolicy, chefspolicy samt mallar för medarbetarsamtal och lönesamtal utifrån den nya styr- och ledningsmodellen har påbörjats.

Introduktionsdagar för nya medarbetare återupptogs och genomfördes vid tre olika tillfällen i samråd med de stora kärnverksamheternas behov och kommer att genomföras regelbundet två eller tre gånger per år.

Ett tydligt fokus har varit att tillsammans med avdelningschefer och övriga stödfunktioner arbeta för att förbättra kommunens chefers förutsättningar.

En medarbetarenkät genomfördes under februari-mars och gav bra grunder för det fortsatta arbetet med övergripande ledarskapsfrågor samt hos varje enskild chef.

Ledningsdagar arrangerades i maj samt november. Fokus var att bygga på det vi redan har gjort och beslutat och inte påbörja några nya processer. På höstens träff inleddes ett arbete med att hitta gemensamma faktorer för platsvarumärket och arbetsgivarvarumärket för att nå bäst effekt med arbetet med inflyttning och kompetensförsörjning.

En övergripande systemöversyn pågår med syftet att öka säkerheten och minska systemmiljöerna för chefer och medarbetare.

Arbetsmiljöutbildning genomfördes vid två olika tillfällen för nya chefer och skyddsombud.

En mer strukturerad samverkan med övriga stödfunktioner har påbörjats.

En ny upphandling av leverantör av företagshälsovård genomfördes.

Implementering av SAM-modulen (systematiskt arbetsmiljöarbete) i Stratsys genomfördes under det sista kvartalet.

Avdelningen utökades med tre operativa strategistjänster, varav två rekryterades under hösten. Strategistjänsterna kommer att ansvara för analys, målstyrning och det övergripande hållbarhetsarbetet.

3.1.2.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Stabsavdelningen	18 260,0	18 838,0	578,0
HR-avdelningen	13 700,4	11 286,0	-2 414,4
IT/Telefoni	10 895,8	9 751,0	-1 144,8
Tillväxtavdelningen	28 048,0	30 122,0	2 074,0
Teknisk verksamhet	19 140,9	17 415,0	-1 725,9
Politik/revision	5 084,5	4 743,0	-341,5
Räddningstjänst	14 420,5	14 057,0	-363,5
Gem KS	2 618,2	3 683,0	1 064,8
VA-verksamhet	-13 183,0	-15 234,0	-2 051,0
Avfall	-2 385,1	-1 060,0	1 325,1
SUMMA	96 600,2	93 601,0	-2 999,2

Analys och åtgärder

För att minska kostnaderna för företagshälsovården behövs ett tydligt fokus på att hitta och motverka orsakerna till de höga behoven. Detta är ett arbete som behöver göras tillsammans med hela chefsgruppen och dess medarbetare. Arbetet kommer att utgå från den centrala avsiktsförklaringen kring friskfaktorer i välfärden och det arbetsmaterial som tagits fram av Sunt Arbetsliv.

Budget för system har korrigerats, men målsättningen måste vara att på sikt minska systemkostnaderna och minska antalet systemmiljöer.

3.1.2.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Den största utmaningen är behoven och tillhörande kostnader för företagshälsovård som ökat kraftigt de senaste åren, vilket även korrelerar med sjukfrånvaron som ligger på en hög nivå. Vi behöver stötta chefer i arbetet med friskfaktorer och rehabilitering för att på kort och lång sikt minska sjuktalen och de tillhörande kostnaderna.

Även systemkostnaderna är mycket högre än budget och behöver minskas. Den viktigaste insatsen är att hitta samordningsvinster både för HR och för de verksamheter som nyttjar systemen.

Genom ett nära verksamhetsstöd och arbete med chefers förutsättningar så bedömer vi att vi

tillsammans kan skapa en ännu mer attraktiv arbetsgivare med friskare och engagerade medarbetare. Satsningen av politiken på medarbetardagar ger en ytterligare god grund i det arbetet.

Genom tillsättandet av de tre strategistjänsterna skapas förutsättningar att jobba mer långsiktigt med välavvägda satsningar och prioriteringar för hela kommunen. Samverkan mellan HR-konsulterna och strategerna i arbetet i att stötta cheferna är grunden för implementeringen av den nya styr- och ledningsmodellen.

3.1.3 Tillväxtavdelningen

3.1.3.1 Verksamhet under perioden

Tillväxtavdelningens uppdrag är att skapa tillväxt och ett ökat ekonomiskt underlag för Bergs kommun genom att arbeta för ökad attraktion och därigenom ökad befolkning. Arbetet utgår från en modell om platser attraktion och innebär att ett antal behov måste uppfyllas för att man ska kunna bo på en plats. Dessa behov omfattar faktorer som boende, trygghet och försörjning. Tillväxtavdelningen har som delmål att skapa och upprätthålla ett bra näringslivsklimat, skapa fler bostäder och jobb och få fler i jobb.

Kommunens villatomter i Backstabränna i Klövsjö samt i Myre är klara och ligger ute till försäljning och dessa har marknadsförts under året. Arbeta pågår med att tillskapa tomter i centrala Hackås (Blåsippebacken) och där inväntas svar från markägare kring den möjligheten. Under våren så påbörjades arbetet med Norra Berg. Ett projekt som handlar om att öka befolkningen i Oviken-/Hackåsområdet utifrån de möjligheter som finns till attraktiva tomtområden och koppling till Östersund och de etableringar som kommer att ske under de närmsta 10 åren. Bredbandsprioriteringar har gjorts till PTS och dialog förs med Glocal Connect kring utbyggnaden.

Näringslivskontoret har fortsatt arbetet med att stötta företagen bland annat när det gäller lotsärenden, lokal- och markfrågor med mera. Under sista kvartalet genomfördes företagarkvällen i våra 7 tätorter och nu på plats hos lokala företagare. Uppskattat initiativ med ökat antal företag på plats. Företagarkvällen genomfördes i slutet av november på Hotell Klövsjöfjäll. Företagsklimatets ranking presenterades i september och Bergs kommun har tappat 87 placeringar och är nu rankade på plats 202. Under årets sista kvartal har en handlingsplan tagits fram för att förbättra områden som service och bemötande, dialog, upphandling samt kommunikation.

Magasinet Bergsliv har producerats för 9:e året och konceptet Bergsliv och Heimester har använts för att stärka varumärket Bergs kommun.

Befolkningsutvecklingen under 2024 har varit negativ, -32 jmf 2023 och vi är 7 108 personer. Födelsenettet var -53 och vi noterar att antalet födda (48) är det lägsta sedan 2013. Det har varit en hög inflyttning under året. 446 personer flyttade in vilket är det högsta sedan 2016 och 2017 då vi hade hög inflyttning p g a flyktingar. Flyttnettot var +23 personer.

Arbetsmarknadsenheten arbetar sedan 2023 med projektet Husku. Projektet riktar sig till ungdomar mellan 16–24 år som inte har fullgjord gymnasieutbildning eller riskerar att hoppa av sin skolgång. Husku har haft 40 deltagare hittills och flera har gått vidare till arbete eller studier. Secondhand butik Finemang drivs i samarbete med daglig verksamhet och har under 2024 haft 16 personer i arbetsträning. AME har fortsatt haft gemensamma månadsmöten med IFO i syfte att personer med försörjningsstöd ska bli självförsörjande.

Ungdomsverksamhet: Två fritidsgårdar invigdes i oktober, en i Svenstavik och en i Myrviken. Bus i Berg är ett koncept tillsammans med friluftslånet och biblioteket och genomförde en turné under sommaren. Även feriepraktik och sommarlovsentreprenörer har genomförts under året.

Inom Folkhälsa fortsätter arbetet med Ungdomsnätet. ANDTS-arbetet innehåller bland annat mätningar i avloppsvattnet och genomförandet av enkäten Skolelevers drogvanor. Preventionstrategi har påbörjats men är ännu ej klar.

Biblioteksverksamhet: Flytt till centrum har gett fler besökare och nya låntagare. Öppettider tre kvällar till 19.00 i stället för en kväll. Mer öppet fr o m hösten -24. Svenstaviks bibliotek har Info-Point i foajén. EPA Book club har haft en lyckad andra säsong.

Kulturskolan: Dans och drama/teater kan även i år erbjudas under våren genom riktade bidrag från KUR (Statens kulturråd). Totalt har 456 elever deltagit i olika kurser och aktiviteter under våren. Fin vårföreställning i ett fullsatt Hackås föreningshus.

Inom allmänskulturen så har det varit svårt att verkställa politiskt tagna beslut p g a personal- och tidsbrist. Ansökningar till Kulturbidrag har sakta börjat öka i antal. Barnkulturen har genomfört teaterföreställningar på skolorna under våren.

Föreningsliv: Två föreningsstödjare har anställts. Tjänsten för att ansöka om föreningsbidrag har setts över då den upplevdes onödigt krånglig. Föreningarna kan nu söka bidrag via e-tjänster på Bergs kommuns hemsida.

En väg in-föreningsliv har fortsatt varannan torsdag i samarbete med RF Sisu, i syfte att underlätta kontakten med föreningarna. Två föreningsträffar genomfördes med föreningarna i Norra Berg. Ett omfattande arbete med att inventera och skriva nya avtal gällande kommunens utsedda badplatser, motionsspår och näridrottsplatser. Friluftslånet har flyttat in till centrum i Svenstavik i samma lokal som den nya fritidsgården.

Inflyttarservice: Omvärldsläget har påverkat integrationsarbetet under året. Arbetet med mottagning har fortsatt men i mindre skala vilket möjliggjort ett djupare integrationsarbete. Inflyttningsarbete i samverkan med Ta Steget har fortsatt och bearbetning av intresseanmälningar och marknadsföring har genomförts.

3.1.3.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelsemot budget
Stabsavdelningen	18 260,0	18 838,0	578,0
HR-avdelningen	13 700,4	11 286,0	-2 414,4
IT/Telefoni	10 895,8	9 751,0	-1 144,8
Tillväxtavdelningen	28 048,0	30 122,0	2 074,0
Teknisk verksamhet	19 140,9	17 415,0	-1 725,9
Politik/revision	5 084,5	4 743,0	-341,5
Räddningstjänst	14 420,5	14 057,0	-363,5
Gem KS	2 618,2	3 683,0	1 064,8
VA-verksamhet	-13 183,0	-15 234,0	-2 051,0
Avfall	-2 385,1	-1 060,0	1 325,1
SUMMA	96 600,2	93 601,0	-2 999,2

Analys och åtgärder

De flesta verksamheter inom Tillväxtavdelningen följer budget utan anmärkning. Eftersom vi till viss del är projektfinansierade så kan det påverka halvårsresultatet (både positivt och negativt). Utfallet för året är att avdelningen ligger +2,1 miljoner. Bland annat beroende på en vakant MEX-tjänst och att det funnits medel från Tillväxtverket att använda under året.

3.1.3.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Tillväxtavdelningens verksamhet är till ca 25 % finansierad av projektmedel eller statliga bidrag vilket innebär att det ibland kan ske förändringar som är svåra att parera på kort sikt. Det gäller framför allt verksamheterna AME (regionalt projekt som finansierar 2 tjänster slutar i oktober -24), Bibliotek, Kulturskolan (starkt beroende på statliga bidrag) samt integrationsdelen inom Inflyttarservice. Även de statliga pengar för Lokal näringslivsutveckling (totalt 1,76 miljoner per år) försvinner vilket innebär minskade resurser inför 2025. Vi ser inför 2025 utmaningar när det gäller finansiering av tjänster inom vissa verksamheter. Deltidstjänster inom till exempel Kulturskolan innebär att det är svårt med bemanningen. Ungdomsverksamheten förändras till ett stort fokus på fritidsgårdar under hösten.

Utmaningar: markfrågor är en utmaning för både boende och näringslivet.

Arbetskraftsförsörjning till företag är en utmaning då arbetslösheten är förhållandevis låg och kollektivtrafiken är inte tillräcklig. Även om inflation samt räntor har gått ned under hösten så är vi fortfarande i en lågkonjunktur som bidrar till att förutsättningarna för företag, medborgare, föreningar med mera är en utmaning. Det i sin tur, på kort sikt, påverkar det långsiktiga målet med befolkningsökning. AME saknar funktionella lokaler med bra arbetsmiljö för både personal och deltagare. Samverkan internt när det gäller praktik, arbetsträning och anställningar behöver förbättras. Statliga bidrag som tas bort vilket innebär att verksamheter påverkas negativt samt att barnkonventionen är svår att leva upp till inom biblioteksverksamheten. Viktigt att vi fortsätter utveckla stödet till föreningslivet, stärker ungdomsverksamheten och bygger vidare på de insatser som genomförts inom folkhälsa och integration.

Möjligheter: Arbeta med att skapa förutsättningar för boende och etableringar så att vi står redo när räntor, inflation och konjunktur vänder. Vi vet att det kommer stora etableringar till Östersund som kommer att skapa möjligheter för oss när det gäller boende/inflyttning samt etableringar. Under våren startades projektet Norra Berg upp för att i samverkan med boende, företag och föreningar i Oviken-/Hackåsområdet se hur vi kan dra nytta av de etableringar som sker i Östersund. Målsättningen är att växa med 300 personer i området t o m 2030.

Under 2024 integrerades Tillväxtavdelningens verksamheter i andra avdelningar p g a en omorganisation då en Samhällsbyggnadsavdelning ska skapas. AME ingår sedan 1 maj i socialtjänsten. Servicegruppen ingår sedan 1 maj i LSS. Den 1 september flyttade Näringslivskontoret till Samhällsbyggnadsavdelningen och Kultur och Fritid, inkl marknadskommunikatör, övergick till Stabsavdelningen. Integration flyttade till Socialtjänsten den 1 nov.

3.2 Miljö- och byggnämnden

Berg och Härjedalens miljö- och byggavdelning ansvarar för bygglov och byggnadsinspektion samt miljö- och hälsoskyddsfrågor. Avdelningen lyder under Bergs och Härjedalens gemensamma miljö- och byggnämnd, som är lokal tillsynsmyndighet över bland annat miljöfarliga verksamheter, hälsoskydd, kemiska produkter samt avfalls- och livsmedelshantering. Miljö- och byggnämnden har också tilldelats ansvaret för tillsyn enligt tobakslagen och alkohollagen.

3.2.1 Miljö- och byggavdelningen

3.2.1.1 Verksamhet under perioden

Antalet inkommande ärenden på bygg och geodata har varit fortsatt lågt i jämförelse med åren 2021–2022. Inkommande ärenden på miljö och hälsa, livsmedel samt alkohol ligger på en

stabil nivå.

Avdelningen har fortsatt arbeta med vattentjänstplaner för båda kommunerna tillsammans med VMR.

Klimatanpassningsplan för Bergs kommun har antagits och publicerats på hemsidan. Klimatanpassningsplan för Härjedalen har färdigställts och skickas till KF för beslut.

Arbetet med kalkning och miljöövervakning finansieras av stadsbidrag och pågår enligt plan. Några projekt med fokus på vatten- och miljövard pågår där Härjedalens kommunen deltar.

Livsmedelsinspektörerna har arbetat med tillsyn av livsmedelsverksamheter i enlighet med det nya riskklassningssystemet som infördes 1 januari 2024. Krav på efterhandsdebitering har också införts och innebär att varje verksamhet får en faktura efter utförd kontroll, i stället för som tidigare en årsfaktura. Livsmedelsgruppen har även genomfört tillsyn av tobak, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel under första halvåret 2024.

Alkoholinspektörerna har arbetat med inre tillsyn av både verksamheter som har alkohol- och tobakstillstånd. Det innebär att granska ekonomisk skötsamhet och brottslighet i enlighet med bestämmelser i alkohol och tobakslagstiftningen. Tid har även lagts på att förbättra e-tjänster efter synpunkter från Insikt.

Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna har arbetat enligt tillsynsplanen med bland annat tillsyn av bassängbad och motorisbanor samt ägnat mycket tid åt enskilda avlopp. Tid har även lagts på att förbättra interna rutiner efter resultat från Insikt. Under våren hölls en träff med entreprenörer som gräver enskilda avlopp.

Tillsynsplan PBL för 2024 ligger i fas. Inför 2024 minskades ambitionsnivån utifrån de resurser som finns tillgängliga. Dessa har minskat ytterligare under första halvåret då andelen handläggare som jobbar med tillsyn har minskat från 4 till 3.

Bygginnspektörerna klarar lagstadgade handläggningstider för nya ärenden och många av de ärenden som påbörjades under åren 2019–2021 går mot färdigställande.

Plan och Geodata har i samband med organisationsförändringen sett över sina uppdrag och arbetssätt under 2024, vilket har genererat högre antal detaljplaner för antagande. Dessutom har upphandlad konsult påbörjat arbeta med några uppdrag, för att hantera ökningen i antalet planbesked.

Översiktsplanegruppen har under året arbetat fram planeringsstrategierna för båda kommunerna och ska även inleda arbete med respektive översiktsplan. Arbete pågår även med energiförsörjningsplan i Bergs kommun.

Miljö och Byggs kundservice fortsätter ta emot i snitt 140 samtal och 400 mejl i veckan. En viktig servicefunktion för avdelningen och hela kommunen.

3.2.1.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
MoB	16 898	8 820	-8 078
Bergs andel	6 886	3 634	-3 328
Härjedalens andel	9 827	5 186	-4 750

Analys och åtgärder

Avdelningen gör ett underskott för 2024. Intäkterna för byggverksamheten når inte budget

och är den största anledningen till avdelningens underskott. Intäkterna för livsmedel samt miljö hälsa enheten når inte heller budget.

Avvikelsen beror på avdelningens intäktstapp i förhållande till budget. Intäkterna på byggverksamheten beror på en svag byggmarknad. Intäktstappet på livsmedel beror på att man infört en ny avgiftsfinansieringsmetod, vilket innebär mindre tillsyn. Miljö och hälsas intäktstapp beror på att man haft färre inspektörer i tjänst jämfört med budget.

Avdelningens kostnader har minskat i förhållande till budget.

De kostnadsbesparingar som har genomförts under 2024 är: Permanent minskning i ledningsgruppen, ingen vikarie för tjänstledig GIS-ingenjör (2,5 år), inte ersätta bygginspektörer som slutar, övergång av 1 medarbetare från kundservice/admin till tillväxt. Kursbudget minimerad. Friluftsdag genomfördes med egen medtagen mat. Inga träffar med övernattnin. Vid behov av större lokaler än de som finns tillgängliga i kommunens mitt nyttjas hembygdsgårdar med låg hyra. Översyn över hur vi nyttjar poolbilar har genomförts och resulterat i minskade kostnader. Mindre fysiska träffar har genomförts till förmån för digitala träffar för att minska resekostnader.

Det är viktigt att se långsiktigt på verksamheten och inte göra snabba förändringar. Trendsplaning genomförs med tidshorisonten 5 år för att kunna göra rätt åtgärder och säkerställa rätt storlek på personalstyrkan.

3.2.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Byggbranschen är nere i en rejäl lågkonjunktur. Det har genomförts räntesänkningar under året och i och med det förväntas branschen långsamt återhämta sig till en mer normal nivå. Svårigheten är att förutspå när uppgången kommer.

Miljö och Bygg behöver hitta en nivå som gör att man kan hantera upp- och nedgångar i byggkonjunkturen utan att behöva justera antalet anställda. Det har tagits fram möjligheter att spara intäkter från goda år och man har arbetat upp system för att kunna öka andelen tillsyn under år med mindre ärendemängd.

Tillsyn enligt PBL är ärenden som tar lång tid och är svåra att budgetera för en säker intäkt. Med det arbetssätt som vi har infört ser vi trots allt att vi har möjlighet att i budget anta en intäkt för denna del.

Livsmedelsinspektörerna har under året fått ett ändrat arbetssätt i och med förändringar i lagstiftningen, där behöver man säkerställa att man har korrekt bemanning.

Miljö- och hälsoskydd ser möjligheter att överta delar av Länsstyrelsens tillsyn på större industrier. Det finns även ett behov att öka fokus på inventeringar för gamla enskilda avlopp vilket skulle ha stor miljönytta.

Verksamheten för geodata har sett över sina arbetssätt och resurser, för att kunna tillgodose behovet av geodatastöd till avdelningen. Detta genom att fasa över en mätingenjör till GIS-ingenjörsuppdrag.

Miljö och Bygg har en fungerande kundservice idag och där finns möjligheten att samordna med växlar och andra verksamheter.

Miljö och Bygg är en utspridd verksamhet, få personer har fasta arbetsplatser och vi jobbar efter att ha så många möten som möjligt digitala. Detta gör att vi har tecknat distansarbetsavtal med samtliga medarbetare och gör att vi håller nere kostnader för kontorsarbetsplatser och resor.

Närmast inom verksamhetsutveckling ligger förändringar på hemsida, e-tjänster samt

ytterligare e-utbildningar på serveringssidan.

3.3 Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, vuxenutbildning och kök. Chef för utbildningsavdelningen är högsta ansvariga chef för samtliga verksamheter inom avdelningen. Inom utbildningsavdelningen finns även verksamhetsutvecklare som bland annat ansvarar för det övergripande kvalitetsarbetet, biträdande enhetschef samt utredare som arbetar som stöd till rektorer och förvaltning.

3.3.1 Utbildningsavdelningen

3.3.1.1 Verksamhet under perioden

Verksamheterna arbetar kontinuerligt utifrån kommunens inriktningsmål och särskilt stor vikt läggs vid sociala hållbarhetsmålet för god folkhälsa avseende fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Under perioden har exempelvis förskolorna fortsatt att utveckla arbetet lokala barnhälsoteam, där rektorer, verksamhetsutvecklare samverkar med socialtjänstens öppenvårdsteam och regionens barnhälsovård. Syftet är att arbeta främjande och förebyggande för barn och familjers hälsa, välmående och utveckling genom samverkan. Målet är att alla barn i Bergs kommun ska ges de bästa förutsättningar till en god uppväxt där bästa möjliga hälsa, utveckling och trygghet är viktiga beståndsdelar. Lokala barnhälsoteamet träffas fyra gånger per år, vårens fokusområden var samverkan kring familjer där risk för hot och våld finns samt ett förebyggande arbete och fortbildning kring orosanmälningar. Höstterminens fokusområde var inriktat mot att förebygga skolfrånvaro genom tidiga insatser för barn och familjer.

Grundskolornas arbete för ökad hälsa sker som en del av det ordinarie arbetet med undervisning, uppföljning och samverkan med hemmen. Elevhälsan genomför hälsosamtal och nytt för detta år är satsningen med två skolvårdar på kommunens högstadieskolor. Från hösten finns även skolsociala teamet, som är en statsbidragsfinansierad satsning med personal både från skola och socialtjänst. De flesta fritidshemmen i kommunen har också ökad hälsa som fokusområde och uppmuntrar till ökad fysisk aktivitet, med rastvårdar som leder aktiviteter och där det finns lekbodar med material som elever kan låna. Andra aktiviteter är utbildningar i RePULSE, en samtalsmodell i syfte att ge stöd och verktyg till elever med bristande impulskontroll samt PAX en modell för ökad studiero i klassrummen.

Även gymnasieskolan har genom sitt tema hälsoklokt elevarbete erbjudit mental träning för att stärka elevernas självkänsla som ett led i att nå en ökad närvaro. Gymnasieskolan arbetar även med mentorskap och möjlighet till extra handledning för att stödja eleverna i att nå målen. På vuxenutbildningen/SFI arbetar man med elevråd och samtalsstöd för att främja elevernas delaktighet, välbefinnande och ökad närvaro.

Kommunens inriktningsmål *Bergs kommun utbildar och utvecklar sina invånare till starka individer som kan göra skillnad för sig själv och andra* är utbildningsverksamheternas huvudfokus och följs upp genom systematiskt kvalitetsarbete med utgångspunkt i skollagen och läroplanerna. Förskolorna har under året fortsatt utveckla kvalitetsuppföljningen genom SKA arbetsplanering, där de planerar, följer upp och utvärderar verksamheten. I juni genomfördes två kommungemensamma utvecklingsdagar på hotell Klövsjöfjäll med fokus på kommunens målstyrning och det egna kvalitetsarbetet. Det arbetet följdes upp under planeringsdagar under hösten.

Grundskolorna hade under våren ett kommungemensamt arbete kring matematik för att nå en ökad måluppfyllelse. Matematikresultaten är och har över längre tid varit låga och en allt för låg andel av eleverna klarar samtliga delprov på nationella proven i åk 3. Rektorer

uppmärksammar även att resultaten i svenska sjunkit under senare år vilket påverkar måluppfyllelsen i samtliga ämnen.

Andel elever som deltagit i alla delprov i ämnesprovet och klarar kraven för godkänt									
Ämne	Berg 2024	Berg 2023	Berg 2022	Berg 2024 (f)	Berg 2023 (f)	Berg 2022 (f)	Berg 2024 (p)	Berg 2023 (p)	Berg 2022 (p)
Matematik	48%	35%	48%	38%	46%	41%	58%	28%	53%
Svenska/SVA	54%	54%	59%	63%	57%	70%	46%	54%	50%

Måluppfyllelsen för elever i årskurs 9 vårterminen 2024 visar att endast 64,3 % når målen i samtliga ämnen. Matematik är även i åk 9 ett av de ämnen som flest elever saknar betyg i. Av totalt 68 elever i åk 9 var det enligt intern uppföljning 50 elever (74 %) som uppnådde behörighet till yrkesprogram, i nationell statistik anges 70,6 %. Sett över senaste tioårsperioden så har Berg en något taggig statistik där vissa år är betydligt lägre än andra. Detta kan bero på ett lågt elevantal vilket ger stora utslag vid procentuell beräkning varför resultaten behöver följas över tid.

Andel (%) behöriga till yrkesprogram	23/24	22/23	21/22	20/21	19/20	18/19	17/18	16/17	15/16	14/15
Berg	70,6	80,3	83,5	83,8	79,3	79,3	79	61,4	71,1	74,3
Länet	84,4	87,1	86,3	85,7	87,0	84,8	83,2	76,9	78,5	85,4
Riket	83,7	85,2	85,0	86,2	85,6	84,3	84,4	82,5	83,1	85,6

Andel (%) som fått godkänt betyg i alla ämnen	23/24	22/23	21/22	20/21	19/20	18/19	17/18	16/17	15/16	14/15
Berg	63,2	68,4	73,6	76,5	75	77	76,5	54,2	62,9	65,7
Länet	76,3	78,4	77,7	77,8	77,6	76,9	75,6	69,3	70,4	78,7
Riket	71,9	73,2	74,1	76,1	76,1	75,5	75,6	74,1	74,2	77,0

Utifrån den nationella statistiken SALSA, som beräknar skolenheters resultat av slutbetygen i årskurs 9 med hänsyn till elevsammansättningen, är det färre elever än beräknat värde som når målen för både Svenstaviks och Myrvikens skola läsåret 2024. Beräknat värde för Myrvikens skola är 72 % medan uppnått värde är 71 %, för Svenstaviks skola är beräknat värde 63 % medan faktiska värdet är 58 %. Vad gäller sammanlagt meritvärde (betygspoäng) så var det även där lägre resultat än beräknat för Myrviken medan Svenstaviks elever nådde något högre meritvärden än beräknat värde.

Insatser för att nå ökad måluppfyllelse har förutom det som nämnts ovan varit anpassningar av undervisning på klassrumsnivå, hög andel extra resurser eller två-lärarsystem i lägre skolår, studiegårdar med anpassade lärmiljöer som utformats med hjälp av insatser från SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten). Statsbidrag har riktats mot förstärkt elevhälsa och utökad tillgång till specialpedagog/speciallärare men det har varit svårt att rekrytera. Genom stöd för viss lönekostnad under studierna med annat statsbidrag så är det fyra lärare som läser till speciallärare, varav en tog sin examen i januari 2025.

Andra kompetenshöjande insatser riktade till förskolan är möjligheten att ansöka om stipendium för personer folkbokförda i Bergs kommun som utbildar sig till förskollärare, fyra stipendiater kan utses per år och för närvarande är det tre som påbörjat studier.

Kartläggning av behörighet visar att cirka 70 % av undervisande lärare i grundskolan har

någon form av pedagogisk utbildning, cirka 50 % av dem har lärarlegitimation och behörighet för de ämnen och årskurser de undervisar i. Inom förskolan är cirka 25 % av pedagogerna utbildade förskollärare, med högst behörighetsgrad i norra delarna av kommunen med 30 % samt 20 % för övriga förskolor.

Gällande måluppfyllelse så är det fortsatt hög andel av eleverna på Fjällgymnasiet som når gymnasieexamen, 100 % vårterminen 2024. Elever på Fjällgymnasiet går oftast fyra år på gymnasiet för att hinna med både sin utbildning och träning på NIU alpint och längd. Nationell statistik gällande andel gymnasieelever som når examen på 3 år visar att cirka 29 % av elever på Fjällgymnasiet och 67 % av elever folkbokförda i kommunen når examen på tre år. Andel som når gymnasieexamen på 4 år är 78,6 % respektive 78 % för de båda kategorierna.

Andra händelser som påverkat verksamheterna är bland annat förstudie och under hösten även beslut om medlemskap i Jämtlands gymnasieförbund gällande huvudmannaskap för gymnasium och vuxenutbildning. Från nationellt håll har det kommit nya krav om samverkansavtal med minst två andra kommuner gällande planering och dimensionering av gymnasie- och vuxenutbildningar och ett nytt avtal har därför tecknats med övriga kommuner i länet gällande vuxenutbildningen.

Skolinspektionen genomförde under våren sin regelbundna tillsyn på Myrvikens skola. Handlingsplan skickades in under hösten och tillsynen är därefter avslutad. Under våren fick kommunen erbjudande om att delta i Skolverkets riktade insatser, avtal tecknades och förskolor och grundskolor kommer delta i en cirka tre år lång satsning med fokus på förbättrad kvalitet. Arbetet fortlöper och rektorer samt avdelningen har möten med Skolverket en gång per månad för att kartlägga, analysera samt ta fram handlingsplaner på både verksamhets- och huvudmannanivå.

I arbetet för att nå det politiska inriktningsmålet för utvecklande och sunda arbetsplatser så har arbetet med att implementera kommunens nya styr- och ledningsmodell fortgått. Ett annat led i att nå friskare arbetsplatser är uppföljning av frånvaro som sker tillsammans i ledningsgruppen för utbildning i samverkan med HR-konsult.

3.3.1.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Förskola	48 935,0	48 519,0	-416,0
Grundskola	117 046,5	115 220,4	-1 826,1
Gymnasium/Vux	49 550,6	50 183,0	632,4
Kök	22 499,2	20 137,0	-2 362,2
Gemensamt UN	22 387,2	22 979,0	591,8
Politik UN	1 160,6	1 281,0	120,4
SUMMA	261 579,1	258 319,4	-3 259,7

Analys och åtgärder

Förskola: Barnomsorgstaxan ger ett överskott medan intäkten för barn från andra kommuner har motsvarande underskott. Fastighetskostnader har ett prognostiserat överskott på 1 000 tkr som är avsatt till hyra för ny förskola. Där har vi ingen kostnad 2024. I våra kommunala förskolor är personalkostnaderna högre än budgeterat vilket beror på bland annat hög sjukfrånvaro och att barnantalet minskar, vilket ger lägre budgettilldelning då den utgår från nyckeltal.

Grundskola: Avvikelse beror på högre personalkostnader än budgeterat i våra kommunala grundskolor, där bland annat behovet av särskilt stöd ökar och vi har en fortsatt hög sjukfrånvaro inom flera verksamheter. Något lägre intäkt för elever från andra kommuner än budgeterat. Elevhälsan har fortsatt vakant tjänst och ett överskott trots att man i stället köper tjänst idag. Köp av utbildningsplats från andra huvudmän minskar vilket ger ett överskott gentemot budget.

Gymnasiet/VUX: Fjällgymnasiet håller sin budget, de ökade kostnaderna man haft under året täcks av elevpengen. Kostnaden för samtliga Bergselever har ett överskott på ca 1 000 tkr medan inackorderingsbidraget har ett underskott på 3 654 tkr.

Kök: Underskottet beror på högre kostnader för livsmedel gentemot budget, detta trots att åtgärder har gjorts för att göra billigare inköp. Liten negativ avvikelse på personalkostnader och övriga verksamhetskostnader där ökade bilkostnader är en del.

Gemensamt UN: Överskott på lokalvård där budget fanns för lokalvård för ny förskola där inga kostnader uppkommit under 2024, även överskott på ledning och administration p g a frånvaro.

Politik: Litet överskott på arvoden samt verksamhetskostnader.

3.3.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

De senaste årens sjunkande nativitet är en stor utmaning för verksamheterna. De närmsta åren sjunker barnantalet i förskolorna samtidigt som grundskolans tidigare år fortfarande växer något under några år. Antal födda i kommunen är under åren 2019–2021 i genomsnitt 90 barn. Under 2024 föddes endast 48 barn, vilket ger ett genomsnitt på strax under 60 barn för de tre senaste åren. Detta medför förändrade förutsättningar för framför allt Svenstavik, Myrviken och Hackås medan barnantalet på södra förskolorna verkar ligga relativt stabilt. Glädjande är att det fortfarande flyttar in barnfamiljer och då framför allt till Klövsjö.

I och med att stora barnkullar lämnar förskolan och går över till förskoleklass så ökar fortfarande elevantalet i grundskolan. Framför allt gäller det Klövsjö och Hackås som då även är i behov av mer lokaler. I Klövsjö byggs nya lokaler till förskolan som beräknas vara klara hösten 2025, något som medför att skolan då får tillgång till mer lokalyta i nuvarande byggnad. För Hackås del så medför de minskande barnkullarna att lokalbehovet förändrats och att man därmed avvaktar med att bygga ny förskola då skolan och förskolan med viss omfördelning av lokaler för närvarande ryms inom befintliga lokaler. Förändringar av barn- och elevantal behöver bevakas för att kunna vidta åtgärder om antalet ökar igen. Sett till elevantal så är nu Svenstaviks och Myrvikens skolor ungefär lika stora, elevantalet ökar i de lägre skolåren men minskar tillfälligt på högstadiet. Detta är ett dilemma för de båda skolorna då elevgrupperna per årskurs är för stora för att vara en klass och behöver därmed delas in i två klasser vilket kräver mer resurser än vad faktortilldelningen medger. I de södra skolorna har nu Klövsjö vuxit och har fler elever än Åsarna. Rätan och Ljungdalen ligger kvar på ungefär samma elevantal. Även gymnasieskolan har vid terminsstart hösten 2024 märkt av ett lägre elevantal än beräknat, dock fyllde de båda NIU-utbildningarna sina platser då, men inför hösten 2025 är läget mycket oroande med noll förstahandssökande till längd medan alpint fortfarande är ett populärt val.

Andra utmaningar är den låga måluppfyllelsen med allt för få elever som når målen i nationella prov och då framför allt i matematik, men även andel elever som når målen i samtliga ämnen i årskurs nio samt andel elever som når gymnasiebehörighet är för låg. Hög frånvaro är ett problematiskt område som kan ligga bakom låg måluppfyllelse. Där kommer förhoppningsvis det Skolsociala teamet genom samverkan mellan elev, vårdnadshavare, skola och socialtjänst kunna arbeta med insatser i fall där elever har mycket hög frånvaro. Under rubriken 3.3.1.1 räknas flera insatser upp för att anpassa undervisningen och ge riktat stöd till elever som riskerar att inte nå målen. De insatserna beräknas fortsätta och fler insatser kommer troligtvis tillföras i och med de statliga utredningar som pågår.

En framgångsfaktor för att elever ska nå målen är ofta sammankopplad med lärarnas behörighet för de ämnen de undervisar i. Utifrån översynen hösten 2025 så behöver behörighetsnivån öka och kompetensförsörjningsplan behöver arbetas fram så att lärare kan ges förutsättningar till vidare studier. Att behörighetsnivån är låg kan även bero på att undervisningen organiseras med klasslärare som har eleverna i många ämnen i stället för att eleverna ska behöva byta lärare, en annan faktor är att det är svårt att nå ämnesbehörighet i grundskolans samtliga 17 ämnen på mindre skolor där antalet lärare är lågt. Lågst andel behörighet har fritidshemmen där endast 16 % av lärarna har behörighet. Andelen förskollärare i förskolan är också fortsatt lågt men där finns glädjande nog tre förskollärare på väg in från hösten 2025 och så är det även tre som går förskolläraryrket med stöd av kommunens utbildningsstipendium. Satsningen med stipendium för att locka fler att utbilda sig till förskollärare behöver fortsätta och från hösten 2025 omfattar det även de som läser till grundlärare med inriktning fritidshem.

Gemensamt för förskola och grundskola är arbetet utifrån Skolverkets riktade insatser. Vid framtagande av åtgärdsplaner som ska fastställas under våren 2025 har analyserna hittills visat på behov av att följa upp undervisningen i högre grad i både förskola och grundskola, förstärka det pedagogiska ledarskapet på alla nivåer i verksamheterna, samt att de prioriterade målen i högre utsträckning ska ge bättre förutsättningar i undervisningen. Skolverkets riktade insatser beräknas pågå ytterligare två år och från hösten kommer insatsen att utökas med fler medverkande parter för utbildningsinsatser för både pedagoger och ledning.

För gymnasieskolan och vuxenutbildningen fortgår processen gällande medlemskap i Jämtlands gymnasieförbund. Verksamhetsövergång sker 1 juli 2025 och ekonomin övergår till Jämtlands gymnasieförbund 1 januari 2026. I övrigt är det implementering av nya kursplaner (Gy25) som är i fokus för gymnasiet och vuxenutbildningen under kommande år.

Något som berör samtliga utbildningsformer är oron för ökat våld i skolmiljöer. Under 2024 har dialog förts med säkerhetsenheten för att kartlägga och utbilda personal och ledning i hur man ska agera i händelse av krissituation. Händelsen i Örebro i början av 2025 har än mer aktualiserat behovet och utbildningsinsatser behöver tas fram och genomföras under året.

Gällande köksorganisationen så fortsätter arbetet med utredningen i syfte att nå en hållbar organisation med hög kvalitet och god service. Från 1 januari ingår köksverksamheten i samhällsbyggnadsavdelningen.

3.4 Vård- och socialnämnden

Vård- och socialnämnden har tre avdelningar:

Socialtjänsten ansvarar för myndighetsutövning och omfattar biståndshandläggare, insatser enligt Socialtjänstlagen till enskilda personer och familjer, placeringar institutionsvård, familjehemsvård, HVB-hem för vuxna samt barn och ungdomar, Familjens Hus, stödboenden, 18+verksamhet och ekonomiskt bistånd.

Vård och omsorg verkställer insatser inom särskilt boende, hemtjänst, hemsjukvård, kommunrehab, dagverksamhet och demensteam.

LSS/Funktionsstöd verkställer insatser inom gruppboende, personlig assistans, boendestöd, servicegrupp och dagverksamhet för personer med funktionsvariationer.

Utöver det så finns även verksamhetsutvecklare inom de tre avdelningarna och en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

3.4.1 Socialtjänst

3.4.1.1 Verksamhet under perioden

Avdelningen består av IFO/Bistånd (myndighetsutövning), Familjens hus (öppenvård) och sedan i maj även Arbetsmarknadsenheten (AME) och från november Integrationsservice. AME och Integrationsservice kommer inte att finnas redovisat i denna verksamhetsberättelse.

Avdelningen hamnade på ett stort underskott för 2024 och härrörs främst till en hög del placeringskostnader både för institutionsvård unga, skyddade boenden och för missbruksvård. Inom barn och unga är problematiken främst riskbruk av droger men även beteendeproblematik. Inom missbruksvården är det främst alkohol men det finns allt fler inslag av ett blandmissbruk och/eller psykiska problem. I april 2024 trädde en ny lagstiftning i kraft gällande Skyddade boenden. Lagstiftningen innebär att barn som följer med sin vårdnadshavare till skyddat boende, behöver utredas och ha ett eget placeringsbeslut. I samband med detta ställs också högre krav på verksamheter som erbjuder skyddat boende för barn och deras vårdnadshavare i och med att tillstånd behövs från IVO (Inspektionen för vård och omsorg) för att bedriva boendet. Lagändringen har medfört en kostnadsökning för socialtjänsten.

Avdelningens öppenvård, Familjens hus, arbetar nära IFO för att ge snabbt stöd till medborgarna, göra observationer som underlag för bedömningar och beslut till handläggare samt råd och stöd och behandlande insatser. Detta för att hitta lösningar som passar individen och för att vara effektiva med ekonomiska medel. Familjens hus har under året arbetat intensivt med att förhindra placeringar eller att möta upp placeringar som kommer hem från behandling. Flera andra aktörer, både internt och externt har i samverkan hittat olika lösningar tillsammans med handläggare och Familjens hus för att möta medborgarnas behov av stöd.

Inom barn och unga har det skett ett stort arbete med vårdnadsöverflyttningar av barn som varit placerade i familjehem längre än två år. Det sker främst med anledning av att ge yngre barn en stabil och trygg uppväxt i familjehemmet, när socialtjänsten bedömer att ett tillbakaflytt till biologiska föräldrar är små. Vid en vårdnadsöverflytt har socialtjänsten kvar kostnaden för familjehemmet, men socialsekreterare har ingen skyldighet att följa upp placeringen, överväga placeringen eller hantera umgängesplaneringar. Det sparar arbetstid för medarbetarna.

Arbetsbelastningen har varit hög för handläggare inom barn och unga under hela året med undantag för sommaren. Samma gäller inom område missbruk, dock hade vuxenhandläggarna som mest att göra under sommaren och hösten. Det har resulterat i sjukskrivningar, längre eller kortare för att möjliggöra återhämtning och hitta strategier för att hantera stress. Det har även gjort att avdelningen har fått rekrytera under våren med ett gott resultat. Fortsatt ser avdelningen att personer söker sig till tjänsterna som ligger ute och anställs, både inom myndighet och öppenvård, vilket är glädjande med tanke på konkurrens och det generellt krävande arbetet inom socialtjänst. Inom biståndshandläggningen har förslag på en ny riktlinje tagits fram, med sikte på att möta utmaningarna med en växande äldre befolkning men också vilka insatser och stöd som ska finnas för medborgarna framåt.

Avdelningen har tillsammans med Kultur och fritid samt Utbildningsavdelningen varit delaktig i arbetet med att skapa fritidsgårdar i kommunen. Dessa ska främja mötesplats för barn och unga, men också skapa en arena för samverkan mellan flera områden. Avdelningen har också varit delaktig i den större organisationsförändringen avseende Samhällsbyggandsavdelningen och tagit över Arbetsmarknadsenheten och Integrationsservice.

Avdelningen har sökt en hel del statsbidrag under året och har fått beviljat för Skolsocialt team, Förstärkt föräldraskapstöd, Bostad först, Barn som riskerar begå brott, samt KHOSS,

som delas på med Vård och Omsorg. KHOSS är ett stöd till kommunerna i arbetet med den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens krisberedskap och civilt försvar. Både externa medel och tillskott på 2 årsarbetare inom Familjens hus möjliggör att avdelningen kan delta i högre utsträckning i projekt, och arbetsgrupper tillsammans med andra avdelningar samt egna initiativ till förebyggande insatser. Där bland annat Familjecentral, fritidsgårdar, skolsocialt team, uppsökande arbete, arbetsgrupp Husku, barnhälsoteam och Barnsäkert tillsammans med Regionen.

Gällande de politiska inriktningsmålen har en rad aktiviteter arbetats med under året. Prioritet har legat på stöd och service och att bli en mer lättillgänglig verksamhet. Detta med anledning av att nya Socialtjänstlagen är på ingående under 2025. Där innefattas bland annat att inrätta en egen växelfunktion med utökade öppettider, råd och stödinsatser upp till 10 samtal utan biståndsbeslut och sträva efter att utbilda medarbetare inom olika områden för att kunna möta medborgarnas behov av stöd. Det har också varit viktigt för avdelningen att fortsätta arbeta med bra arbetsmiljö, vara en attraktiv arbetsplats för nya och befintliga medarbetare så att avdelningen har en bra och stabil bemanning för att möta stora utmaningar inom socialtjänstens område. Exempel på utbildningssatsningar är Signs of Safety, Föräldraskapsstöd ABC och Yrkesresan.

3.4.1.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Äldreomsorg H&S	166 149,9	163 996,4	-2 153,5
LSS	44 771,0	48 871,0	4 100,0
Socialtjänst Myndighet	38 457,6	27 876,0	-10 581,6
Socialtjänst Verkställighet	8 302,0	7 496,0	-806,0
Gemensamt VoS	4 742,2	9 909,0	5 166,8
Politik VoS	1 356,6	1 716,0	359,4
SUMMA	263 779,3	259 864,4	-3 914,9

Placeringskostnader är fortsatt den delen som bidrar till ett stort underskott inom Socialtjänst. Främst inom vuxna missbruk och institutionsvård barn och unga, men även placeringar avseende kontraktsvård och skyddat boende är också en del som ökar. Skyddat boende har gått från 3 placeringar 2023, till 11 placeringar 2024. Våld och missbruk är majoriteten av ärendena inom socialtjänsten.

Avseende barn i familjehem har antalet placeringar minskat under perioden, främst med anledningen av att handläggare arbetat med vårdnadsöverflyttar. Med anledning av sjukskrivningar hos ordinarie medarbetare och att sommarplanering med vikarie inte föll ut som tänkt, behövde avdelningen ta in en konsult inom vuxen, där trycket på antal ärenden också varit som störst under sommaren. Antal ärenden inom vuxen har fortsatt varit höga under senare delen av året. Det avser både placeringar, och en ökning inom försörjningsstöd på främst hyresskulder, tandvårdskostnader och vräkningar.

Statsbidrag som var medräknat inför budgetåret har inte kommit som förväntat. Däremot har andra statsbidrag kunnat rekvireras i stället, men täcker inte helt det uteblivna statsbidraget.

Fastighetskostnaden har också blivit högre än tänkt budget, då nya lokalen för IFO inte varit inom avdelningens budget tidigare.

Andra ärenden där Familjens hus arbetat intensivt i familjer har medfört en ökning av

kostnader avseende personal. Hastiga händelser i familjer, observationer i familjer som medfört arbete på kvällar, helger och i vissa fall även nätter har inneburit övertid på ordinarie personal och anställningar på viss tid.

Analys och åtgärder

Avdelningen är svår att planera rent ekonomiskt. Medborgarnas behov av stöd och hjälp styr utfall. Fokus är vad som blir bäst för den enskilde individen och individens önskan om stöd. Placeringskostnader har genom åren gått upp och ned, och skiftat från område till område. Ett ökat antal ärende inom barn och unga samt vuxen bidrar också till högre kostnader, när socialtjänsten uttömt alla alternativ till lösningar på hemmaplan. Positivt är att avdelningen inte har behövt fatta beslut om LVM, tvångslagstiftning inom missbruk, på några år. Inte heller under 2024. Detta är mycket på grund av lösningar via öppenvården och ett motiverade arbete med den enskilde att ta hjälp på frivillig väg. Det är något som avdelningen fortsatt arbetat med då det ger resultat och oftare ett mera hållbart resultat för den enskilde.

Ny lagstiftning inom Skyddat boende resulterar i ökade kostnader för socialtjänster nationellt, och lokalt i Berg, men lagstiftningen syftar till att få likvärdiga insatser oavsett vilket skyddat boende den enskilde individen kommer till. Det är i grunden bra och ger individer bättre förutsättningar till stöd och hjälp. Våld i nära relation och våld mot barn är något som behöver arbetas med på bred front i kommunen för att få någon effekt på placeringskostnaderna. Det är inte en enskild socialtjänstfråga utan alla kommunens verksamheter kan vara med och bidra i frågan.

Försörjningsstöd har under många år hållit budget och en del av det arbetet har varit att skapa arbetsformer tillsammans med Arbetsmarknadsenheten och fått personer från försörjningsstöd till egen försörjning eller rätt instans och rätt ersättning. Det kan handla om sjukersättning eller ersättning från arbetsförmedlingen. Det arbetet kommer att intensifieras kommande år. Dock har andra orsaker gjort att försörjningsstöd ökat under året. Vid hyresskulder och vräkningar där det finns barn involverade behöver samhället och socialtjänsten kliva in. Ett mer vräkningsförebyggande arbete från både socialtjänst och allmännyttan skulle kunna prioriteras framåt.

Åtgärder pågår inom samtliga områden genom bland annat att se över avtal för HVB och familjehem, omförhandla avtal, och jobba för att kunna avsluta HVB-placeringar där socialtjänsten bedömer att lösningar går att göra på hemmaplan. Det innefattar samtliga områden, barn och vuxna. Även att arbeta motiverande mot enskilda individer för att undvika att behöva tillämpa tvångslagstiftningen, gör att utfallet ändå är lägre än vad det hade kunnat vara. Där är både myndighet och verkställighet aktiva i att hitta gemensamma lösningar.

Avdelningen gör en hel del satsningar på förebyggande och tidiga insatser. Effekterna av detta kommer kanske inte visa sig på kort sikt, men syftar till att få medborgarna att söka hjälp tidigare och undvika omfattande och kostsamma insatser.

3.4.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Det görs mycket arbete för att möta de utmaningar som finns och ta vara på möjligheterna som ändå finns i en mindre kommun. Tidigare år har socialtjänsten haft relativt många barn i familjehem. Familjehemsplaceringar sjunker successivt, dels för att prioriteringen har varit att vårdnadsöverflytta barn som kommer bli långvariga placeringar. Nätverk och anhöriga inkluderas mera utifrån Signs of Safety-arbetet, vilket förhoppningsvis skapar en trygghet hos barn som inte kan bo med sina vårdnadshavare. Kortare placeringar och insatser på hemmaplan är också ett sätt att möta medborgarna bättre och få en mer hållbar ekonomi.

I kommunen finns en stor del missbruk och riskbruk. Utmaningen är att det blir höga kostnader om placering är det enda alternativet. En utmaning är också att motivera

medborgare att ta hjälp. Allt för ofta får socialtjänsten kännedom om individerna när riskbruket gått långt. Det ger stora konsekvenser både för den enskilde, närstående och samhället. Där behöver alla verksamheter inom kommunen, men också närstående och civilsamhället, hjälpas åt att motivera individer att ta hjälp och lotsa dem rätt.

Oro för våld mot barn är en stor utmaning, både på individnivå och samhällsnivå. Orosanmälningar inom det området ökar, och gör också arbetet mera komplext då det ofta är flera individer i samma familj som behöver olika typer av stöd och flera instanser behöver vara involverad. Regionen, kanske främst barn och ungdomspsykiatri, har utmaningar med att komma in i rätt tid vilket avspeglar sig hos kommunen i form av ökade kostnader för olika insatser.

Psykisk ohälsa ökar, och samsjuklighet ökar. Samverkan med psykiatri har förbättrats efter ett medvetet arbete med område Psykiatri från länets kommuner, men det finns mycket kvar att göra. Att fortsätta utveckla kommunens arbete inom samsjuklighet, boendalternativ och ta oss an målgruppen med både missbruk och psykiatriska besvär är något som är nödvändigt. Att fortsätta arbeta med tidigt stöd, förebyggande arbete, nätverk kring enskilda individer, och samverka med andra verksamheter inom kommunen och utanför kommunen kommer vara avgörande för att lyckas med medborgarnas behov av stöd.

Ny socialtjänstlag träder i kraft under 2025, vilket kommer att medföra att socialtjänsten behöver bli mera lättillgänglig och förebyggande i högre grad. Brottsförebyggande insatser, erbjuda en jämställd och jämlik socialtjänst samt arbeta kunskapsbaserat är också delar som blir tydligare i ny lagstiftning. Detta arbete kommer inte avdelning Socialtjänst att kunna göra ensam utan det krävs olika samarbetsformer inom kommunen för att kunna uppnå lagstiftningens intention. Det är både en utmaning men främst en möjlighet.

3.4.2 LSS/Funktionsstöd

3.4.2.1 Verksamhet under perioden

Verksamheten har under 2024 bland annat arbetat mot det prioriterade målet *Bergs kommun består av utvecklande och sunda arbetsplatser* genom att ha en riktad enkät till medarbetare främst i kompetensutvecklingsinsatser. Detta för att skapa delaktighet och förtroende. Resultatet av den stora medarbetarundersökningen, som var mestadels positiv, ligger också till grund för fortsatt förbättringsarbete. Verksamheten hade i slutet av 2023 en föreläsning kring hälsa som bidrar till att skapa hälsoaktiviteter i verksamheten kontinuerligt, för både brukare och medarbetare.

Under våren och sommaren har företaget Ensolution haft i uppdrag att analysera äldreomsorgens och LSS befolkningsutveckling. Enligt rapporten kommer vår målgrupp äldre funktionsvarierade att minska. En effekt av detta blir att verksamheten arbetar för att minska antalet gruppboendestäder och växla över en gruppboendestad till SoL-boende. Verksamheten har i slutet av 2024 växlat om ett LSS-boende till ett framtida SoL-boende.

Avdelningen har valt att arbeta med 2 huvudspår. Dels har vi ett spår som vi kallar Jobbspåret. Det innebär att vi har skapat möjlighet för våra deltagare på daglig verksamhet till en enklare väg att kunna utvecklas om möjligheter finns att kunna gå från daglig verksamhet till att kunna bli erbjuden en trygghetsanställning eftersom verksamheten tog över den interna servicegruppen maj 2024. I dag finns förutsättningar att kunna utvecklas som individ att få en trygghetsanställning om förutsättningar finns hos den enskilde.

Det andra spåret vi arbetar efter kallar vi för Boendekarriär. Det innebär att vi, om förutsättningar finns hos den enskilde, kan erbjuda boendestöd i stället för till exempel gruppboendestad eller serviceboende. Detta eftersom verksamheten tog över boendestöd som insats 2022. Resultatet hittills är 3 brukare som haft serviceboendestad och som idag har insatsen

boendestöd.

Verksamheten har under 2024:

- Startat upp korttidshem LSS för att möta behov hos våra kommuninvånare.
- Startat upp Skogsvägens SoL-boende med inriktning psykiatri. Här ger vi berörd personal förutsättning att klara uppdraget genom en riktad företagsutbildning som handlar om psykiatri, samsjuklighet, risk och missbruk samt professionell kommunikation så att de kan klara sitt uppdrag.
- Avdelningen har tagit över den interna servicegruppen för att skapa bättre förutsättningar att kunna utvecklas inom jobbspåret.
- Byggt upp förutsättningar för att kunna starta en bred nationell utbildning Yrkesresan som i princip alla kommuner i Sverige ska gå. Den startar mars 2025.
- Börjat anpassa oss som kommun för att möta förväntningar på den nya Socialtjänstlagen som träder i kraft i juli 2025.

Framtid /utmaningar

Att fortsätta planera för det nystartade SoL-boendet psykiatri känns viktigt för vår avdelning och för att kunna ta emot flera brukare som har behov. Även att kunna planera vårt nystartade korttidsboende för att skapa en trygg grund så att vi kan välja inriktning på boendet för att kunna ta emot försäljningar till externa kommuner. Detta bidrar till en bättre ekonomi för korttidshemmet.

Att anpassa vår verksamhet till den nya Socialtjänstlagen kommer att innebära utmaningar.

Även förstatligandet av personlig assistans kommer att innebära utmaningar, men det träder inte i kraft förrän 2026–2027.

Fortsätta arbeta med det systematiska brandskyddsarbetet för att få genomslag i hela verksamheten.

3.4.2.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Äldreomsorg H&S	166 149,9	163 996,4	-2 153,5
LSS	44 771,0	48 871,0	4 100,0
Socialtjänst Myndighet	38 457,6	27 876,0	-10 581,6
Socialtjänst Verkställighet	8 302,0	7 496,0	-806,0
Gemensamt VoS	4 742,2	9 909,0	5 166,8
Politik VoS	1 356,6	1 716,0	359,4
SUMMA	263 779,3	259 864,4	-3 914,9

Analys och åtgärder

Resultatet för LSS-verkställighet är drygt 4 mkr. Överskottet beror till största del på att det blivit förändringar inom främst personlig assistans. Ett kommunalt ärende fick personlig assistans via Försäkringskassan i början av året vilket ger ett positivt ekonomiskt resultat.

Daglig verksamhet ger ett överskott beroende på att verksamheten inte nyttjat resurser som bedömdes behöva användas eftersom vi fick 3 nya brukare inför sommaren. Sedan har

verksamheten en handikappbuss budgeterad och som ännu inte är levererad till verksamheten. Största orsaken till att verksamheten gått med ett överskott är att:

- 1 brukare som fått beslut enligt Försäkringskassan
- Överskott på daglig verksamhet
- Effektiv resurshantering inom hela verksamheten

3.4.2.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Verksamhetens utmaning inför framtiden är att fortsätta implementera vår arbetsmetodik Tydliggörande pedagogik samt Alternativ kompletterande kommunikation (AKK) och Lågaffektivt bemötande för hela verksamheten. Verksamheten gör detta för att uppnå förutsägbarhet och skapa tydlighet och trygghet för brukarna. Verksamheten kommer också att använda arbetsmetodiken Ett självständigt Liv (ESL) i högre grad. Det finns även möjligheter att välja ut delar inom ESL för att öka självständigheten för den enskilde.

Verksamheten kommer även att fokusera på den digitala utvecklingen. Att kunna ge förutsättningar för att bli så självständig som möjligt är ett av våra stora mål samt att skapa bättre förutsättningar för vår personal att kunna genomföra digitala möten, signera digitalt både medicin och rehabiliteringsinsatser, är ett steg mot den nya framtiden. Ett steg i rätt riktning är att verksamheten infört Boet som är ett system för brukare att kunna planera sin vardag. Verksamheten är alltid öppen för att se möjligheten att digitalisera verksamheten ytterligare.

Boendestöd kommer att utvecklas och förhoppningen är att våra nuvarande brukare inom LSS gruppboende ska kunna utvecklas vidare i sitt liv. Då är det naturliga steget att gå från gruppboende till boendestöd för att bli mer självständig i sin vardag.

Verksamheten behöver även arbeta med att förstärka brukarinflytande och delaktighet i samhället för personer med funktionsvariationer. När det gäller daglig verksamhet är målet att kunna utveckla deltagare att nå den öppna arbetsmarknaden. För att nå det målet arbetar verksamheten med jobbspåret där daglig verksamhet, servicegruppen och eventuellt fixartjänster är ingredienserna.

Kompetensförsörjning och rekrytering behöver arbetas med. Verksamheten behöver både behålla kompetent personal samt rekrytera ny personal. En ny yrkeskategori som heter stödpedagog har anställts och den kompetens som stödpedagogen besitter är viktig för verksamhetens utveckling. Här är verksamhetens långsiktiga mål att anställa 5 stödpedagoger inom LSS.

Vi ska planera för vårt nystartade korttidsboende för att skapa en trygg grund så att vi kan välja inriktning på boendet för att kunna ta emot försäljningar till externa kommuner. Detta bidrar till en bättre ekonomi för vårt korttidshem.

3.4.3 Vård och omsorg

3.4.3.1 Verksamhet under perioden

Utmaningarna med kompetensförsörjningen har fortsatt varit problem under året. Hög frånvaro i chefsleden har gjort att de som varit i tjänst fått större ansvarsområden och det i sin tur ger sämre förutsättningar för medarbetare ute i verksamheterna. Sommarens brist på vikarier gjorde att inhyrning av personal behövdes, både sjuksköterskor och undersköterskor. Konsulterna innebär ökade personalkostnader men är nödvändigt för att verksamheterna, främst hemtjänst och hemsjukvård, ska kunna bedrivas.

En framtidsprognos togs fram under året och resultatet har givit vägledning i hur Vård och omsorg kommer förändras i framtiden. Viktiga fynd som gjordes var att hemtjänsten präglas av att vi har många vårdtagare med väldigt lite insatser. Det kan handla om matlådor, inköp och städning, insatser som kan ges på annat sätt än via utbildade undersköterskor som behövs till mer avancerade uppgifter. Utredningen visade också på att vi har högre referenskostnader än andra, mycket beroende på många små verksamheter. Enligt utredaren så var beläggningsgraden på SÄBO runt 85 % (2023) vilket är outnyttjade resurser och ett arbete påbörjades under hösten att blockhyra lokaler för att få bättre genomströmning. Antalet dödsfall på SÄBO ökade under 2024 från ett snitt på 2,5 till 3,3 per månad, vilket kräver bättre rutiner för in- och utflytt. Bedömningen var också att antalet korttidsplatser kunde minskas, vilket nämnden tog beslut om under hösten. Sammanfattningsvis så visade utredningen på att antalet äldre i kommunen kommer öka kraftigt och att resurser avsedda för äldreomsorg måste optimeras för att räcka till framgent.

Hemtjänstinsatser, d v s beslutade timmar, har fortsatt ligga på en hög nivå under året. Totalt blev det 63 941 timmar (inkl. Storsjö som är intäktsfinansierad). Det finns en variation på var topparna av antalet timmar uppstår och därför behövs det flexibilitet i hemtjänsten på ett helt annat sätt än på boenden. Arbetet med att följa hemtjänsttimmar och beslut fortgår. Verksamheterna synas med antalet beslutade timmar i förhållande till planerade och utförda timmar.

Statistik 2025-03-02

- Antal vårdtagare HSL och SoL: 296 st
- Antal vårdtagare SoL: 286 st
- Antal vårdtagare endast larm 67 st
- Antal vårdtagare matdistribution och larm: 15 st
- Antal vårdtagare endast matdistribution: 13 st

Statistik 2024-04-09

- Antal vårdtagare HSL och SoL: 319 (maj 2024)
- Antal vårdtagare SoL: 308 st
- Antal vårdtagare endast larm: 60 st
- Antal vårdtagare matdistribution och larm: 19 st
- Antal vårdtagare endast matdistribution: 16 st

När det gäller SÄBO-platser och korttidsvård så har tillgången motsvarat efterfrågan. En mer restriktiv hållning har gällt vid beslut om korttidsplats, vilket gjort att dessa inte nyttjats fullt ut och därför blev en neddragning ett enkelt beslut att ta. Verksamheten följer tiden för vistelse på SÄBO-plats och omsättningen har ökat betydligt under året. Tidigare blev det 2,5 plats ledig varje månad, under 2024 ökade det till 3,3 plats per månad. I praktiken innebär det en högre belastning på verksamheten (omvårdnadsbehovet blir större) och det ställs större krav på att få processen runt att belägga en plats att fungera så optimalt som möjligt. Därför har verksamheten tillsammans med Bergs hyreshus AB förberett för blockhyrning av lokalerna så att vårdtagaren sen hyr lägenhet i andra hand. Beläggningsgraden har tidigare legat på ca 85 % och för att det ska bli resurseffektivt så behöver siffran vara 97–98 % vilket ska bli möjligt med nya hyresförutsättningar.

I projektform har verksamheten testat att införa omvårdnadsledare på SÄBO. Funktionen ska vara ett stöd för chefer som har många medarbetare samt barga för att en god kvalitet hålls på våra boenden. Projektet föll väl ut och vid årets slut kunde vi konstatera att detta är något som vi ska införa i hela kommunen.

Gällande utvecklingsarbete så kan nämnas att ett arbete pågått med att införa Individens behov i centrum och Bättre och personligt anpassade genomförandeplaner. När det gäller

digitalisering så har två nya system implementerats, Visible Care och Vårdlogistik. Det förstnämnda är en digital uppslagsbok där medarbetare kan titta på korta filmer om hur omvårdnadsarbetet ska bedrivas. Det kan vara så enkla saker som att koka en gröt eller en beskrivning på hur en omläggning går till. Vårdlogistik ska hjälpa till med att hålla koll på hjälpmedel, sängar och annan utrustning, allt för att inte ligga på för stora lager eller att inhyrning sker trots att det redan finns i kommunen. Övriga förbrukningsmaterial ska också läggas in i appen så att vi inte ligger på onödigt stora lager som sedan slängs när datumet går ut. Detta är också en del i beredskapsplaneringen för verksamhetsområdet.

3.4.3.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelsemot budget
Äldreomsorg H&S	166 149,9	163 996,4	-2 153,5
LSS	44 771,0	48 871,0	4 100,0
Socialtjänst Myndighet	38 457,6	27 876,0	-10 581,6
Socialtjänst Verkställighet	8 302,0	7 496,0	-806,0
Gemensamt VoS	4 742,2	9 909,0	5 166,8
Politik VoS	1 356,6	1 716,0	359,4
SUMMA	263 779,3	259 864,4	-3 914,9

Analys och åtgärder

Verksamheten har stora utmaningar med att få scheman och bemanning att bli så resurseffektiv som möjligt. Den ”gröna tiden” är den tid som inte läggs in i graf och merkostnaderna för denna landade på ca 2 750 tkr. I början av året såg det ut som att summan skulle bli ca 3 000 tkr. Minskningen kommer sig av att viss grön tid gjorts om till exempel aktivitetstid eller administrationstid. Den gröna tiden beror på arbetstidsregler i kombination av heltidsanställningar. För att minska den gröna tiden så undviker cheferna ibland fasta anställningar. En visstidsanställning är möjlig att anställa på den procent som behövs, vilket enhetscheferna utnyttjar.

Hemtjänsten har störst utmaningar och där ökar behoven samtidigt som deras scheman är svårast att få till. Där är det ett väldigt tydligt behov av insatser morgon och kväll och det innebär att det över dagen blir tid som ej nyttjas optimalt. En stor del av avdelningens underskott härrör från hemtjänsten och halvårsprognosen var betydligt sämre än vad utfallet på helår blev. Hälso- och sjukvården har också bidragit till underskott. Under senhösten gjordes en genomlysning med fokus på mertid, övertid och bemanning, vilket snabbt gjorde att utfallet ändå blev bättre än väntat. Under hösten så måste verksamheten dra ner på timanställningar och bättre utnyttja de resurser som finns.

En planerad organisationsförändring på natten har tagit längre tid än beräknat vilket medfört att nattbemanningen på område mitt/nattpatrull haft högre kostnader än planerat.

Lönekostnadsökning i budget är 2,5 % och resultatet för de flesta avtalsområden blev 3,3 % vilket har inneburit merkostnader på ca 1 mkr. En del kvarvarande stimulansmedel från föregående år har gjort att utfallet till slut landade på drygt – 2,1 milj.

3.4.3.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Kompetensförsörjningen för Vård och omsorg är och förblir en stor utmaning och förväntas öka. Alla verksamheter behöver stöd för en god arbetsmiljö och friska medarbetare, något som chefer med många medarbetare har svårt att hinna med om stödet runt dem brister.

Chefer täcker också för varandra vid frånvaro vilket gör att det blir än svårare att hinna med allt.

Biståndsriktlinjen behöver ses över och det troliga är att vissa serviceinsatser behöver frikopplas från Vård och omsorg. Resurserna räcker inte till vare sig ekonomiskt eller personalmässigt. Heltidsanställningar är dyrt i de fall där inte 100 % behövs. Vård och omsorg förespråkar möjligheten att anställa på lägre procent men medarbetare ska ändå kunna välja heltid, men då inom annan verksamhet eller personalpool.

Vård och omsorg har idag ekonomiskt ansvar för lokaler som inte nyttjas. Ett exempel som varit aktuellt under året är Fjällviolen i Storsjö. Bergfast har där möjlighet att hyra ut lägenheter som står tomma och övriga lokaler har sagts upp till 2025-12-31. Östgårde i Rätan är också lokaler som verksamheten betalar mycket för trots att antalet nyttjade lägenheter nu är enbart 15. Diskussioner har förts men här finns ingen tydlig väg framåt för att minska kostnader för lokalerna.

Hemtjänsten kommer att bli den stora utmaningen de närmsta åren. Den behöver rustas med kompetenta undersköterskor, biståndsbeslut som i huvudsak är omvårdnad samt stabilitet bland chefer. Att planera och verkställa hemtjänst är ett pussel, samtidigt som insatsen ska vara på lagom nivå utifrån individens behov. När antalet äldre blir fler och fler vill bo hemma och klara sig själva så länge som möjligt, då krävs en välsynkroniserad hemtjänst.

3.5 Fastighetsnämnden

3.5.1 Fastighetsavdelningen

3.5.1.1 Verksamhet under perioden

Verksamheten har under 2024 fungerat med det dagliga inom fastighetsavdelningens båda verksamhetsdelar. Lokalvården fungerar bra och alla uppdrag är genomförda med nöjda kunder. Personalen har fått nya arbetskläder, vilket är väldigt uppskattat. Arbetet med att ta fram rutiner pågår. Fastighetsenheten har haft viss vakans i början av året, rekryteringar pausades i och med bildandet av Samhällsbyggnadsavdelningen. Detta har påverkat leveransen i verksamheten som helhet. En extern projektledare har arbetat med de större byggprojekten för fortsatt framdrift. Byggnationen av Klövsjö förskola startades efter sommaren och planeras vara klar till sommaren 2025. Rekrytering av ny fastighetschef och VD genomfördes under senhösten.

Under hela året har vi arbetat med återkommande besiktningar och rapporteringar kopplat till fastigheterna. Verksamhetens nya fastighetssystem har gjort att återkommande arbetsuppgifter och rutiner säkerställs och följs upp på ett bra sätt. Det gäller både felanmälningar och återkommande kontrollpunkter. Systemet möjliggör också för en bättre dialog med hyresgästerna.

Avdelningen har fokuserat på målet *Bergs kommun präglas av gott och respektfullt bemötande, god tillgänglighet och hög servicenivå*. En ny hemsida lanserades för Bergs hyreshus AB i somras. Den är både lättare att läsa och har mer information till hyresgästerna. En bokcirkel utifrån boken *Ett Gott Värdskap* har genomförts på fastighetsenheterna och givit medarbetare ett större och bredare perspektiv på vad värdskap är och hur alla kan arbeta för att bli bättre. Sommarens sommarjobbare gjorde ett väldigt bra jobb med både grönområden och mycket underhållsarbete inom- och utomhus i våra fastigheter och bostadsområden.

3.5.1.2 Ekonomi

	Resultat 2024	Budget 2024	Avvikelsemot budget
Fastighetsavdelning	-3 984,3	-3 663,0	321,3
Lokalvård	1 360,3	673,0	-687,3
Politik FN	479,2	490,0	10,8
SUMMA	-2 144,8	-2 500,0	-355,2

Fastighet: Det har varit högre personalkostnader än budgeterat, vilket ger en högre intäkt för kommunen. Det finns även ett litet överskott som beror på det statsbidrag fastighet tillsammans med socialtjänsten fått för projektet Bostad först, vilket inte är inräknat i budget.

Lokalvård: Avvikelsen beror på att verksamheten inte längre erhåller viss ersättning från arbetsförmedlingen samt ökade kostnader för förbrukningsmaterial i förhållande till budgeterat. Vissa externa uppdrag har inte genomförts delvis på grund av att verksamheten haft frånvaro så personalen fått täcka upp för varandra i det dagliga uppdraget.

Politik FN: Ett litet överskott redovisas för året.

3.5.1.3 Framtida möjligheter och utmaningar

Inom lokalvården upplevs en högre efterfrågan från kommunens verksamheter i förhållande till vad som kan levereras. Personalen är bokad för det dagliga uppdraget och det finns väldigt liten tid att lägga på annat än det dagliga. Rekrytering och teknisk utveckling är utmaningar inom lokalvården, men likväl en möjlighet för att möta framtiden.

Inom fastighetssidan är den största utmaningen ekonomin i Bergs hyreshus AB som avdelningen förvaltar fastigheterna åt. En långsiktig underhållsplan är viktig för verksamheten så det blir förutsägbart för alla hyresgäster vad som ska åtgärdas och när. Verksamhetens nya fastighetssystem kan användas ännu mer för att utveckla verksamheten. Resurser i form av personal är fortfarande en utmaning för fastighetsenheterna då det är svårt att hantera alla frågor som kommer in både från bostads- och lokalhyresgäster.